

Drobní savci Svitavské pahorkatiny (východní Čechy) (Eulipotyphla, Chiroptera, Rodentia)

Small mammals of the Svitavská pahorkatina Upland (Eastern Bohemia, Czech Republic)
(Eulipotyphla, Chiroptera, Rodentia)

Miloš ANDĚRA¹, Vladimír LEMBERK² & Petr ZBYTOVSKÝ³

¹Národní muzeum – zoologické oddělení PM, Václavské náměstí 68, CZ–115 79 Praha 1;
milos_andera@nm.cz

²Východočeské muzeum, Zámek 2, CZ–530 02 Pardubice; leمبرk@vcm.cz

³Blatské muzeum HM, Petra Voka 152, CZ–392 01 Soběslav; zbytovsky@husitskemuzeum.cz

došlo 29. 11. 2010

Abstract. The small mammal fauna inhabiting the Svitavská pahorkatina Upland (Eastern Bohemia) was studied over the 2006–2010 period. The region, 1700 km² in approximate area, is largely agricultural (woodland not exceeding 30%), with a relatively poor network of streams. The region corresponds to 19 quadrats of the standard mapping grid. Despite its rather small size, the region harbours fairly diverse small mammal fauna, comprising three quarters of the total number of species known from the whole territory of the Czech Republic. The study revealed the presence of 46 small mammal species (9 insectivores, 17 bats, 20 rodents). For each of the species, a complete list of known localities and a brief description of their occurrence is presented. Of greatest zoogeographic significance are the findings of *Crocidura leucodon* and *Apodemus agrarius*, recorded outside their hitherto known ranges. Lack of wetland habitats is the cause of the markedly fragmented occurrence of *Microtus agrestis*, while *Neomys anomalus* show no such tendency. The results have confirmed the expected importance of the Svitavská pahorkatina Upland as a link between different biogeographic regions lying in the Bohemian and Moravian borderland. The paucity of woodland permits rather thermophilous species to spread from the east in the westerly (e.g. *Rhinolophus hipposideros*, *Myotis blythii*, *M. emarginatus*) or the north-south direction, and it contributes to maintaining continuity of rather psychrophilous species inhabiting the Bohemian-Moravian Highlands and the Sudetes Mts. (e.g. *Eptesicus nilssonii*). On the other hand, no evidence has been obtained of the continuous occurrence of *Sorex alpinus* in the foothills of the Orlické hory Mts. and the Bohemian-Moravian Highlands (most probably because it is probably nonexistent due to the present environmental condition of the region).

Key words. Small mammals, Eastern Bohemia, spatial distribution, regional survey.

ÚVOD

Z hlediska faunistického průzkumu našich drobných savců zůstávaly pahorkatiny České tabule po dlouhou dobu většinou mimo zájem badatelů. V případě Svitavské pahorkatiny, rozprostírající se na pomezí východních Čech a střední Moravy, to platí zejména pro drobné zemní savce (Eulipotyphla, Rodentia). Pomineme-li totiž nepočtené mozaikovitě údaje roztroušené v celo-státních či regionálních faunistických přehledech (např. ERHARDOVÁ 1958, KRATOCHVÍL 1966,

RÖDL 1971, RYBÁŘ 1972, GRULICH 1975, ANDĚRA 1980, 1986, 1987, ANDĚRA & BENEŠ 2001, 2002, LEMBERK 2001a, aj.), najdeme jen pár studií (navíc z nemalé části nepublikovaných), které se detailněji drobnými zemními savci Svitavska zabývaly (např. REJMAN et al. 1982, SRŠŇOVÁ 1983, VRÁNOVÁ 1993, 1997, LEMBERK 1994, 1997, LEMBERK & FEJFAR 1995, DOLANSKÝ 1995, 1996, RŮŽIČKA 1996, BARTA 1997 či MACH 2007). Některé starší prameny poskytují i nepočetná historická data (např. HABAL 1885, DOKONAL 1906, TRKAL 1931, BERNHAUER 1933, 1934 aj.).

U letounů (Chiroptera) byla výchozí situace poněkud jiná, neboť v posledních dvou desetiletích byla chiropterofauně věnována nepoměrně větší pozornost, a to jak sledování významných podzemních prostor v rámci regionu (WEIDINGER 1994, 2001, LEMBERK 2001b, LEMBERK & FEJFAR 1995, URBÁNEK 1983, 1996), tak i monitoringem letního výskytu (zejména REJMAN et al. 1982, URBÁNEK 1983, 1996, SRŠŇOVÁ 1983, MACH 2007). Ze shrnutí získaných dat, která podali v ucelených přehledech LEMBERK (2004), HANÁK & ANDĚRA (2005, 2006) a ANDĚRA & HANÁK (2007), nicméně vyplývá, že i v případě letounů ještě není pokrytí Svitavské pahorkatiny nálezovými daty zcela uspokojivé.

Z výše uvedených důvodů byla oblast Svitavska zahrnuta do zájmového území grantového projektu MK ČR (2006–2010) zaměřeného především na severní polovinu Českomoravské vrchoviny. Toto řešení podporuje i skutečnost, že Svitavská pahorkatina (spolu s Podorlickou pahorkatinou) představuje důležité spojovací území mezi Česko-moravskou a Sudetskou soustavou (terminologie viz BALATKA et al. 1973), což může hrát významnou roli v rozšíření některých zoogeograficky zajímavých druhů.

Cílem předkládané práce je shrnutí veškerých dostupných údajů o výskytu drobných savců ze Svitavské pahorkatiny, získaných jak během řešení zmíněného grantového projektu, tak i z literárních či sbírkových zdrojů. Některé dílčí poznatky již byly publikovány dříve (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2008, 2009, ZBYTOVSKÝ 2008, 2009).

STRUČNÝ POPIS SLEDOVANÉHO ÚZEMÍ

Svitavská pahorkatina je jednou ze tří pahorkatin České tabule. Nalézá se na pomezí východních Čech a střední Moravy a má rozlohu 1692 km² (BALATKA et al. 1987). Sousedí s Východolabskou a Orlickou tabulí, Podorlickou pahorkatinou, Boskovickou brázdou a na jihu a jihozápadě s výběžky Českomoravské vrchoviny (Hornosvratecká vrchovina a Železné hory). Podle biogeografického členění České republiky tvoří Svitavská pahorkatina podstatnou část Svitavského bioregionu (CULEK et al. 1996). Geomorfologicky jde o členitou pahorkatinu (s přechodem k vrchovině ve východní části) s poměrně jednotvárným reliéfem se synklinálami, nevysokými hřebeny, nesouměrnými jednostrannými hřbety (kuestami), údolními a brázdami směřujícími zpravidla od severozápadu k jihovýchodu, které místy doplňují denudační plošiny a pleistocénní říční terasy Chrudimky, Loučné a Svitavy či jejich přítoků. Střední nadmořská výška území Svitavské pahorkatiny se pohybuje okolo 412 m n. m., nejvyšším bodem je vrchol Baldského vrchu (693 m n. m.). V geologicky rozmanitém podloží převažují slínovce, jílovce, spongility, pískovce a slínité vápence (různé druhy opuk). Nejrozšířenějšími půdami jsou kambizemě a hnědozemě.

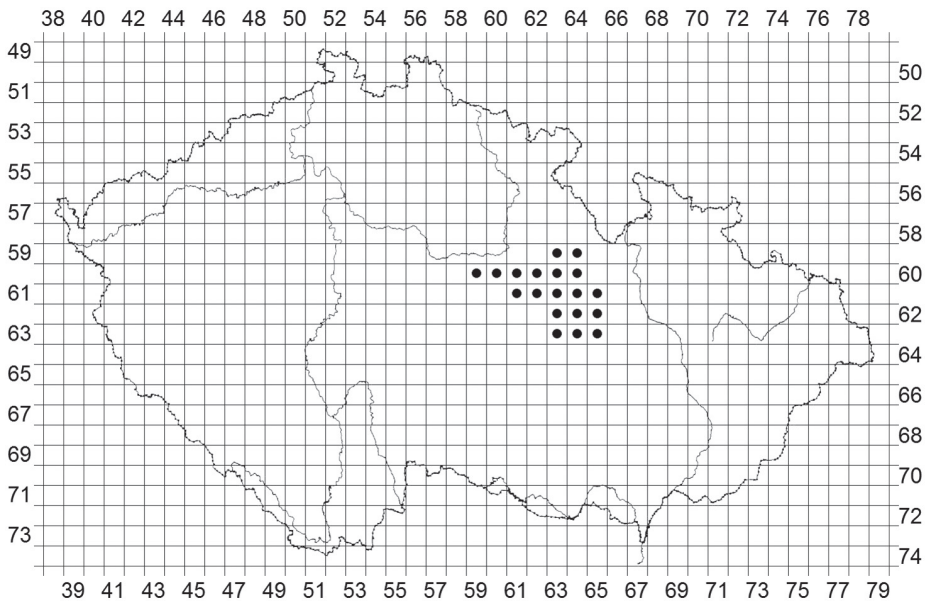
Klimaticky území Svitavské pahorkatiny spadá do mírně teplé oblasti (MT 7 a MT 9, ve vyšších polohách i MT 2 a MT 3). Zatímco na Litomyšlsku převládá podnebí teplé a suché s průměrnou roční teplotou 7 °C (ve vegetačním období 13 °C) a 650–700 mm srážek, Svitavsko je poněkud chladnější a vlhčí a výrazně chladné a vlhké podnebí má vrchovinná oblast v okolí Poličky (6 °C, resp. 12 °C; 700–800 mm). Napříč Svitavskou vrchovinou prochází hlavní evropské rozvodí, největšími vodními toky jsou Loučná a Tichá Orlice z povodí Labe a Třebůvka se Svitavou z povodí Dunaje. Obecně se vodní síť regionu vyznačuje nedostatkem menších vodních toků.

Fytogeograficky spadá celé sledované území do oblasti mezofytika (fytořegiony Českomoravské mezihory a Litomyšlská pánev) s tím, že potenciální přirozenou vegetací představují zejména květnaté a acidofilní

bučiny, dubohabřiny a doubravy, v omezené míře i acidofilní doubravy. V současné, převážně odlesněné krajině převažuje orná půda, mozaikovitě roztroušené lesní porosty zaujímají zhruba 30 % rozlohy, převážně jde o smrkové a borové monokultury, v malé míře ostrůvkovité zbytky bučin (např. na východním úbočí Hřebečovského hřbetu) a dubohabřin. Na odlesněných plochách vyšších poloh tvoří náhradní vegetaci vlhké louky nebo sušší pastviny. Dominantní složku květeny Svitavské pahorkatiny představují mezofilní druhy hercynských lesů, obohacené o druhy karpatského původu. Fauna Svitavské pahorkatiny není zatím v dostatečné míře prozkoumána, nicméně i z neúplných poznatků je evidentní, že zahrnuje jak druhy podhorského typu (např. u měkkýšů), tak i teplomilné druhy nížin a pahorkatin. Tím se potvrzuje mimořádný význam celé oblasti jako významného spojovacího území mezi Východolabskou tabulí a Hornomoravským úvalem (západ–východ) na straně jedné a Středními Sudety a Českomoravskou vrchovinou (sever–jih) na straně druhé. Takováto, do jisté míry unikátní, geografická konfigurace Svitavské pahorkatiny bezpochyby dává i zajímavé výchozí postavení z hlediska sledování drobných savců regionu.

Ze správního hlediska zahrnuje sledovaná oblast především území okresů Svitavy, Chrudim a Ústí nad Orlicí a zcela okrajově i části okresů Pardubice, Rychnov nad Kněžnou a Blansko. V současném administrativním uspořádání jde převážně o Pardubický kraj.

Sledovaný region pokrývá celkem 19 mapovacích čtverců standardní mapovací sítě UTM 12×11,1 km (obr. 1; SLAVÍK 1971), z uvedeného počtu je sedm čtverců celoplošných (6061–6064, 6163–6164, 6264) a 12 okrajových, zasahujících více či méně i do Orlické a Středolabské tabule, Podorlické pahorkatiny, Železných hor a Hornosvratecké vrchoviny (5963, 5964, 6059, 6060, 6161, 6162, 6165, 6263, 6265, 6363–6365).

Obr. 1. Vymezení sledovaného území Svitavské pahorkatiny v mapovací síti UTM (12×11 km) na území České republiky.

Fig. 1. Delimitation of the study area – the Svitavská pahorkatina Upland – in the UTM mapping grid (12×11 km) in the territory of the Czech Republic.

MATERIÁL A METODIKA

První orientační průzkumy fauny drobných savců na některých lokalitách se uskutečnily v letech 2003–2005, hlavní terénní práce však probíhaly v řešitelském období grantového projektu 2006–2010. Do závěrečného shrnutí byly samozřejmě využity i poznatky a další údaje autorů i spolupracovníků získané během velké části druhé poloviny 20. století.

Sledování drobných zemních savců probíhalo standardními terénními postupy především s využitím neinvazních odchytných metod, zejména různých typů živochytných pastí. Během odchytnů (zpravidla 2–3 po sobě jdoucí noci) byly pasti kontrolovány v jedno- až dvouhodinových intervalech a chycená zvířata byla vypouštěna ve vzdálenosti 50–100 m od odchytných linií, aby opětovným chycením nezkrusovala aktuální výsledky odchytnů. V menší míře byly používány i sklapovací pasti. Vzhledem ke snaze získat přehled o co největším druhovém spektru drobných savců, byla při terénních pracích preferována stanoviště buď s obecně nejvyšší druhovou diverzitou (břehy vodních toků), nebo s cílem zastížení konkrétních druhů (okolí zemědělských objektů v případě synantropních druhů, mokřady, lesní porosty apod.). Celkem bylo odchyceno 919 jedinců drobných zemních savců v 17 druzích (tab. 1 a 2).

Menší část údajů byla získána z rozboru vývržků sov, zejména sýce rousného (*Aegolius funereus*). V neposlední řadě představují důležitý zdroj i přímá pozorování, registrace pobytových stop (požerky, výhrabky apod.) a nálezy kadaverů uhynulých jedinců (zejména na silnicích, např. u ježků). Údaje získané v terénu byly doplněny o sbírkové fondy muzejních institucí působících v regionu (Národní muzeum, Praha – NM; Husitské muzeum, Soběslav – HM; Muzeum Vysočiny, Jihlava – MV) a nepočtenými údaji z publikovaných prací či nezveřejněných zpráv. Podařilo se také zpracovat rozsáhlé odchytné protokoly z pracovišť parazitologického a hygienicko-epidemiologického zaměření (zejména z Parazitologického ústavu AV ČR v Českých Budějovicích a Krajské hygienické stanice v Brně, M. PEJČOCH), některé údaje byly převzaty i ze Státního veterinárního ústavu ve Vratislavicích nad Nisou (J. PREISLER). Dále byly pro účely síťového mapování zpracovány údaje z kartotéky z pozůstalosti akademika B. ROSICKÉHO. Pro doplnění výskytu hraboše polního byly zpracovány i mapové podklady z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu v Brně (ÚKZUZ Brno). Při mapování byla také využita věrohodná (nebo ověřená) hlášení od různých pozorovatelů (profesionálních přírodovědců, lesníků, ornitologů, chatařů apod.) či získaná v rámci webového Mapování savců ČR na stránkách Biolibu (www.biolib.cz). V neposlední řadě byla zpracována i hlášení z různých dotazníkových akcí (převážně v rámci mysliveckých sdružení a lesních závodů – blíže viz ANDĚRA & ČERVENÝ 2009), a to především u větších druhů s minimální pravděpodobností záměny (např. bobr, veverka obecná, nutrie).

Také v případě netopýrů byly aplikovány všechny metody obvyklé při jejich terénním sledování v letním (1. 5. – 14. 10.) i zimním (15. 10. – 30. 4.) období. Jde především o vizuální kontroly předpokládaných letních úkrytů (zejména půdy a jiné podkrovní prostory kostelů, zámků, škol a jiných budov, úkryty za okenicemi a dřevěným obložení chat apod.) a podzemních prostor jako zimovišť. Proběhlo i několik odchytnů s nárazovými sítěmi a monitorovacích akcí s využitím detektorů netopýřích echolokačních signálů (detektory QMS mini a Pettersson D230/D240).

V oddílu “Přehled nálezů” jsou jednotlivé nálezy řazeny podle číselného pořadí mapovacích čtverců a v rámci čtverce zpravidla abecedně podle katastrálního území (je vytištěno tučně) lokalit. Pokud je citace nálezu uvedena v hranatých závorkách, jde o nálezy ležící mimo hranice stanovené zájmové oblasti, avšak nalézající se ve čtverci, který Svitavskou pahorkatinu okrajově zahrnuje. Nálezy pocházející z vývržků sov či dravců jsou doplněny zkratkou podle latinského názvu druhu predátora (např. *Tyto alba* – TA, *Aegolius funereus* – AF apod.). Naprostá většina dosud nepublikovaných nálezů netopýrů pochází od V. LEMBERKA, u drobných zemních savců dodali hlavní sumu údajů M. ANDĚRA a P. ZBYTOVSKÝ.

Seznam použitých zkratk a značek: k – letní kolonie, L – letní nález (1. 5. – 14. 10.), Z – zimní nález (15. 10. – 30. 4.), o, obs. – pozorování, n – odchyt do sítě (netting), d – detektorový záznam, ad. – adultní, juv. – juvenilní, sad. – subadultní, grav. – gravidní, lak – laktující, ex. – jedinec, solit. – soliterní, u – uhynulý; AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, EVL – evropsky významná lokalita, NM – Národní muzeum, RMCR – Regionální muzeum v Chrudimi, SVÚ – Státní veterinární ústav, Vratislavice nad Nisou.

PŘEHLED A ZHODNOCENÍ NÁLEZŮ

Hmyzožravci – Eulipotyphla

Rejssek obecný, *Sorex araneus* Linnaeus, 1758

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m. (vývržky TA), 1984 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996); 1 ex., 24. 10. 1944, coll. NM (ČÍZEK); **Rájec**, 300 m n. m., 4 ex. (vývržky TA), 28. 7. – 20. 9. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA). – **5964: České Libchavy**, Libchavský potok, 430 m n. m., 6 ex., 19. 5. – 20. 9. 2010. – **6059: Choltice**, PR Choltická obora, 240 m n. m., 2006 (LEMBERK 2007); Jeníkovický potok, 1 ex., 13. 10. 2010; (opuštěný zemědělský objekt), 1 ex., 13. 10. 2010. – **6060: Rabštejnská Lhota**, Markovický potok, 300 m n. m., 4 ex., 11. 8. 2010. – **6061: Brčkelo** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 24 ex., 8. 8. 2007 – 24. 10. 2008; **Dvakačovice**, 250 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995); **Hrochův Týnec**, 240 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995); **Úhřetice**, soutok Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1994–1995 (DOLANSKÝ 1995, CACH 1996); **Úhřetická Lhota**, soutok Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1995 (DOLANSKÝ 1995). – **6062: Svařeň** (potok u lesa), 370 m n. m., 8 ex., 8. 8. – 17. 10. 2007; **Štěnec**, Štěněcký rybník, 310 m n. m., 1992–1993 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Bohuňovice**, Končinský p. a přítok, 340 m n. m., 8 ex., 5. 9. 2006 – 18. 10. 2007; (mokřina), 340 m n. m., 16 ex., 22. 5. 2008 – 20. 4. 2009; **Choceň**, PP Vstavačová louka, 290 m n. m., 2 ex., 2.–5. 10. 2008; **Vysoké Mýto**, PP u Vinic, 280 m n. m., 1 ex., 4.–6. 10. 2008. – **6064: Člupek**, 410 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983); **Knapovec**, 420 m n. m., 1995 (ANDĚRA 2000); **Přívrat**, 410 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA 2000). – **6161: Bítovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BÁRTA 1997); **Horka** (strouha v louce), 270 m n. m., 2 ex., 18. 8. 2010; **Chacholice** (zemědělský objekt), 280 m n. m., 3 ex., 18. 8. 2010; **Štěpánov**, PR Anenské údolí, 400 m n. m., 2 ex., 1.–4. 9. 2007. – **6162: Bílý Kůň** (mokřina), 330 m n. m., 1 ex., 25. 11. 2010; **Proseč**, PR Maštale, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996); **Nové Hradky**, 390 m n. m., 1954 (TOUFAR 1960); **Střemošice**, PR Střemošická stráž, 450 m n. m., 1993 (LEMBERK 1994); **Zbožnov**, Anenský potok, 380 m n. m., 4 ex., 29. 6. 2010. – **6163: Horní Újezd**, Desná, 530 m n. m., 3 ex., 14. 5. – 6. 11. 2003; **Jiříkov** (opuštěné stavení), 370 m n. m., 1 ex., 4. 11. 2010; **Litomyšl**, 330 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983); **Nedošín**, PR Nedošínský háj, 310 m n. m., 1978 (REJMAN et al. 1982); **Osík**, 360 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6164: Janov**, 360 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983); **Mikulč**, 460 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA 2000); **Němčice**, 360 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983); **Semanín** (potok v bučině), 440 m n. m., 6 ex., 2. 4. 2009; **Strakov**, 390 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983); (potok v lese), 440 m n. m., 8 ex., 24. 9. 2008 – 30. 9. 2009; **Suchá**, 400 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6165: Anenská Studánka**, Lukovský p., 470 m n. m., 10 ex., 5. 9. 2006 – 17. 10. 2007; **Opatov**, rybník Hvězda, 420 m n. m., 8 ex., 22. 7. – 26. 11. 2008; **Trpík** (kravín, strouha), 370 m n. m., 9 ex., 22. 7. 2008 – 19. 8. 2009. – **6263: Sebranice**, Jalový potok, 480 m n. m., 5 ex., 28. 5. – 17. 10. 2007. – **6264: Svitavy**, Dolní rybník, 440 m n. m., 2003 (MACH 2007); Lánský rybník, 440 m n. m., 2005 (MACH 2007); Javorník, 440 m n. m., 2007 (MACH 2007); Schindlerův háj, 450 m n. m., 1 ex. (kadaver), 28. 9. 2009, J. RICHTR; **Vendolí**, 480 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA 2000). – **6265: Hřebeč**, Stříbrný potok a mokřina, 450 m n. m., 29 ex., 8. 8. 2007 – 20. 4. 2009; **Koclířov**, 510 m n. m., 5 ex., 15. 11. 2004; **Pohledy**, Samoty (zemědělský objekt), 580 m n. m., 1 ex., 19. 8. 2010. – **6363: Modřec** (strouha v louce), 570 m n. m., 8 ex., 19. 8. – 21. 9. 2010; Balda, 620 m n. m., 5 ex., 19. 8. – 3. 11. 2010. – **6364: Banín**, přítok ř. Svitavy, 380 m n. m., 2 ex., 30. 6. – 19. 8. 2010; **Březová nad Svitavou**, EVL u Banínského viaduktu, 380 m n. m., 2 ex., 18.–21. 9. 2008; **Stašov**, Baldský vrch, 640 m n. m., 5 ex., 19. 8. 2010. – **6365: Březová nad Svitavou**, 380 m n. m., 1903 (HANÁK et al. 2002, 2003, 2004); **Moravská Chrastová**, Mariánské údolí, Chrastovský p., 370–490 m n. m., 7 ex., 8. 11. 2002 a 20. 5. – 19. 8. 2010.

Běžný druh rozšířený v celém zájmovém území. Jeho výskyt dokládá více než 60 lokalit ze všech 19 mapovacích čtverců (z toho publikované nálezy pocházejí z 11 čtverců). Historicky nejstarší doklad ve sbírkách zoologického oddělení PM NM pochází z roku 1944 (Potštejn, 5963). V celkovém materiálu je jedním ze dvou nejhojněji zastoupených druhů (D 19,7 %; tab. 1 a 2). Přítomnost druhu byla zjištěna na všech 20 odchytových lokalitách mokřadního typu (běhy potoků či jiných vodotečí, mokřiny poblíž rybníků, podmáčené louky apod.) při domi-

Tab. 1. Přehled odchycených drobných zemních savců ve sledovaném území – abundance.

Table 1. List of small terrestrial mammals recorded in the area under study – abundance.

Ysvětlivky zkratk / abbreviation explanations: Q – číslo mapovacího čtverce / number of mapping quadrat, Sar – *Sorex araneus*, Smi – *Sorex minutus*, Nfo – *Neomys fodiens*, Nan – *Neomys anomalus*, Csu – *Crocidura suaveolens*, Cle – *Crocidura leucodon*, Teu – *Talpa europaea*, Aam – *Arvicola amphibius*, Mgl – *Myodes glareolus*, Mar – *Microtus arvalis*, Mag – *Microtus agrestis*, Msu – *Microtus subterraneus*, Afl – *Apodemus flavicollis*, Asy – *Apodemus sylvaticus*, Aag – *Apodemus agrarius*, Mmu – *Mus musculus*, Mmi – *Micromys minutus*, Σ – celkem / total, * – zemědělské a jiné objekty / agricultural courts and buildings

lokality / site	Q	Sar	Smi	Nfo	Nan	Csu	Cle	Teu	Aam	Mgl	Mar	Mag	Msu	Afl	Asy	Aag	Mmu	Mmi	Σ
České Libchavy	5964	6	13	7	3	3	5	1	5	1	5	1	5	1	2				46
Cholčice	6059	1	4	1			15	3							2				26
Rabštejská Lhota	6060	4	3				8						1	3	3				22
Brčokoly	6061	24	11	13	2	2	1	23	9	1	1	1	1		6		1		92
Svařeň	6062	8	4	1	2	2	10							2	4		1		32
Bohuňovice	6063	24	6	3	3	3	1	24	1	8	10	9							89
Bílý Kůň	6162	1	1		6						2								10
Zbožňov	6162	4	2	5			2												13
Horní Újezd	6163	3	1				10	1											15
Semanín	6164	6	3	1	5		8												23
Strakov	6164	8	18	1	2	2	20										1	50	51
Anenská Studánka	6165	10	12		2	2	14	2		4	4	4	4	4	4		3		18
Opatov	6165	8	1	1	1	1	6					1							15
Trpík (potok)	6165	3		1			10								1				49
Sebranice	6263	5	8	1	3		2	29	1						5	2	4		83
Hřebeč	6265	29	10	7	5		12	7		2	3								14
Modřec	6363	8	1	2															24
Modřec, Balda	6363	5	2	4	3		3	1							2		1		14
Banín	6364	2	6	1			3								2				17
Štašov, Baldský v.	6364	5	4	1	1	1	3			1				1					31
Mor. Chrástová	6365	5	9		3		8						1	2	2				20
Cholčice*	6059	1	1			2		9							6		1		19
Chacholčice*	6161	3				5		6							3		2		20
Jirfíkov*	6163	1				8	3	14							2				34
Trpík*	6165	6	2			1		6							9	1	2		24
Pohledy*	6265	1	2			1		17							1				24
Starý Svojanov*	6364	2	2	1	1	1	2	13		1	10	29	4	2					68
celkem / total		181	126	50	43	17	1	3	8	181	129	22	6	33	92	3	10	14	919

Tab. 2. Přehled odchycených drobných zemních savců ve sledovaném území – dominance (%); zkratky viz tab. 1
 Table 2. List of small terrestrial mammals recorded in the area under study – dominance (%), for abbreviations see Table 1

lokality / site	Q	Sar	Smi	Nfo	Nan	Csu	Cle	Teu	Aam	Mgl	Mar	Mag	Msu	Aff	Asy	Agg	Mmu	Mmi	Σ
České Líbechavy	5964	13,0	28,3	15,2	6,5			6,5	10,9	2,2	10,9			2,2	4,3				100,0
Choltice	6059	3,9	15,4	3,8				57,7	11,5						7,7				100,0
Rabštejnská Lhota	6060	18,2	13,6					36,4				4,6	13,6	13,6					100,0
Brčekoly	6061	26,1	11,9	14,1	2,2			1,1	25,0	9,8	1,1	1,1			6,5			1,1	100,0
Svateň	6062	25,0	12,5	3,1	6,2			31,3						6,3	12,5			3,1	100,0
Bohuňovice	6063	27,0	6,7	3,4	3,4			1,1	27,0	1,1	9,0			11,2	10,1				100,0
Bílý Kůň	6162	10,0	10,0		60,0						20,0								100,0
Zbožnov	6162	30,8	15,4	38,4				15,4											100,0
Horní Újezd	6163	20,0	6,7					66,6	6,7										100,0
Semanín	6164	26,1	13,0	4,4	21,7			34,8											100,0
Strakov	6164	16,0	36,0	2,0	4,0			40,0										2,0	100,0
Anenská Studánka	6165	19,6	23,6		3,9			27,5	3,9					7,8	7,8			5,9	100,0
Opatov	6165	44,3	5,6	5,6	5,6			33,3			5,6								100,0
Trpík	6165	20,0		6,7					66,6						6,7				100,0
Sebranice	6263	10,2	16,3	2,0	6,1			4,1	59,3	2,0									100,0
Hřebeč	6265	34,9	12,1	8,4	6,0			14,5	8,4			2,4		6,1	2,4			4,8	100,0
Modřec	6363	57,1	7,1	14,3							21,5								100,0
Modřec, Balda	6363	20,8	8,3	16,7	12,5			4,2	8,3	12,5	4,2				8,3			4,2	100,0
Banín	6364	14,3	42,9	7,1				21,4							14,3				100,0
Štašov, Baldský v.	6364	29,4	23,5	5,9	9,7			5,9			5,9			5,9					100,0
Mor. Chrástová	6365	16,1	29,0					3,2					3,2	6,5	6,5				100,0
Choltice*	6059	5,0	5,0			10,0			25,8		45,0				30,0			5,0	100,0
Chacholice*	6161	15,8				26,3			31,6						15,8			10,5	100,0
Jirřikov*	6163	5,0						15,0	70,0						10,0				100,0
Trpík*	6165	17,7	5,9			23,5		17,6						26,5	2,9			5,9	100,0
Pohledy*	6265	4,2	8,3			4,2		70,8						4,2	8,3				100,0
Starý Svojanov*	6364		2,9	2,9	1,5	1,5		1,5	2,9	19,1			1,5	14,7	42,7			5,9	100,0
celkem / total		19,7	13,7	5,4	4,7	1,9	0,1	0,3	0,9	19,7	14,0	2,4	0,7	3,6	10,0	0,3	1,1	1,5	100,0

nanci v rozmezí dominance od 3,9 % (Choltice) do 57,1 % (Modřec); v pěti případech byl rejsek obecný zjištěn i v areálu zemědělského objektu (D 5,0–17,7 %). Další nálezy či literární údaje zaznamenávají výskyt rejseka obecného i na jiných typech stanovišť, takže lze konstatovat, že v rámci Svitavské pahorkatiny se projevuje jako druh s velmi širokým spektrem stanovišť lesního i nelesního charakteru, obdobně jako v jiných oblastech ČR (REITER et al. 1997, ZBYTOVSKÝ et al. 2004 aj.). Ve sledovaném území se neprojevuje ani žádné omezení výskytu s ohledem na nadmořskou výšku (230–640 m n. m.; průměr 385,6 m n. m.).

Rejsek malý, *Sorex minutus* Linnaeus, 1766

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m., 4 ex. (vývržky *TA*), 7. 8. – 20. 9. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA); (vývržky *TA*), 1985 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996). – **5964: České Libchavy**, Libchavský potok, 430 m n. m., 13 ex., 19. 5. – 4. 11. 2010. – **6059: Choltice**, PR Choltická obora, 240 m n. m., 2006 (LEMBERK 2007); Jeníkovický potok, 240 m n. m., 4 ex., 11. 8. – 12. 11. 2010; (opuštěný zemědělský objekt), 1 ex., 13. 10. 2010. – **6060: Rabštejnská Lhota**, Markovický potok, 300 m n. m., 3 ex., 11. 8. – 13. 10. 2010. – **6061: Brčkelo** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 11 ex., 8. 8. 2007 – 24. 10. 2008; **Úhřetice**, soutok Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1995 (CACH 1996). – **6062: Svařeň** (potok u lesa), 370 m n. m., 4 ex., 8. 8. – 17. 10. 2007; **Štěnec**, PP Kusá hora, 310 m n. m., 1995 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Bohuňovice**, Končinský potok a jeho přítok, 340 m n. m., 6 ex., 5. 9. 2006 – 26. 11. 2008; **Choceň**, PP Vstavačová louka, 290 m n. m., 1 ex., 2.–5. 10. 2008; **Vysoké Mýto**, PP u Vinic, 280 m n. m., 2 ex., 4.–6. 10. 2008. – **6064: Knapovec**, 420 m n. m., 1995 (ANDĚRA 2000); **Přívrat**, 410 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA 2000). – **6161: Bítovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BARTA 1997); **Štěpánov**, PR Anenské údolí, 400 m n. m., 6 ex., 1.–4. 9. 2007. – **6162: Bílý Kůň** (mokřina), 330 m n. m., 1 ex., 25. 11. 2010; **Střemošice**, PR Střemošická stráň, 450 m n. m., 1993 (LEMBERK 1994); **Zbožnov**, Anenský potok, 380 m n. m., 2 ex., 29. 6. 2010; **Zhoř**, Přírodní park Údolí Krounky a Novohradky, 330 m n. m., 1996–1997 (LEMBERK 1997). – **6163: Horní Újezd**, Desná, 530 m n. m., 1 ex., 15. 11. 2004; **Litomyšl**, 330 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983); **Nedošín**, PR Nedošínský háj, 310 m n. m., 1978 (REJMAN et al. 1982); **Osík**, 360 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6164: Mikuleč**, 460 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA 2000); **Semanín** (potok v bučině), 440 m n. m., 3 ex., 22. 7. 2008 – 30. 9. 2009; **Strakov** (potok v lese), 440 m n. m., 18 ex., 22. 7. 2008 – 30. 9. 2009. – **6165: Anenská Studánka**, Lukovský potok, 470 m n. m., 12 ex., 5. 9. 2006 – 17. 10. 2007; **Opatov**, rybník Hvězda, 420 m n. m., 1 ex., 24. 9. 2008; **Trpík** (kravín), 370 m n. m., 2 ex., 24. 9. 2008 – 19. 8. 2009. – **6263: Sebranice**, Jalový potok, 480 m n. m., 8 ex., 17. 10. – 5. 12. 2007. – **6264: Vendolí**, 480 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA 2000). – **6265: Hřebeč**, Stříbrný potok a mokřina, 450 m n. m., 10 ex., 8. 8. 2007 – 20. 4. 2009; **Pohledy**, Samoty (opuštěný zemědělský objekt), 580 m n. m., 2 ex., 30. 6. 2010. – **6363: Modřec** (strouha v louce), 570 m n. m., 1 ex., 21. 9. 2010; Balda, 620 m n. m., 2 ex., 19. 8. – 21. 9. 2010. – **6364: Banín**, přítok Svitavy, 380 m n. m., 6 ex., 30. 6. – 21. 9. 2010; **Březová nad Svitavou**, EVL u Banínského viaduktu, 380 m n. m., 3 ex., 18.–21. 9. 2008; **Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 2 ex., 21. 4. – 12. 10. 2009; **Stašov**, Baldský vrch, 640 m n. m., 4 ex., 19. 8. – 21. 9. 2010. – **6365: Moravská Chrastová**, Mariánské údolí, Chrastovský p., 490 m n. m., 9 ex., 20. 5. – 3. 11. 2010.

Další z řady běžných druhů s výskytem v celém sledovaném regionu. Téměř 40 lokalit pokrývá všech 19 mapovacích čtverců, před zahájením soustavného průzkumu byl v zájmovém území výskyt druhu známý pouze z devíti mapovacích čtverců (viz Přehled nálezů). Při odchycích byl rejsek malý zastíjen na 20 mokřadních lokalitách s dominancí v rozmezí 5,6–42,9 % a ve čtyřech případech u zemědělských objektů (2,9–8,3 %, tab. 1 a 2). Je druhým nejčastěji chytaným hmyzožravcem a zároveň čtvrtým drobným savcem (D 13,7 %). Relativně vysoká úroveň dominance tohoto druhu odpovídá odchytům do živochytných pastí, do kterých se chytá efektivněji než do tradičních sklápovacích pastí. Rozsah nadmořské výšky získaných

lokalit 230–640 m n. m. (průměr 395,6 m n. m.) z podstatné části kopíruje výškovou členitost Svitavské pahorkatiny.

Rejsce vodní, *Neomys fodiens* (Pennant, 1771)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Choceň**, PR Peliny, 310 m n. m., před 1989 (RYBÁŘ 1989); **Potštejn**, 300 m n. m., 10 ex. (vývržky TA), 8. 7. – 20. 9. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA); (vývržky TA), 1985 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996). – **5964: České Libchavy**, Libchavský potok, 430 m n. m., 7 ex., 29. 6. – 4. 11. 2010. – **6059: Choltice**, PR Choltická obora, 240 m n. m., 2006 (LEMBERK 2007); Jeníkovický potok, 240 m n. m., 1 ex., 11. 8. 2010. – **6060: Chrudim**, park Střelnice, 270 m n. m., 1906 (DOKONAL 1906, LEMBERK 2001). – **6061: Brčkelo** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 13 ex., 8. 8. 2007 – 24. 10. 2008; **Ůhřetice**, soutok Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1995 (CACH 1996); **Ůhřetická Lhota**, soutok Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1995 (DOLANSKÝ 1995). – **6062: Svařeň** (potok u lesa), 370 m n. m., 1 ex., 1. 10. 2007; **Štěnec**, PP Kusá hora, 370 m n. m., 1995 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Bohuňovice**, Končinský potok a mokřina, 340 m n. m., 3 ex., 5. 9. 2006 – 24. 9. 2008. – **6064: Člupek**, 410 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983); **Knapovec**, 420 m n. m., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2000). – **6161: Štěpánov**, PR Anenské údolí, 400 m n. m., 2 ex., 1.–4. 9. 2007. – **6162: Zbožnov**, Anenský potok, 380 m n. m., 5 ex., 29. 6. 2010. – **6163: Litomyšl**, 330 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983); **Nedošín**, SPR Nedošinský háj, 310 m n. m., 1978 (REJMAN et al. 1982); **Osík**, 360 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6164: Mikuleč**, 460 m n. m., 7 ex., 6. 10. 1995 – 4. 10. 1996, B. BENEŠ; **Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983); (potok v bučině), 430 m n. m., 1 ex., 22. 7. 2008; **Strakov** (potok v lese), 440 m n. m., 1 ex., 22. 7. 2008. – **6165: Anenská Studánka**, Lukovský potok, 470 m n. m., 2 ex., 15. 11. 2004; **Opatov**, rybník Hvězda, 420 m n. m., 1 ex., 24. 9. 2008; **Trpík** (strouha), 370 m n. m., 1 ex., 19. 8. 2009. – **6263: Sebranice**, Jalový potok, 480 m n. m., 1 ex., 17. 10. 2007. – **6264: Vendolí**, 480 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2000). – **6265: Hřebeč**, Stříbrný potok, 450 m n. m., 7 ex., 8. 8. 2007 – 24. 9. 2008; **Koclířov**, 510 m n. m., 1 ex., 15. 11. 2003. – **6363: Modřec**, 570 m n. m., 2 ex., 21. 9. – 3. 11. 2010; Balda, 620 m n. m., 4 ex., 19. 8. – 3. 11. 2010. – **6364: Banín**, přítok Svitavy, 380 m n. m., 1 ex., 21. 9. 2010; **Štašov**, Baldský vrch, 640 m n. m., 1 ex., 19. 8. 2010. – **6365: [Křenov]**, potok Pacovka, 450 m n. m., 2 ex., 28. 5. – 10. 12. 2007].

Celková bilance druhu zahrnuje 33 lokalit z různých částí zájmového území a všech 19 obsazených mapovacích čtverců (v jednom čtverci je ovšem k dispozici pouze nálezy z přilehlých partií Podorlické pahorkatiny), v osmi čtvercích byly k dispozici publikované údaje ještě před zahájením projektu. Získané výsledky potvrzují celoplošný výskyt rejsce vodního v rámci Svitavské pahorkatiny v úzké vazbě na nejrůznější typy vodních toků či stojatých vod. Jinými slovy řečeno, v místech nedostatku vodotečí (např. na východ a jihovýchod od Svitav) je u rejsce vodního přes celkově celoplošný výskyt osídlení tohoto regionu značně mozaikovitě. Relativní početnost druhu se v materiálu z odchytů pohybuje na jednotlivých lokalitách mezi 2,0–38,4 %, celkové zastoupení dosahuje 5,4 % (tab. 1 a 2). Výškové rozpětí lokalit sahá od 230 do 620 m n. m. (průměr 394,3 m n. m.).

Rejsce černý, *Neomys anomalus* Cabrera, 1907

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m. (vývržky TA), 1984–1985 (ANDĚRA 1993, SKŘIVAN & ANDĚRA 1996). – **5964: České Libchavy**, Libchavský potok, 430 m n. m., 3 ex., 20. 9. – 4. 11. 2010. – **6059: [Slavkovice]** (opuštěný zemědělský objekt), 420 m n. m., 3 ex., 24. 3. 2010; **Lipovec**, Na záduších, 320 m n. m., 1989–1993 (BARTA & REJL 1993)]. – **6060: [Nerozhovice]** (potok u lesa), 430 m n. m., 2008 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2009)]. – **6061: Brčkelo** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 2 ex., 17. 10. 2007 – 4. 8. 2008; **Ůhřetice**, soutok Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1995 (CACH 1996); **Ůhřetická Lhota**, 230 m n. m., 1995 (DOLANSKÝ 1995). – **6062: Svařeň** (potok u lesa), 370 m n. m., 2 ex., 17. 10. – 6. 12. 2007; **Štěnec**, PP Kusá hora, 370 m n. m., před 2002 (FALTYSOVÁ et al. 2002); Štěněcký rybník, 310 m

n. m., 1992–1993 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Bohuňovice**, Končinský potok a jeho přítok, 340 m n. m., 1 ex., 18. 10. 2007; (mokřina), 340 m n. m., 2 ex., 22. 7. – 24. 9. 2008. – **6064: Člupek**, 410 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983); **Knapovec**, 420 m n. m., 1995 (ANDĚRA 2000). – **6161: Bítovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BÁRTA 1997, FALTYSOVÁ et al. 2002); **Horka**, 270 m n. m., 1 ex., 18. 8. 2010. – **6162: Bílý Kůň** (mokřina), 330 m n. m., 6 ex., 25. 11. 2010; **Doly**, Hlubočky, 400 m n. m., 1992–1993 (LEMBERK & FEJFAR 1995); **Luže**, Voletický rybník, 310 m n. m., před 2001 (LEMBERK 2001); **Řepníky**, 430 m n. m., 1955 (TOUFAR 1960). – **6163: Litomyšl**, 330 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983); **Osík**, 360 m n. m., 1981–1982 (SRŠNOVÁ 1983). – **6164: Němčice**, 360 m n. m., 1982 (SRŠNOVÁ 1983); **Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠNOVÁ 1983); (potok v bučině), 450 m n. m., 5 ex., 22. 7. 2008 – 20. 4. 2009; **Strakov** (potok v lese), 440 m n. m., 2 ex., 22. 7. 2008 – 3. 11. 2009. – **6165: Anenská Studánka**, Lukovský potok, 470 m n. m., 4 ex., 15. 11. 2003 – 8. 8. 2007; **Opatov**, rybník Hvězda, 420 m n. m., 1 ex., 24. 10. 2008. – **6263: Sebrance**, Jalový potok, 480 m n. m., 3 ex., 17. 10. – 5. 12. 2007. – **6264: Svitavy**, Horní rybník (hráz), 440 m n. m., 2006 (MACH 2007); řeka Svitava, 440 m n. m., 2001 (MACH 2007); **Vendolí**, 480 m n. m., 2 ex., 6. 10. 1995 – 4. 10. 1996, B. BENEŠ. – **6265: Hřebeč**, Stříbrný potok a mokřina, 450 m n. m., 5 ex., 8. 8. 2007 – 16. 4. 2008. – **6363: Modřec**, Balda, 620 m n. m., 3 ex., 19. 8. – 3. 11. 2010. – **6364: Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 2 ex., 21. 4. 2009; **Stašov**, Baldský vrch, 640 m n. m., 1 ex., 19. 8. 2010. – **6365: Moravská Chrastová**, Mariánské údolí, Chrastovský potok, 370–490 m n. m., 3 ex., 8. 11. 2002 a 20. 5. – 19. 8. 2010.

První nález rejsece černého byl v oblasti Svitavské pahorkatiny zaznamenán už v roce 1955 při rozboru zaživacího traktu káně lesní (*Buteo buteo*) (TOUFAR 1960). Další nálezy publikované postupně v letech 1983–2001 potvrdily jeho výskyt zhruba na polovině území v 10 mapovacích čtvercích (SRŠNOVÁ 1983, RYBÁŘ et al. 1989, ANDĚRA 1993 a 2000, BÁRTA 1997, DOLANSKÝ 1995, CACH 1996, LEMBERK 2001). Následně byla přítomnost druhu potvrzena i ve zbývajících mapovacích čtvercích, byť ve dvou případech na lokalitách spadajících okrajově již do sousedních Železných hor. Z 21 dlouhodoběji sledovaných mokřadních lokalit byl rejsec černý zjištěn ve 14 případech s dominancí v rozmezí 2,2–60,0 % (tab. 1 a 2). Stejně jako jinde v ČR (např. ANDĚRA 2000) se i ve Svitavské pahorkatině projevuje jako druh přednostně vázaný na mokřadní biotopy včetně břehových partií potoků a jiných tekoucích vod, odkud pochází většina získaného materiálu. Příležitostně se objevuje i u zemědělských objektů (Starý Svojanov). Pokud jde o vzájemný podíl rejsece vodního a rejsece černého, v celkovém souhrnu materiálu z odchytů sice rejsec vodní mírně převažuje (*N. f.* D 5,4 %, *N. a.* D 4,7 %), avšak na některých lokalitách je rejsec černý z obou druhů hojnější (Svařeň, Semanín, Sebrance, Strakov, Moravská Chrastová). Obdobně je tomu ostatně i v rámci sousední Českomoravské vrchoviny (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2009). Výškové rozpětí zjištěných lokalit výskytu rejsece černého je stejně jako u předchozích druhů (230–640 m n. m.) s průměrnou hodnotou nepatrně nižší než u rejsece vodního (387,6 m n. m.).

Běložubka šedá, *Crocidura suaveolens* (Pallas, 1811)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m., 1 ex. (vývřžky TA), 8. 7. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA); (vývřžky TA), 1985 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996). – **5964: [Dolní Dobrouč]**, 370 m n. m., 1955 (ANDĚRA & HŮRKA 1984)]. – **6059: Choltice** (opuštěný zemědělský objekt), 240 m n. m., 2 ex., 13. 10. – 12. 11. 2010. – **6060: Slatiňany**, 270 m n. m., před 2001 (LEMBERK 2001). – **6061: Dvakačovice**, 250 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995); **Uhřetice**, 240 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995). – **6062: Štěnec**, 300 m n. m., před 1995 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: [Choceň]**, 310 m n. m., 1996 (REJL 1996)]. – **6161: Chacholice** (zemědělský objekt), 280 m n. m., 5 ex., 18. 8. 2010. – **6162: Luže**, 310 m n. m., před 2001 (LEMBERK 2001a); **Střemošice**, 450 m n. m., před 1994 (LEMBERK 1994); **Voletice**, 450 m n. m., 1993 (LEMBERK 1994); **Vranice**, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996). – **6164: Opatovec** (u Svitav), 440 m n. m., 1999 (MACH 2007); **Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠNOVÁ 1983). – **6165: Trpík** (kravín), 370 m n. m.,

8 ex., 22. 7. 2008 – 30. 9. 2009. – **6264: Svitavy**, gymnázium, 440 m n. m., 2005 (MACH 2007). – **6265: Pohledy**, Samoty (zemědělský objekt), 580 m n. m., 1 ex., 19. 8. 2010. – **6364: Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 1 ex., 3. 11. 2009. – **6365: [Šnekov** (vepřín), 430 m n. m., 5 ex., 30. 9. 2009 – 14. 4. 2010].

Nepříliš hojný druh, zjištěný v rámci Svitavské pahorkatiny na 12 lokalitách v 10 mapovacích čtvercích, další tři lokality (tři mapovací čtverce) pocházejí z hraničních oblastí sousedních regionů. Celkově tedy dosavadní nálezy mozaikovitě pokrývají zhruba dvě třetiny (68,4 %) mapovací sítě zájmového území. Získané poznatky potvrzují výhradně synantropní charakter výskytu bělozubky šedé v těsné vazbě na hospodářské zemědělské objekty, opuštěná stavení a obytné budovy, a to i v městské zástavbě (např. Svitavy). Na těchto místech může dosahovat zastoupení druhu v materiálech z odchytů poměrně vysokých hodnot (např. Chacholice 26,3 %, Trpík 23,5 %), v celkovém materiálu je zastoupení těsně pod 2 % (tab. 1 a 2). Naproti tomu z volné přírody nepochází na Svitavsku ani jedině pozorování. Nadmořská výška lokalit se pohybuje v rozmezí 240–580 m n. m. (průměr 368,2 m n. m.).

Bělozubka bělobřichá, *Crocidura leucodon* (Herrmann, 1780)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **6060:** Chrudimsko, před 1906 (DOKONAL 1906). – **6364: Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 1 ex., 3. 11. 2009.

Bělozubka bělobřichá je jedním z faunisticky nejzajímavějších druhů sledovaného regionu. Možnost jejího někdejšího výskytu na Chrudimsku sice naznačoval DOKONAL (1906), avšak jím uvedený údaj je natolik vágní, že stěží může sloužit jako věrohodný doklad přítomnosti druhu v regionu na počátku 20. století, a to tím spíše, že ani v následujícím období výskytu bělozubky bělobřiché ve východních Čechách nic nenaznačovalo (ANDĚRA & HŮRKA 1984, LEMBERK 2001a). Kvalitativně poněkud jiná situace nastala až v 90. letech s prokázanou expanzí areálu této bělozubky (ANDĚRA 2000, HANÁK et al. 1998, ZBYTOVSKÝ et al. 2004), která v současnosti na českomoravském pomezí osídlila už i centrální partie Českomoravské vrchoviny (ZBYTOVSKÝ & ANDĚRA, unpubl.). Na podzim roku 2009 se následně podařilo zastihnout bělozubku bělobřichou i u funkčního kravína ve Starém Svojanově na jihovýchodním okraji Svitavské pahorkatiny. Z jediného nálezu není možno činit dalekosáhlé závěry, nelze ovšem vyloučit, že případné pokračování expanze druhu (tak jako i v jiných oblastech ČR) může přinést další doklady výskytu nejen ve Svitavské pahorkatině, ale i v okolních regionech východních Čech.

Ježek západní, *Erinaceus europaeus* Linnaeus, 1758

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Choceň**, 290 m n. m., 1 ex. (kadaver), 4. 11. 2010; **Potštejn**, 300 m n. m., 1 ex. (kadaver), 25. 11. 2010, M. ANDĚRA. – **5964: České Libchavy**, 370 m n. m., 1 ex. (kadaver), 20. 9. 2010; **Dolní Libchavy**, Prostřední Libchavy, 340 m n. m., 1 ex. (kadaver), 19. 5. 2010; **Sopotnice**, 350 m n. m., 1 ex. (kadaver), 29. 6. 2010. – **6059: [Bousov**, 300 m n. m., 1 ex., duben 2005, M. FIALA; **Březinka**, 400 m n. m., 1 ex. (kadaver), 18. 10. 2006; **Bukovina**, 340 m n. m., 1 ex. (kadaver), 13. 9. 2010]. – **6060: Dubany**, 240 m n. m., 1 ex., 8. 9. 2008, J. MORAVEC; **Chrudim**, 270 m n. m., 1 ex., 25. 10. 1994., coll. NM (AOPK Pavlov). – **6061: Hrochův Týnec**, 240 m n. m., 1 ex. (kadaver), 1. 10. 2009; **Rosice**, 260 m n. m., 1 ex. (kadaver), 6. 12. 2007; **Synčany**, 260 m n. m., 1 ex. (kadaver), 29. 10. 2008. – **6062: Mravín**, 320 m n. m., 1 ex. (kadaver), 5. 9. 2006; **Radim**, 290 m n. m., 1 ex. (kadaver), 24. 9. 2008. – **6063: Tisová**, 290 m n. m., 1 ex. (kadaver), 9. 11. 2005; **Vysoké Mýto**, Voštica, 290 m n. m., 1 ex. (kadaver), 28. 9. 1999. – **6064: Dlouhá Třebová**, 350 m n. m., před 1971 (RÖDL 1971). – **6161: Bítovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BÁRTA 1997). – **6162: Bílý Kůň**, 330 m n. m., 1 ex., 14. 9. 2009; **Brdo**, 350 m n. m., 1 ex., 14. 9. 2009; **Hluboká**, 440 m n. m., 1 ex. (kadaver), 4. 11. 2010; **Střemošice**, 410 m n. m., 1 ex. (kadaver), 20. 9. 2010; PR Střemošická stráň, 450 m n. m., 1993 (LEMBERK 1994); **Voletice**, PR Střemošická stráň,

450 m n. m., 1993 (LEMBERK 1994); **Vranice**, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996). – **6163: Budislav**, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996); **Desná**, 460 m n. m., 1 ex. (kadaver), 4. 11. 2010; **Dolní Újezd**, 510 m n. m., 1 ex. (kadaver), 4. 11. 2010; **Litomyšl**, 330 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983); 2 ex. (kadaver), 16. 5. 2006 – 17. 10. 2007; **Osík**, 360 m n. m., před 1971 (RÖDL 1971); **Sedliště**, 330 m n. m., 1 ex. (kadaver), 22. 7. 2008; **Višňáry**, 320 m n. m., 1 ex. (kadaver), 20. 9. 2010. – **6164: Kozlov**, 530 m n. m., 1982 (SRŠNOVÁ 1983); **Opatov**, 440 m n. m., 2 ex. (kadaver), 9. 11. 2005 – 22. 7. 2008; **Semanín**, 430 m n. m., 1971–1981 (SRŠNOVÁ 1983); **Strakov**, 440 m n. m., 1 ex. (kadaver), 24. 9. 2008. – **6165: Dětrichov**, 510 m n. m., 2006 (MACH 2007). – **6264: Svitavy**, 440 m n. m., 2006 (MACH 2007); Dolní rybník, 440 m n. m., 1999–2005 (MACH 2007); Lány, 440 m n. m., 2006 (MACH 2007); sídliště Dimitrovova, 440 m n. m., 2007 (MACH 2007); **Vendolí**, 480 m n. m., 2006 (MACH 2007). – **6265: Koclířov**, 500 m n. m., 1 ex. (kadaver), 16. 5. 2006. – **6363: Jedlová**, 590 m n. m., 1 ex. (kadaver), 30. 9. 2009]. – **6364: Radiměř**, 490 m n. m., 2006 (MACH 2007). – **6365: Březová nad Svitavou**, 380 m n. m., 1 ex. (kadaver), 19. 8. 2008.

Ježek západní patří do skupiny druhů s výskytem po celém zájmovém území. Konkrétní doklady výskytu jsou k dispozici ze 40 lokalit a 15 mapovacích čtverců, další 2 mapovací čtverce (4 lokality) jsou obsazeny nálezy z okrajových partií Železných hor a Hornosvratecké vrchoviny. Celkové pokrytí mapovací sítě Svitavské pahorkatiny dosahuje v současnosti 89,5 % a je pravděpodobně, že ježek západní se vyskytuje i ve zbývajících dvou čtvercích (5963 a 6263). Nadmořská výška lokalit se pohybuje v rozmezí 240–510 m n. m., přičemž dvě třetiny nálezů (62,5 %) pocházejí z poloh do 400 m n. m., čemuž odpovídá i průměrná hodnota 372,3 m n. m. Stanovištními nároky se na Svitavsku ježek západní neliší od populací žijících na Českomoravské vrchovině (ZBYTOVSKÝ et al. 2004), tzn. s preferencí sídelních celků (osad, vesnic i měst) a jejich nejbližšího okolí.

Ježek východní, *Erinaceus roumanicus* Barrett-Hamilton, 1900

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Lhoty u Potštejna**, 490 m n. m., 1 ex. (kadaver), 24. 9. 2008. – **6060: Chrudim**, 270 m n. m., 1 ex., 26. 7. 1996, coll. RMCR (J. DOLANSKÝ); před 1971 (RÖDL 1971); 1995 (LEMBERK 2001a); **Slatiňany**, 270 m n. m., 1998 (LEMBERK 2001a). – **6061: Dvakačovice**, 250 m n. m., 1995 (LEMBERK 2001a); **Úhřetická Lhota**, 240 m n. m., 1995 (LEMBERK 2001). – **6062: Pěšice**, 400 m n. m., 1992–1993 (LEMBERK & FEJFAR 1995); **Štěnec**, 300 m n. m., 1994 (LEMBERK & FEJFAR 1995); **Vysoké Mýto**, 290 m n. m., před 1966 (KRATOCHVÍL 1966). – **6063: Hrušová**, 290 m n. m., 1 ex. (kadaver), 9. 11. 2005; **Srubby**, 280 m n. m., 1 ex. (kadaver), 20. 9. 2010. – **6162: Střemošice**, 450 m n. m., 1992 (LEMBERK 1994). – **6163: Morašice**, 360 m n. m., před 1971 (RÖDL 1971). – **6164: Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠNOVÁ 1983). – **6264: Svitavy**, 440 m n. m., 1 ex. (kadaver), 7. 7. 2007. – **6364: Radiměř**, 490 m n. m., 2006 (MACH 2007).

Bilance mapování ježka východního v rámci Svitavské pahorkatiny přináší 15 lokalit (10 mapovacích čtverců, tj. 52,6 % zájmového území) soustředěných převážně do nepříliš lesnatého prostoru mezi Chrudimí, Vysokým Mýtem, Litomyšlí a Svitavami. Z porovnání materiálu obou druhů ježků vyplývá, že v této části česko-moravského pomezí se ježek východní už zřetelně projevuje jako méně početný druh, přičemž podle velmi hrubého odhadu je tento rozdíl asi poloviční (oproti ježku západnímu pouze 43,8 % lokalit a 62,5 % mapovacích čtverců). Naproti tomu ve stanovištních nárocích s úzkou vazbou na lidské osídlení se oba druhy neliší. Rozpětí nadmořské výšky činí 240–490 m n. m. s průměrnou hodnotou nižší než u ježka západního (350,0 m n. m.). Lze předpokládat, že v lesnatějších a výše položených partiích Svitavska může ježek východní chybět.

Krtek obecný, *Talpa europaea* Linnaeus, 1758

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m., 1 ex. (vývržky *T4*), 8. 7. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDÉRA). – **5964: České Libchavy**, Paseky, 430 m n. m., krtiny, 18. 8. 2010. – **6059: Choltice**, 240 m n. m.,

krtiny, 13. 10. 2010. – **6060: Chrudim**, 270 m n. m., 1959 (GRULICH 1959); 1 ex., 1. 9. 1991, J. PREISLER (SVÚ). – **6061: Čankovice**, 250 m n. m., 1886 (DOKONAL 1906); (krtiny), 9. 11. 2005; **Kočí**, 260 m n. m., krtiny, 29. 10. 2009, J. MORAVEC; **Hrochův Týnec**, 240 m n. m., krtiny, 9. 11. 2005; **Přestavilky**, 260 m n. m., krtiny, 9. 11. 2005; **Rosice**, 260 m n. m., krtiny, 9. 11. 2005. – **6062: Ostrov**, 260 m n. m., krtiny, 9. 11. 2005; **Štěnec**, 310 m n. m., 1 ex. (kadaver), 27. 5. 2007; **Turov**, 250 m n. m., krtiny, 29. 10. 2009, J. MORAVEC; **Vysoké Mýto**, 290 m n. m., 1959 (GRULICH 1959). – **6063: Choceň**, vrch Chlum, 350 m n. m., 1966 (LAIBNER 1968); **Dvořiško** (u Chocně), 290 m n. m., 1967 (LAIBNER 1968); **Kosořín**, 320 m n. m., 1967 (LAIBNER 1968); **Nořín**, 300 m n. m., 1967 (LAIBNER 1968); **Zálší**, 300 m n. m., 1966 (LAIBNER 1968); krtiny, 9. 11. 2005. – **6064: Dlouhá Třebová**, 350 m n. m., krtiny, 26. 1. 2008, V. JOHN; **Lanšperk**, 430 m n. m., 1 ex., 9. 12. 1988, J. PREISLER (SVÚ). – **6161: Bítovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1997 (BÁRTA 1997). – **6162: Polanka**, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996); **Střemošice**, PR Střemošická stráž, 450 m n. m., 1992 (LEMBERK 1994); **Vranice**, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996). – **6163: Cikov**, 520 m n. m., krtiny, 8. 11. 2002. – **6164: Opatov**, 440 m n. m., krtiny, 15. 11. 2003; **Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6165: Dětrichov**, 510 m n. m., krtiny, 9. 11. 2005; **Opatov**, 440 m n. m., krtiny, 15. 11. 2003. – **6263: Sebranice**, 480 m n. m., krtiny, 18. 8. 2010; **Zrnětín**, 480 m n. m., 1 ex. (kadaver), 29. 6. 2010. – **6264: Javorník**, u ř. Svitavy, 480 m n. m., krtiny, 27. 8. 2009, J. RICHTER; **Pomezí**, 580 m n. m., krtiny, 6. 11. 2003. – **6265: Kamenná Horka**, 520 m n. m., krtiny, 9. 11. 2005; **Koclířov**, 510 m n. m., krtiny, 14. 11. 2003–9. 11. 2005; **Sklené**, 510 m n. m., krtiny, 9. 11. 2005. – **6363: Lačnov**, 580 m n. m., krtiny, 6. 11. 2003; **Modřec**, 570 m n. m., krtiny, 19. 8. 2010; Balda, 620 m n. m., 1 ex., 19. 8. 2010. – **6364: Březová nad Svitavou**, 380 m n. m., 1 ex., 1903 (HANÁK et al. 2003, 2004); **Nedvězí**, 570 m n. m., 1 ex. (kadaver), 30. 6. 2010; **Stašov**, Baldský vrch, 640 m n. m., 1 ex., 21. 9. 2010; **Vítějeves**, 470 m n. m., 1 ex. (kadaver), 30. 6. 2010. – **6365: Moravská Chrastová**, Mariánské údolí, Chrastovský p., 490 m n. m., 1 ex., 19. 8. 2010.

Běžný druh s celoplošným výskytem po celém zájmovém území, což dokládá i více než 43 nálezů a pozorování (odchyty, nálezy kadaverů na silnicích, vývržky sovy pálené, pobytové stopy – krtiny) ze všech mapovacích čtverců. Uvedené doklady ovšem mají spíše jen symbolický význam, neboť s výskytem krtka obecného lze počítat takřka v rámci každého katastru. Nejpočetnější populace se tradičně soustřeďují na vlhčích loukách v nivách potoků a řek, dále v zahradách, sadech a neobdělávaných plochách, naopak v území s velkou rozlohou orné půdy a nedostatkem vodotečí se vyskytuje sporadicky, nebo i chybí. Nadmořská výška lokalit zhruba kopíruje výškovou členitost Svitavské pahorkatiny (240–640 m n. m., průměr 404,3 m n. m.). Zajímavostí je na počátku 20. století zaznamenaný výskyt albinotické formy krtka u Březové nad Svitavou (HANÁK et al. 2003, 2004).

Letouni – Chiroptera

Vrápenec malý, *Rhinolophus hipposideros* (Borkhausen, 1797)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Brandýs nad Orlicí**, léčebný ústav (půda) a radnice (půda), 310 m n. m., 2002–2004, L (LEMBERK 2002, 2004). – **5964: [Letrohrad, zámek (půda, sklepy)], 370 m n. m., 2002–2003, L+Z (LEMBERK 2002, 2004); Žamberk, zámek (sklepy), 420 m n. m., 1939, L (SKLENÁŘ & ROČEK 1977); 1966, Z (GAISLER & HANÁK 1972, HANÁK & GAISLER 1972)]. – 6059: Choltice, zámek (park, půda, sklepy), 250 m n. m., 1962–2004, L (SKLENÁŘ 1969, ANDREAS & ZUKAL 2000, LEMBERK 2004); 1 ex., 16. 1. 2009, Z; Heřmanův Městec, zámek (půda), 280 m n. m., 2001–2004, L(k) (LEMBERK 2004); (park/lednice), 2003–2004, Z (LEMBERK 2004); 4 ex., 20. 1. 2005, Z; (sklep), 1995–2004, Z (BENDA et al. 1997, LEMBERK 2001a, b, 2004); 11 ex., 20. 1. 2005; 9 ex., 17. 1. 2006; 8 ex., 26. 1. 2007; 11 ex., 30. 1. 2008; 10 ex., 13. 1. 2009; 9 ex., 12. 1. 2010, vše Z. – 6060: Chrudim (sklepy), 270 m n. m., 1995–2001, Z (BENDA et al. 1997, LEMBERK 2001b); Pardubická fortna (sklepy), 1993–2002, Z (LEMBERK 2004); Slatiňany, 270 m n. m., 1970 L(k?) (SKLENÁŘ 1969, RYBÁŘ et al. 1973). – 6061: Chrast, zámek (půda), 290 m n. m., 3 ex., 1. 6. 2006,**

L; (sklepy), 1995–2000, Z (LEMBERK 2001a, b, 2004); **Chroustovice**, zámek (mezípatro), 260 m n. m., cca 30 ♀♀, 15. 6. 2006; cca 30 ♀♀, 23. 6. 2008; cca 35 ♀♀, 11. 6. 2009; cca 35 ♀♀, 30. 6. 2010, vše L(k); **Hrochův Týnec**, zámeček (půda), 240 m n. m., 2002–2004, L(k) (LEMBERK 2004); 25 ♀♀ + 5 juv. ex., 22. 6. 2005; 30 ♀♀, 16. 6. 2006; 20 ♀♀ + 5 juv. ex., 15. 7. 2008; 25 ♀♀, 11. 6. 2009; 25 ♀♀, 30. 6. 2010, vše L(k). – **6062: Popovec**, Bětník (puklinová jeskyně), 340 m n. m., 1986–1992 a 2002, L(n) (WEIDINGER 1994, LEMBERK 2004); 11 ex., 21. 9. 2007, L(n); 1970–2004, Z (RYBÁŘ et al. 1973, LEMBERK & FEJFAR 1995, LEMBERK 2001a, b, 2004, WEIDINGER 2001); 83 ex., 13. 2. 2007; 91 ex., 4. 1. 2008, vše Z. – **6064: Hrádek** u Jehnědí (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 1985–2004, Z (WEIDINGER 1994, 2001, LEMBERK 2004); **Lanšperk** (jeskyně), 400 m n. m., 1985–2004, Z (WEIDINGER 2001, LEMBERK 2004); **Ostrov**, Mločí důl, 260 m n. m., 1993, Z (WEIDINGER & REJL 1993). – **6161: Podlažice**, kostel (půda), 280 m n. m., 1997–2002, L(k) (LEMBERK 2001b, 2004); **Skála**, Podskála, 340 m n. m., 1906, L (DOKONAL 1906). – **6162: Dolany**, PP Pivnice (pseudokrasová jeskyně), 480 m n. m., 1954–1955 a 1992–1997, 2002, Z (HANÁK 1960, GAISLER & HANÁK 1972, LEMBERK 2001a, b, 2004, WEIDINGER 2001a); **Luže**, Košumberk, hrad (chodba a sklepy), 380 m n. m., 1999–2004, Z (LEMBERK 2004); 5 ex., 11. 2. 2005; 6 ex., 31. 1. 2006; 6 ex., 13. 2. 2007, 11 ex., 25. 2. 2008; 1 ex., 22. 1. 2009; 1 ex., 23. 2. 2010, vše Z; (léčebna/sklep), 380 m n. m., 1995–2000, Z (BENDA et al. 1997, LEMBERK 2001a, b); (pivovar/sklepy), 2001–2004, L(k); 2000–2004, Z (LEMBERK 2004); 9 ex., 11. 2. 2005; 8 ex., 31. 1. 2006; 17 ex., 18. 2. 2007; 8 ex., 25. 2. 2008, vše Z; 10 ♀♀, 22. 6. 2009 L(k); (stodola/půda), 2001, L (LEMBERK 2004); (okolí hradu), 2002–2003, L(d) (LEMBERK 2004); **Nové Hradky**, zámek (půda), 380 m n. m., 2001–2002, L(k) (LEMBERK 2004); 10 ex., 14. 6. 2005; 15 ex., 21. 6. 2006; 10 ex., 15. 7. 2005; 20 ♀♀ + juv., 29. 7. 2009; 21 ♀♀, 15. 6. 2010, vše L(k). – **6163: Budislav**, okraj pískovcových skal, 520 m n. m., 2003, L (o, d) (LEMBERK 2004); **Horní Újezd** u Litomyšle (puklinová jeskyně), 530 m n. m., 1985–1986, L(n) (WEIDINGER 1994, URBÁNEK 1996); 1985–2004, Z (WEIDINGER 1994, 2001, URBÁNEK 1996, 2002, LEMBERK 2001a, b, 2002, 2004); **Litomyšl**, restaurace “Za vodou” (sklepy), 330 m n. m., 1968, 1970 a 2001, Z (SKLENÁŘ 1969, RYBÁŘ et al. 1973, URBÁNEK 1983, 2002); zámek (sklepy), 1966, 1975–2003, Z (SKLENÁŘ 1969, GAISLER & HANÁK 1972, HANÁK & GAISLER 1972, URBÁNEK 1983, 1996, 2002, SRŠŇOVÁ 1983, LEMBERK 2004, HANÁK & ANDĚRA 2005); **Mladočov**, 470 m n. m., 1988, Z (URBÁNEK 1996); **Morašice** (sklep), 360 m n. m., 2001, L(o) (URBÁNEK 2002); **Nedošín**, 330 m n. m., 1987, L(o) (URBÁNEK 1996). – **6164: Semanín**, 430 m n. m., 1981, L(o) (SRŠŇOVÁ 1983); **Strakov**, 440 m n. m., 1985, L (URBÁNEK 1996). – **6165: Damníkov**, (štola), 470 m n. m., 1995–2004, Z (LEMBERK 2001b, 2004). – **6263: Polička**, 560 m n. m., 1926–1930, L (URBÁNEK 1996); **Sádek**, chalupa čp. 96 (půda), 540 m n. m., 1 ex., 15. 7. 2010, L. – **6264: Svitavy**, ul. Svitavská, 440 m n. m., 2004, L(o) (MACH 2007). – **6265: [Boršov**, PR Rohová, 380 m n. m. (FALTYSOVÁ et al. 2002)]. – **6363: [Telecí** (štola Ludvík), 580 m n. m., 2003, L(o) (LEMBERK 2004); **Trhonice** (vápenka vedle štoly v lomu), 570 m n. m., 1981, L(o) (ELEDER 2002)]. – **6364: Banín** (sklep), 620 m n. m., 2006–2007, L(o) (MACH 2007). – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1985 a 1997, L(n) (URBÁNEK 1996, HANÁK & ANDĚRA 2005); 1959–2004, Z (GAISLER & HANÁK 1972, STACHE & URBÁNEK 1982, URBÁNEK 1983, 1996, 2002, WEIDINGER 1994, 2001, LEMBERK 2004); **Pohledy**, 500 m n. m., 1976–1996, L(n, o) (URBÁNEK 1996); (jeskyně Pod Mariánským obrazem), 500 m n. m., 2002, Z (URBÁNEK 2002, LEMBERK 2004); **Rozhraní** u Svitav (jeskyně Myší díry), 440 m n. m., 1963, L(o) (GAISLER & HANÁK 1972); 1959, 1999–2004, Z (HANÁK 1960, GAISLER & HANÁK 1972, STACHE & URBÁNEK 1982, WEIDINGER 2001, URBÁNEK 2002, LEMBERK 2004).

Výskyt vrápence malého je v rámci sledovaného území potvrzen ze všech 19 mapovacích čtverců (přes 40 lokalit), ve třech čtvercích ovšem lokality už pocházejí z přiléhajících partií Podorlické pahorkatiny (Boršov, Letohrad, Žamberk) a Hornosvratecké vrchoviny (Telecí, Trhonice). Jako teplomilný druh se v rámci Svitavské pahorkatiny vyskytuje především v nižších nadmořských výškách, 80 % lokalit letního výskytu leží v polohách do 500 m n. m. (celkové rozpětí 240–620 m n. m., průměr 393,6 m n. m.) a u mateřských kolonií je to dokonce 95 % (250–530 m n. m., průměr 372,0 m n. m.); u zimního výskytu se výškové rozmezí pohybuje mezi 250–380 m n. m. (průměr 302,2 m n. m.). V severní části území a také v údolích řek (Svitava s přítoky, Loučná, Novohradka, Chrudimka) je druhem vcelku stálým a poměrně

rovnoměrně rozšířeným; právě zde se nalézá také většina v současnosti známých mateřských kolonií (Heřmanův Městec, Hrochův Týnec, Chroustovice, Předhradí, Podlažice, Luže, Nové Hradý). Stejně jako v ostatních částech České republiky vyhledává v letním období různé antropogenní úkryty, zejména půdy větších a starších staveb (hrady, zámky, kostely, školy). V oblasti Svitavské pahorkatiny zimuje především v pseudokrasových a puklinových jeskyních v opukách (Popovec, Horní Újezd u Litomyšle, Brněnec, Pohledy, Rozhraní u Svitav), kde jeho početnost dosahuje desítek až stovek hibernujících jedinců (např. WEIDINGER 2001). V menší míře využívá jako zimoviště také sklepy hradů a zámků (např. Litomyšl, Košumberk, Heřmanův Městec, Chrast, Choltice) nebo vhodné sklepy starších domů (např. Luže, Chrudim). Početnost druhu ve Svitavské pahorkatině mírně narůstá, což je patrné zejména z dlouhodobých sčítání na zimovištích (např. WEIDINGER 2001, LEMBERK 2004).

Netopýr velký, *Myotis myotis* (Borkhausen, 1797)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Brandýs nad Orlicí**, 310 m n. m., L(k) (SKLENÁŘ & ROČEK 1977); 1971 (RYBÁŘ et al. 1973); hrad (sklep), 1990, Z (LEMBERK 2004); kostel (půda věže), 2003–2004, L(k) (LEMBERK 2004); 50 ♀♀ + 30 juv. ex., 21. 6. 2006; 50 ♀♀ + 40 juv. ex., 25. 5. 2008; 150 ♀♀ + 50 juv. ex., 16. 7. 2010, vše L(k); **Chleny**, kostel (půda), 370 m n. m., 1972, L(o) (SKLENÁŘ & ROČEK 1977); **Homole**, kostel (půda), 340 m n. m., 1972 (SKLENÁŘ & ROČEK 1977), L(o); **Sudslava**, 430 m n. m., L(o) (SKLENÁŘ & ROČEK 1977). – **5964: [Letohrad]**, 370 m n. m., 1990, L(o) (HANÁK & ANDĚRA 2006)]. – **6059: Choltice**, 250 m n. m., 1969, L (SKLENÁŘ 1969); **Heřmanův Městec**, 280 m n. m., 1972, L (RYBÁŘ et al. 1973); kostel (věž), 2000, L(o) (LEMBERK 2004); zámecký park (lednice), 1996–1998, Z (BENDA et al. 1997, LEMBERK 2001a, b, 2004); zámeček (půda), 1 ♂, 15. 6. 2006, L(o); **Litošice** (štola Vápenka), 330 m n. m., 1 ex., 16. 1. 2009, Z; **Svojišce**, tvrz (sklep), 320 m n. m., 2 ex., 16. 1. 2009, Z. – **6060: Mikulovice**, Blato, staré hlinišťe, 250 m n. m., 2004, L(d) (LEMBERK 2004); **Rabštejská Lhota**, rodinný dům (půda), 300 m n. m., 2002, L(k) (LEMBERK 2004); **Slatiňany**, kostel (věž), 300 m n. m., 1998 a 2002, L(k) (LEMBERK 2001a, b, 2004). – **6061: Chrast**, 290 m n. m., 1972 a 1993, L(o) (RYBÁŘ et al. 1973, LEMBERK 2001b); zámek, 1993, Z (WEIDINGER & REJL 1993); **Rosice**, škola (půda), 260 m n. m., 2004, L(k) (LEMBERK 2004); 5 ex., 15. 6. 2006, L(o); 15 ex., 23. 6. 2008, L(k). – **6062: Popovec**, Bětník (puklinová jeskyně), 340 m n. m., 1970 a 1986–2004, Z (RYBÁŘ et al. 1973, WEIDINGER 1994, 2001, LEMBERK & FEJFAR 1995, LEMBERK 2001a, b, 2004); 8 ex., 13. 2. 2007; 9 ex., 4. 1. 2008, vše Z; **Uhersko**, kostel (půda), 250 m n. m., 2 ex., 15. 5. 2008, L(o). – **6063: Brandýs nad Orlicí** (sluj J. A. Komenského), 310 m n. m., 2003, Z (LEMBERK 2004); 2 ex., 20. 2. 2005; 2 ex., 20. 2. 2008; 3 ex., 13. 2. 2009, vše Z; **Srubby**, kostel (věž), 280 m n. m., cca 600 ♀♀, 19. 6. 2007; cca 1000 ♀♀ + juv. ex., 15. 7. 2008; cca 700 ♀♀ + 400 juv. ex., 24. 6. 2009, vše L(k); **Vračovice-Orlov**, kostel (věž), 300 m n. m., 40 ♀♀, 21. 6. 2006, L(k). – **6064: Hrádek** u Jehnědí (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 1986–1992, L(n); 1986–2000, Z (WEIDINGER 2001); **Kerhartice**, škola (půda), 320 m n. m., 2002–2003, L(k) (LEMBERK 2002, 2004); 3 ♀♀, 9. 6. 2005, L(o); 50 ♀♀ + min. 15 juv. ex., 9. 6. 2006; 45 ♀♀ + 20 juv. ex. + 3 ♀♀ solit., 14. 6. 2007; 45 ♀♀ + 20 juv. ex., 25. 6. 2008; 40 ♀♀ + 10 juv. ex., 11. 6. 2009, vše L(k); **Lanšperk** (jeskyně), 400 m n. m., 1994–1997, Z (WEIDINGER 2001). – **6161: Skála**, Podskála, 340 m n. m., 1998, L(o) (LEMBERK 2001b). – **6162: Dolany**, PP Pivnice (pseudokrasová jeskyně), 340 m n. m., 2002, Z (LEMBERK 2004); **Luže**, 310 m n. m., 1998, L(o) (LEMBERK 2001a, b); Košumberk, hrad (sklepy), 380 m n. m., 1985–1997 a 2003–2004, Z (LEMBERK 2001a, b, 2004, WEIDINGER 2001); 3 ex., 11. 2. 2005; 1 ex., 22. 1. 2009; 3 ex., 23. 2. 2010, vše Z; léčebna (sklep), 310 m n. m., 1995, Z (BENDA et al. 1997, LEMBERK 2004); **Nové Hradý**, 390 m n. m., 1961, L(k?) (SKLENÁŘ 1969, URBÁNEK 1983); kostel (zvonice), 1999, L(k) (LEMBERK 2004); zámek (půda), 1973 a 1995–2003, L(k) (LEMBERK 2001a, b, 2004); 250 ♀♀, 14. 6. 2005; 170 ♀♀ + 70 juv. ex., 21. 6. 2006; 250 ♀♀, 15. 7. 2008; 200 ♀♀ + 100 juv. ex., 29. 7. 2009, vše L(k). – **6163: Horní Újezd** u Litomyšle (puklinová jeskyně), 530 m n. m., 1986–1992, L(n) (WEIDINGER 1994, URBÁNEK 1996); 1987–2003, Z (WEIDINGER 2001, LEMBERK 2002, 2004, URBÁNEK 2002); **Litomyšl**, 330 m n. m., 1967, L(k) (RYBÁŘ et al. 1973, URBÁNEK 1983). – **6165: Damníkov**, 470 m n. m., 1973, L(o) (ROČEK 1975); (štola), 1989–2003, Z (WEIDINGER 2001, LEMBERK 2004). – **6263: Sebranice**,

480 m n. m., 1983, Z (URBÁNEK 1996). – **6264: Hradec nad Svitavou**, kostel (půda), 420 m n. m., 50 ♀♀, 7. 6. 2007, L(k). – **6363: [Borovnice]**, evangelický kostel (půda), 550 m n. m., 1992, L(o) (ELEDER 1994, 2002); **Jimramov**, kostel a škola (půda), 500 m n. m., 2003, L(o) (LEMBERK 2004); **Telecí**, evangelický kostel (půda), 580 m n. m., 1992 a 2003, L(o) (ELEDER 1994, LEMBERK 2004); **Trhonice** (= Jimramov), lom (štola Zmalovice), 570 m n. m., 1985–2001, Z (VLAŠÍN & ELEDER 1991, ELEDER 2001)]. – **6364: Bělá nad Svitavou**, 420 m n. m., 1997, L(u) (URBÁNEK 2002). – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1977–1982, L(n) (STACKE & URBÁNEK 1982, URBÁNEK 1983); 1959–2004, Z (HŮRKA 1964, URBÁNEK 1996, 2002, WEIDINGER 2001, GAISLER et al. 2003, LEMBERK 2004); **Pohledy** (jeskyně Pod Mariánským obrazem), 500 m n. m., 1999–2002, Z (WEIDINGER 2001, URBÁNEK 2002); **Rozhraní** u Svitav (jeskyně Myší díry), 440 m n. m., 1999 a 2004, Z (URBÁNEK 2002, LEMBERK 2004).

Netopýr velký je ve Svitavské pahorkatině rozšířen téměř plošně, což dokládají čtyři desítky lokalit z 15 mapovacích čtverců, z dalších dvou čtverců jsou obdobně jako u vrápence malého k dispozici lokality z okolních regionálních celků. Preferuje členitou krajinu nižších a středních poloh a vyhýbá se oblastem s rozsáhlým zalesněním. Stejně jako v ostatních částech svého areálu využívá v letním období především antropogenních úkrytů, zejména velkých půd starších staveb. Řada jeho mateřských kolonií na půdách kostelů a zámků v uplynulých desetiletích zanikla (Chlenu, Homole, Sudslava, Litomyšl) v souvislosti se stavební rekonstrukcí objektů. Recentně známé mateřské kolonie v naprosté většině využívají půd kostelů (Brandýs nad Orlicí, Slatiňany, Sruby, Vračovice-Orlov, Vrbatův Kostelec, Hradec n. S.), v menší míře sídlí rovněž na půdách zámků (Nové Hrady) či školních budov (Rosice u Chrasti, Kerhartice). Všechny tyto kolonie leží spíše v nižších nadmořských výškách (260–420 m n. m., průměr 320 m n. m.) při okrajích Svitavské pahorkatiny, v její centrální části se netopýr velký zřejmě vůbec nerozmnožuje a vyskytuje se pouze jednotlivě (letní výskyt 250–530 m n. m., průměr 340,8 m n. m.). Početnost mateřských kolonií se většinou pohybuje od několika desítek po stovky samic, nejpočetnější ve studované oblasti je v současnosti kolonie na půdě věže neužívaného kostela ve Srubech s až 1000 samic. Netopýr velký v oblasti Svitavské pahorkatiny sice pravidelně zimuje (280–530 m n. m., průměr 381,7 m n. m.), ovšem žádné hromadné hibernakulum zde nalezeno nebylo. Nejpočetnějším zimovištěm zůstává i nadále jeskyně Bětník u Popovce (cf. WEIDINGER 2001) s 10–20 exempláři, v naprosté většině ostatních zimovišť byly zastíženy pouze jednotlivé exempláře. K zimování druh ve studované oblasti využívá jak puklinových jeskyní v opuce, tak antropogenních úkrytů (sklepy hradů, hradních zřícenin, zámků, starých domů). Vývoj jeho početnosti lze na základě dlouhodobého monitoringu mateřských kolonií v posledních 15 letech hodnotit jako spíše vyrovnaný.

Netopýr východní, *Myotis blythii* (Tomes, 1857)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **6064: Hrádek** u Jehnědí (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 1992, L(n) (WEIDINGER 1994). – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1977–1979, L(n) (STACKE & URBÁNEK 1982, URBÁNEK 1983, 1996).

Netopýr východní se řadí k nejvzácnějším druhům netopýrů Svitavské pahorkatiny. Zaznamenán byl dosud pouze dvakrát, přičemž v obou případech se jednalo o odchyt jednotlivých exemplářů v letním období. Území se nachází za severozápadní hranicí souvislého areálu druhu.

Netopýr vousatý, *Myotis mystacinus* (Kuhl, 1817)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5964: Sopotnice**, rodinný dům (půda), 350 m n. m., 1998, L(k) (LEMBERK 2004). – **6059: Heřmanův Městec**, zámecký park (lednice), 280 m n. m., 1997, Z (BENDA et al. 1997, LEMBERK 2001a,

b). – **6062: Popovec**, Bětník (puklinová jeskyně), 340 m n. m., 1995–1996, Z (LEMBERK 2001a, b, WEIDINGER 2001); **Vysoké Mýto**, náměstí, 280 m n. m., 1 ex., 5. 9. 2006, L(u). – **6063: Horky**, hráz Velkého Netřebeského rybníka, 340 m n. m., 1984, L(n) (URBÁNEK 1996). – **6064: Hrádek** u Jehnědí (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 1986, 1992 a 1995, Z (WEIDINGER 1994, 2001); **Lanšperk** (jeskyně), 400 m n. m., 1996, Z (WEIDINGER 2001). – **6161: Skála**, Podskala, nad řekou Žejbro, 340 m n. m., 1992, L(n) (LEMBERK 2001a, b, WEIDINGER 2001). – **6162: Košumberk**, dům (dřevník), 340 m n. m., 20 ♀♀ + juv. ex., 15. 7. 2006, L(k); **Luže**, 310 m n. m., 1989, L(o) (LEMBERK 2001a, b); nad ř. Novohradkou, 1992 a 2002, L(n) (LEMBERK 2001a, b, 2004). – **6163: Benátky** u Litomyšle, 350 m n. m., 1999–2001, L(u) (URBÁNEK 2002); **Budislav**, tábor TOS (chata), 520 m n. m., 1 ♂, 2. 6. 2007, L(o); okraj pískovcových skal, 1998–2003, L(n) (LEMBERK 2004); **Horní Újezd** u Litomyšle (puklinová jeskyně), 530 m n. m., 1995, Z (WEIDINGER 2001); **Litomyšl**, různá místa, 330 m n. m., 1899, 1994, 1986–2003, L(k, o, u), Z (ABSOLON 1899, GAISLER 1956, GAISLER et al. 1957, URBÁNEK 1996, 2002, LEMBERK 2004); **Nedošín**, PP Nedošínský háj, 330 m n. m., 1984, L(o) (URBÁNEK 1996). – **6164: Opatov**, 330 m n. m., 2000, L(u) (URBÁNEK 2002); **Semanín**, 430 m n. m., 1981, L(n?) (SRŠŇOVÁ 1983); Nový rybník, 330 m n. m., 2003, L(u) (LEMBERK 2004). – **6263: Polička**, chaty za městem (okenice), 560 m n. m., 2006, L(o) (HANÁK & ANDĚRA 2006). – **6264: Svitavy**, různé lokality, 440 m n. m., 1983–2007, L(d, o, u) (URBÁNEK 1996, 2002, MACH 2002, 2007, LEMBERK 2004, HANÁK & ANDĚRA 2006). – **6265: Hřebeč**, 600 m n. m., 1981, L(n) (URBÁNEK 1996). – **6363: [Javorek**, ř. Fryšávka, 580 m n. m., 2001, L(n) (ELEDER 2002); **Nový Jimramov**, chaty u potoka, 540 m n. m., 2006, L(o) (HANÁK & ANDĚRA 2006)]. – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1977–1982, L(n) (URBÁNEK 1983, HANÁK & ANDĚRA 2006); 1959–2003, Z (URBÁNEK 1996, WEIDINGER 2001, LEMBERK 2004); **Březová nad Svitavou**, 380 m n. m., 1987, L(u) (URBÁNEK 1996); **Chrastavec**, 460 m n. m., 1993, L(u) (URBÁNEK 1996); **Pohledy** (jeskyně Pod Mariánským obrazem), 500 m n. m., 1999–2003, Z (WEIDINGER 2001, URBÁNEK 2002, LEMBERK 2004).

V oblasti Svitavské pahorkatiny se jedná o relativně hojný druh, jehož výskyt je doložen téměř v celé zkoumané oblasti. Přes 30 lokalit pokrývá mapovací síť ze tří čtvrtin (14 čtverců), přičemž v jednom čtverci (6363) jsou k dispozici pouze údaje z přilehlých partií Hornosvratecké vrchoviny. Většina údajů pochází z členité lesnaté krajiny nižších a středních poloh 300–500 m n. m. (celkové rozpětí 280–600 m n. m.), zjištěn byl ovšem i v intravilánech měst (Litomyšl, Svitavy, Vysoké Mýto). Díky skrytému způsobu života převažují náhodná zjištění jednotlivých exemplářů (nálezy kadáverů, netting). Matěské kolonie byly nalezeny jak v antropogenních úkrytech, tj. chatách (Polička), dřevnicích (Košumberk), za podbitím půd domů (Sopotnice), tak v dutinách stromů (Litomyšl). K zimování druh využívá především přirozených podzemních úkrytů v puklinových jeskyních v opukách, ojediněle byl zastížen i v sklepních prostorách (Heřmanův Městec, Žumberk). K posouzení vývoje početnosti chybí dostatek srovnatelných údajů, zdá se však, že netopýr vousatý si ve Svitavské pahorkatině udržuje v posledních dvou desetiletích početnost vyrovnanou.

Netopýr Brandtův, *Myotis brandtii* (Eversmann, 1845)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **6064: Hrádek** u Jehnědí (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 1996, Z (WEIDINGER 2001); **Lanšperk** (jeskyně), 400 m n. m., 1994, Z (WEIDINGER 2001). – **6161: Skála**, Podskala, nad ř. Žejbro, 340 m n. m., 1992, L(n) (LEMBERK 2001a, b, WEIDINGER 2001). – **6162: [Proseč**, 530 m n. m., 2004, L(o) (LEMBERK 2004)]. – **6163: Budislav**, okraj pískovcových skal, 520 m n. m., 1998–1999, L(n) (LEMBERK 2004); **Horní Újezd** u Litomyšle (puklinová jeskyně), 530 m n. m., 1997, Z (WEIDINGER 2001). – **6164: Semanín**, Mušlový rybník, 430 m n. m., 1982, L(n) (URBÁNEK 1983, SRŠŇOVÁ 1983). – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1977–1982, L(n) (URBÁNEK 1983); 1993–1996, Z (URBÁNEK 2002); **Pohledy** (jeskyně Pod Mariánským obrazem), 500 m n. m., 2002, Z (URBÁNEK 2002).

Tento druh patří v oblasti Svitavské pahorkatiny k vzácnějším, čemuž odpovídá jen devět zjištěných lokalit v šesti mapovacích čtvercích (včetně jednoho nálezu ze Železných hor). Nedostatek údajů je částečně zapříčiněn skrytým způsobem života. Jedinými doklady jsou tedy již publikované záznamy ze zimovišť (puklinové jeskyně v opukách) a odchyty do sítí v letním období. Přestože nebyla dosud nalezena žádná mateřská kolonie, je velmi pravděpodobné, že se druh v oblasti nejen vyskytuje a zimuje, ale také rozmnožuje. Rozpětí nadmořské výšky známých lokalit sahá od 340 do 530 m n. m.

Netopýr vodní, *Myotis daubentonii* (Kuhl, 1817)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963:** [Bošín, Bošínská obora, 280 m n. m., 2000, L(u) (LEMBERK 2004)]. – **5964:** [Žamberk, 420 m n. m., 1985, L(u) (LEMBERK 2004)]. – **6059:** Choltice, PR Choltická obora, 250 m n. m., 30 ex., 13. 6. – 19. 9. 2006, L(d); zámek (půda), 250 m n. m., 200 ex., léto 1967, L(k), I. HORÁČEK; Chrtníky, zatopený lom, 250 m n. m., 1998, L(d,n) (LEMBERK 2004); Heřmanův Městec, zámecký park (lednice), 280 m n. m., 2000–2004, Z (LEMBERK 2001a, b, 2004). – **6060:** Chrudim, městský park (dutiny stromů), 270 m n. m., 1999, L(k) (HUITEMA 2000 ex LEMBERK 2001a, b); nad ř. Chrudimkou, 2002–2004, L(d, n) (LEMBERK 2004); Slatiňany, intravilán, 300 m n. m., 1 ex., 16. 6. 2008, L(u). – **6061:** Hrochův Týnec, nad p. Novohradkou, 240 m n. m., 2004, L(d) (LEMBERK 2004, HANÁK & ANDĚRA 2006); Stičany, podél p. Novohradka, 240 m n. m., 2004, L (HANÁK & ANDĚRA 2006). – **6062:** Popovec, Bětník (puklinová jeskyně), 340 m n. m., 1985–2000, Z (WEIDINGER 1994, 2001, LEMBERK & FEJFAR 1995, LEMBERK 2001a, b); Voletice, Voletický rybník, 310 m n. m., 2002, L(d) (LEMBERK 2004). – **6063:** Brandýs nad Orlicí (sluj J. A. Komenského), 310 m n. m., 2003, Z (LEMBERK 2004); 3 ex., 20. 2. 2005, Z; Choceň, PP Vstavačová louka, 290 m n. m., 3 ex., 2. 8. 2008, L(d); Horky, Netřebský rybník, 220 m n. m., 1978 a 1983, L(n) (HANÁK & ANDĚRA 2006, URBÁNEK 2006). – **6064:** Hrádek u Jehnědí (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 1986–1994, Z (WEIDINGER 1994, 2001). – **6161:** Příbylov, PR Anenské údolí, 320 m n. m., 3–5 ex., 14. 4. 2007; min. 8 ex., 26. 7. 2007, L(d); Skála, Podskála, 340 m n. m., 1992 a 1997, L(d) (LEMBERK 2001b, WEIDINGER 2001). – **6162:** Dolany, PP Pivnice (pseudokrasová jeskyně), 410 m n. m., 1986, L(n); 1987 a 2003, Z (WEIDINGER 2001, LEMBERK 2004); Luže, nad ř. Novohradkou, 310 m n. m., 1995 a 2002, L(d, n, u) (LEMBERK 2004); Nové Hrady, nádrže před zámkem, 380 m n. m., 1–2 ex., 15. 7. 2009, L(d); Polánka, PR Maštale, Prosečský p., 400 m n. m., 1996, L(n) (LEMBERK 1996); Vranice, 400 m n. m., 1986, L(n) (URBÁNEK 1996); Zderaz, chata Polanka, 480 m n. m., 1984, L(n) (LEMBERK 2004). – **6163:** Horní Újezd u Litomyšle (puklinová jeskyně), 530 m n. m., 1985–1992, L(n) (WEIDINGER 1994, URBÁNEK 1996); 1987–2003, Z (WEIDINGER 2001, LEMBERK 2004); Litomyšl, 330 m n. m., 1984, L(?) (URBÁNEK 1996); Nedošín, rybník Velký Košif, 330 m n. m., 2002, L(n) (URBÁNEK 2002); Tržek, rybník Malý Košif, 330 m n. m., 1982, L(n) (REJMAN et al. 1982, URBÁNEK 1983, 1996). – **6164:** Opatov, Nový rybník, 330 m n. m., 2003, L(u) (LEMBERK 2004); Semanín, rybník Mušlový, 260 m n. m., 1982, L(n) (URBÁNEK 1983, 1996, SRŠŇOVÁ 1983). – **6165:** Damník (štola), 470 m n. m., 4 ex., 1997–2001, Z (WEIDINGER 2001, LEMBERK 2004). – **6263:** Polička, městská zástavba, park, 560 m n. m., 2 ex., 2003, L(d) (LEMBERK 2004); Sebranice, škola, 480 m n. m., 2002, L(o) (URBÁNEK 2002). – **6264:** Lačnov, 440 m n. m., 2001, L(u) (MACH 2002); Lánský rybník, 2002 (MACH 2002); Svitava, ř. Svitava, 440 m n. m., 2006–2007, L(d) (MACH 2007); Dolní rybník, 440 m n. m., 1986, L(u) (URBÁNEK 1996); Horní rybník, 440 m n. m., 2005–2007, L(d, u) (MACH 2007); Lánský rybník, 440 m n. m., 2002, L(d) (URBÁNEK 2002, LEMBERK 2004); park J. Palacha (rybníček), 440 m n. m., 2005–2006, L(d) (MACH 2007). – **6265:** [Boršov, Horní Boršovský rybník, 380 m n. m., cca 20 ex., 20. 5. 2009, L(d)]; Moravská Třebová, vodní nádrž, 360 m n. m., cca 5 ex., 28. 6. 2009, L(d). – **6363:** Lačnov, Sádek, 510 m n. m., 2001, L(u) (URBÁNEK 2002). – **6364:** Banín, Svitava, niva řeky, 620 m n. m., 2 ex., 16. 7. 2008. – **6365:** Brnělec (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1978–1983, L(n) (STACKE & URBÁNEK 1982, URBÁNEK 1983, 1996); Rozhraní u Svitav (jeskyně Myší díry), 440 m n. m., 1958–1959, Z (HANÁK 1960, HURKOVÁ 1963, SKLENÁŘ 1969, GAISLER & HANÁK 1972, STACKE & URBÁNEK 1982).

Netopýr vodní patří k nejrozšířenějším druhům netopýrů nejen ve Svitavské pahorkatině, ale i v celé České republice (HANÁK & ANDĚRA 2006). Rozšíření je zde prakticky plošně, byl zaznamenán na 46 lokalitách ve všech 19 mapovacích čtvercích zájmového regionu (včetně nálezů z přilehlých míst Orlické tabule a Podorlické pahorkatiny, 3 čtverce). Preferuje členitou krajinu s vodními toky a nádržemi, zjištěn však nebyl v oblastech se souvislým zalesněním. Hypso-metricky zjištěný výskyt pokrývá všechna výšková pásma Svitavské vrchoviny (L 220–620 m n. m., průměr 371,1 m n. m.; Z 280–530 m n. m., průměr 394,9 m n. m.). Převládají zjištění z letního období, především detekting lovících exemplářů nad vodní hladinou. Na některých lokalitách byl takto zjištěn i vcelku početně (např. v Cholticích až 30 ex.). Záznamy ze zimovišť jsou rovněž pravidelné, i když se jedná většinou o jednotlivé exempláře. Jako zimní úkryty jsou ze Svitavské pahorkatiny známé zejména puklinové jeskyně v opakách, v menší míře rovněž sklepy nejrůznějších lidských staveb. Mateřské kolonie byly nalezeny jen velmi vzácně (Choltice, Chrudim), což zcela jistě souvisí se skrytým způsobem života. Přesto je zřejmé, že se druh v oblasti rozmnožuje (odchyty gravidních samic). Ze srovnání vývoje kvantity na zimovištích za posledních 20 let se zdá, že druh v oblasti Svitavské pahorkatiny vykazuje vyrovnanou početnost.

Netopýr řasnatý, *Myotis nattereri* (Kuhl, 1817)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m. (výtvžky TA), 1985 (HANÁK & ANDĚRA 2006). – **6060: Chrudim**, 270 m n. m., 1999, L(d) (HUITEMA 2000 ex. LEMBERK 2001a, b). – **6061: Řestoky**, kostel (půda, štěrbinu mezi trámy), 260 m n. m., 1997, L(k) (LEMBERK 2001a, b); 20 ♀♀, 15. 6. 2006; 20 ♀♀, 23. 6. 2008, vše L(k). – **6062: Popovec**, Bětník (puklinová jeskyně), 340 m n. m., 1986–1993, L(n) (WEIDINGER 1994, LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Horky**, Velký Netřebský rybník (hráz), 340 m n. m., 1984, L(n) (URBÁNEK 1996). – **6064: Hrádek** u Jehnědí (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 1986–1992, L(n) (WEIDINGER 1994). – **6161: Skála**, Podskála, nad ř. Žejbro, 340 m n. m., 1992, L(n) (LEMBERK 2001a, b, WEIDINGER 2001). – **6162: Luže**, ř. Novohradka, 310 m n. m., 1992–1993, L(n) (LEMBERK 2001a, b). – **6163: Horní Újezd** u Litomyšle (puklinová jeskyně), 530 m n. m., 1992–1993, L(n) (WEIDINGER 1994); 1993–1995 a 2002, Z (WEIDINGER 2001, LEMBERK 2002). – **6165: Dammíkov** (štola), 470 m n. m., 1994, Z (WEIDINGER 2001). – **6265: [Boršov, PR Rohová]**, 380 m n. m., bez údajů (FALTYSOVÁ et al. 2002)]. – **6363: [Trhonice (= Jimramov) (štola v lomu)**, 570 m n. m., 1982–2001, Z (ELEDER 1986, 2001, 2002, ELEDER & HELEŠIC 1987, VLAŠIN et al. 1995)]. – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1977–1982, L(n) (URBÁNEK 1983, STACKE & URBÁNEK 1982); 1959–1990 a 2001, Z (URBÁNEK 1996, WEIDINGER 2001).

Netopýr řasnatý patří k středně vzácným druhům netopýrů České republiky (HANÁK & ANDĚRA 2006), čemuž odpovídá i situace ve Svitavské pahorkatině a jejím bezprostředním okolí (13 lokalit, 12 mapovacích čtverců). Díky způsobu života, lovecké strategii a vyhledávaným úkrytům uniká pozornosti chiropterologů, takže počet záznamů ze sledovaného území zcela jistě neodpovídá jeho skutečné početnosti. Většina nálezů pochází z nižších nadmořských výšek do 400 m (celkové rozpětí 260–530 m n. m.). Známa je jediná mateřská kolonie na půdě kostela v Řestokách. Zjištění na zimovištích (puklinové jeskyně v opakách) jsou velmi nepravidelná a vždy se jedná o jednotlivé exempláře.

Netopýr brvitý, *Myotis emarginatus* (Geoffroy, 1806)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Brandýs nad Orlicí**, dům čp. 59 (půda), 310 m n. m., 35 ♀♀ + juv., 9. 6. 2005; 42 ♀♀ + juv. ex., 21. 6. 2006; 60 ♀♀, 25. 5. 2008; 43 ♀♀ + cca 30 juv., 16. 7. 2010, vše L(k). – **6059: Choltice**, půda zámku, 250 m n. m., 2009, L (REJL 2010). – **6062: Popovec**, Bětník (puklinová jeskyně), 340 m n. m., 1986–1992 a 2002, L(n) (WEIDINGER 1994, LEMBERK 2004); 1987–2003, Z (WEIDINGER 1994,

2001, LEMBERK & FEJFAR 1995, LEMBERK 2001a, b, 2004); 3 ex., 13. 2. 2007; 5 ex., 4. 1. 2008, vše Z. – **6063: Oucmanice**, okraj obce, 380 m n. m., 2 ex., 18. 9. 2006, L(d). – **6064: Hrádek** u Jehnědí (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 1986–1992, L(n) (WEIDINGER 1994). – **6162: Luže**, Košumberk, pivovar (půda), 340 m n. m., 2003, L(o) (LEMBERK 2004). – **6163: Horní Újezd** u Litomyšle (puklinová jeskyně), 530 m n. m., 1986–1992, L(n) (WEIDINGER 1994, URBÁNEK 1996); 1988–2001, Z (WEIDINGER 1994, 2001, LEMBERK 2004); **Litomyšl**, zámek (sklepy), 330 m n. m., 1977, Z (URBÁNEK 1983, 1996). – **6264: Vendolí**, Dolní rybník, 480 m n. m., 1977, L(n) (URBÁNEK 1983, 1996). – **6363: [Jimramov** (štola v lomu u Vápenky), 540 m n. m., 1985, Z (ELEDER 2002); **Nový Jimramov**, ř. Fryšávka, 540 m n. m., 1994, L(n) (ELEDER 2002, ELEDER & VLAŠÍN 2009); **Trhonce** (= Jimramov), lom Zmalovice (štola), 570 m n. m., 1985 a 1995–2001, Z (ELEDER 1986, 2001, 2002, ELEDER & HELEŠIC 1987)]. – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1977–1986, L(n) (STACKE & URBÁNEK 1982, URBÁNEK 1983, 1996, GAISLER et al. 2003, HANÁK & ANDĚRA 2006); 2001, Z (WEIDINGER 2001); **Rozhraní** u Svitav (puklinová jeskyně Myší díry), 440 m n. m., 1959 a 1999–2003, Z (HANÁK 1960, HŮRKOVÁ 1963, GAISLER & HANÁK 1972, STACKE & URBÁNEK 1982, WEIDINGER 2001, URBÁNEK 2002, LEMBERK 2004).

Výskyt netopýra brvitého ve Svitavské pahorkatině navazuje na oblast souvislého rozšíření na střední Moravě, v Moravském krasu a ve Žďárských vrších (BARTONIČKA et al. 2002, BENDA & HANÁK 2003, HANÁK & ANDĚRA 2006), přičemž leží na severozápadním okraji tohoto areálu. Celkově je zatím k dispozici 13 lokalit v 10 mapovacích čtvercích (včetně nálezů ze sousední Hornosvratecké vrchoviny). V oblasti druh vyhledává především členitou krajinu s nadmořskou výškou do 400 metrů (letní nálezy 250–530 m n. m., průměr 385,6 m n. m.; zimní nálezy 330–570 m n. m., průměr 458,6 m n. m.). Stejnou měrou jsou zastoupeny záznamy z období letního (většinou netting) i zimního. Nalezena byla jediná, v posledních letech pravidelně obsazovaná mateřská kolonie na půdě činžovního domu v Brandýse nad Orlicí, čítající 35–60 samic. Pravidelnými zimovišti jsou puklinové jeskyně v opukách, kde však početnost druhu nepřesahuje 10 exemplářů.

Netopýr velkouchý, *Myotis bechsteinii* (Kuhl, 1817)

PRĚHLED NÁLEZŮ. **5964: České Libchavy** (silnice), 360 m n. m., 2004, L(u) (LEMBERK 2004). – **6163: Horní Újezd** u Litomyšle (puklinová jeskyně), 530 m n. m., 1987, Z (URBÁNEK 1996, WEIDINGER 2001). – **6363: [Trhonce** (= Jimramov), lom Zmalovice (štola), 570 m n. m., 1995–2001, Z (VLAŠÍN et al. 1995, ELEDER 2001, 2002)]. – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1980–1986, L(n) (URBÁNEK 1983, 1996).

Jedná se o jednoho z nejvýznamnějších zjišťovaných druhů netopýrů Svitavské pahorkatiny, což může být do značné míry způsobeno jeho skrytým způsobem života. Zaznamenán byl jak v letním, tak v zimním období (330–570 m n. m.), ovšem ve všech případech se jednalo pouze o náhodná zjištění a zcela chybí údaje o rozmnožování. Jeho skutečná početnost bude zřejmě vyšší (cf. HANÁK & ANDĚRA 2006).

Netopýr pobřežní, *Myotis dasycneme* (Boie, 1825)

PRĚHLED NÁLEZŮ. **6060: Chrudim**, 270 m n. m., 1999, L(d) (HUITEMA 2000 ex LEMBERK 2004).

Je znám jediný záznam (detektor) z okraje města Chrudimi, který lze interpretovat jako náhodný zálet z oblastí pravidelného výskytu.

Netopýr pestrý, *Vespertilio murinus* Linnaeus, 1758

PRĚHLED NÁLEZŮ. **6060: Chrudim**, 270 m n. m., 2001, L (LEMBERK 2004); 1 ♂, 25. 11. 2008, Z(o). – **6162: Luže**, 310 m n. m., 2001, L(o) (LEMBERK 2001a, b). – **6263: Polička** (panelový dům), 1 ♂, 8. 9. 2008,

L(o). – **6264: Svitavy**, různé lokality, 440 m n. m., 2007, L(d); 2001–2007, Z(d) (MACH 2001, 2002, 2007, URBÁNEK 2002).

Podle počtu dosavadních nálezů patří netopýr pestrý ve Svitavské pahorkatině k méně častým až vzácným druhům, což může souviset s nižším stupněm lesnatosti. K dispozici jsou většinou pouze náhodné nálezy, z nichž převažují, stejně jako v řadě jiných částí České republiky (ANDĚRA & HANÁK 2007), zjištění v podzimním až zimním období na panelových sídlišťích měst (Chrudim, Polička, Svitavy).

Netopýr severní, *Eptesicus nilssonii* (Keyserling et Blasius, 1839)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5964: Rozsocha** u Brandýsa nad Orlicí, 470 m n. m., 1927, L (HANÁK 1959, 1960, ROČEK 1975 jako Brandýs nad Orlicí). – **6161: [Bystřice]**, rybníček za vsí, 510 m n. m., 1 ex., **Miřetice**, výtok z rybníka Žďár, 390 m n. m., 1 ex., obě lokality 14. 7. 2009, L(d)]. – **6163: Budislav**, 520 m n. m., 1983 (ZUKAL & GAISLER 1989); **Litomyšl** (panelový dům), 330 m n. m., 2000, Z (URBÁNEK 2002); zámek, 330 m n. m., 1981, L(u) (ZUKAL & GAISLER 1989, URBÁNEK 1996). – **6165: Damník** (štola), 470 m n. m., 1996, Z (WEIDINGER 2001). – **6263: [Borová]**, intravilán, 510 m n. m., 2005, L(d) (MACH 2007); 1 ex., 6. 7. 2006, L(u)]. – **6264: Hradec nad Svitavou**, 420 m n. m., 1986, L (ZUKAL & GAISLER 1989); **Svitavy**, různé lokality (ul. Dimitrova, Dvořákova, Majerova aj.), 440 m n. m., 2004–2007, L(d, k, o) (MACH 2007); 2000–2004, Z(d, o) (URBÁNEK 2002, GAISLER 2005, MACH 2007). – **6363: [Trhonice** (= Jimramov), lom Zmalovice (štola), 570 m n. m., 1982–1999, Z (ELEDER & HELEŠIC 1987, ELEDER 2000, 2001, 2002)]. – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1980–1985, L(n) (URBÁNEK 1983, ZUKAL & GAISLER 1989).

Netopýr severní preferuje především lesnaté podhorské oblasti a v ČR je rozšířen jak v pohraničních pohořích, tak ve vrchovinách ve vnitrozemí Čech i Moravy (ANDĚRA & HANÁK 2007). Ve Svitavské pahorkatině patří spíše k méně hojným druhům (8 obsazených mapovacích čtverců). Až na jednu výjimku (Litomyšl) byl zde zjištěn v nadmořské výšce nad 400 m (průměr 451,7 m n. m.), záznamy z období letního i zimního jsou přibližně vyrovnané. Mateřské kolonie se podařilo zjistit pouze v intravilánu města Svitavy, a to na půdě činžovního domu se sedlovou střešou a ve střešním plášti panelového domu.

Netopýr večerní, *Eptesicus serotinus* (Schreber, 1774)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Chleny**, 370 m n. m., 1973, L (SKLENÁŘ & ROČEK 1977); **Seč**, intravilán, 430 m n. m., 3 ex., 12. 9. 2009, L(d). – **5964: Libchavy**, intravilán, 350 m n. m., 2 ex., 2. 7. 2010, L(d). – **6059: Choltice**, 250 m n. m., 1963 (SKLENÁŘ 1969); zámek, 1 ex., 15. 9. 2006, L(d). – **6060: Chrudim**, intravilán města, 270 m n. m., 21 ex., 2002–2004, L(d) (LEMBERK 2004); podél Chrudimky, 5 ex., 10. 6. 2005; 10 ex., 29. 8. 2006, L(d); ul. U stadionu, 270 m n. m., 1997, L(k) (LEMBERK 2001a, b); **Slatiňany**, kostel (půda), 270 m n. m., 2004, L(k) (LEMBERK 2004). – **6061: Chroustovice**, zámek (půda), 260 m n. m., 5 ex., 11. 6. 2009, L(k); **Hrochův Týnec**, Stičany, podél ř. Novohradky, 240 m n. m., 2004, L(d) (ANDĚRA & HANÁK 2007). – **6062: Vysoké Mýto**, náměstí a okolí, 280 m n. m., 2004, L(d) (LEMBERK 2004). – **6063: Choceň**, okraj města, 290 m n. m., 2004, L(d) (LEMBERK 2004); **Vysoké Mýto**, PP u Vinic, 300 m n. m., 4 ex., 4. 10. 2008, L. – **6064: Česká Třebová**, sídliště Trávník, 380 m n. m., 2002, L(d) (LEMBERK 2002). – **6161: Přibylův**, PR Anenské údolí, 320 m n. m., 1 ex., 14. 4. 2007, L(d); **Skála**, Podskála (jeskyně), 340 m n. m., 1994, Z (LEMBERK 2001a, b, WEIDINGER 2001). – **6162: Luže**, kravín (půda), 310 m n. m., 2004, L(o) (LEMBERK 2004); náměstí, 2002, L(d) (LEMBERK 2004); hrad Košumberk, okolí, 340 m n. m., 2003, L(d) (LEMBERK 2004). – **6163: Budislav**, tábor TOS, 520 m n. m., 2006, L(d) (MACH 2006); **Litomyšl**, různá místa, 330 m n. m., 1987 a 1997–2000, Z (URBÁNEK 1996, 2002); **Nedošín**, 330 m n. m., 1991, L(u) (URBÁNEK 1996). – **6164: Česká Třebová**, J okraj města, 380 m n. m., 6 ex., 13. 5. 2010, L(d). – **6263:**

Polička, městská zástavba, park, 560 m n. m., 2002–2003, L(d) (LEMBERK 2002, 2004); sídliště, 10 ex., 3. 7. 2010, L(d, k). – **6264: Svitavy**, Dolní a Horní rybník, 440 m n. m., 2000–2002, L(d) (MACH 2007); Lánský rybník, 420 m n. m., 2002, L(d) (LEMBERK 2002, 2004); různá místa, 1997 a 2002–2007, L(d, k, u) (LEMBERK 2004, MACH 2006, 2007); 2005–2006, Z (MACH 2006). – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1980–1982, L(n) (URBÁNEK 1983, 1996).

Netopýr večerní patří k nejběžnějším druhům Svitavské pahorkatiny, více než 30 zjištěných lokalit pokrývá 14 mapovacích čtverců (73,7 % zájmového území). Zaznamenán byl téměř plošně na většině zkoumaného území, zejména v jeho teplejší centrální a severozápadní části, zjištěn nebyl naproti tomu v lesnaté a chladnější části na jihovýchodě. Preferuje spíše otevřenou krajinu, agrocenózy v blízkosti lidských sídel a intravilány měst i vesnic, tři čtvrtiny nálezů leží pod hranicí 400 m n. m. (celkové rozpětí 240–560 m n. m., průměr 343,9 m n. m.). Naprostou většinu nálezů tvoří údaje z batdetektoringu. Mateřské kolonie byly nalezeny ve šterbinách za podbitím stěch kostela (Slatiňany) či zámku (Chroustovice), ovšem opakovaně byly jeho kolonie zjištěny také ve střešním pláštích panelových domů v intravilánu měst (Svitavy, Chrudim, Polička, Česká Třebová). Nálezy na zimovišti prakticky chybějí (Litomyšl, Svitavy), netopýr večerní v oblasti Svitavské pahorkatiny zřejmě zimuje pouze výjimečně a jako hibernakulum využívá rozsáhlejší jeskyně a podzemní prostory mimo zkoumanou oblast. Jeho početnost v dlouhodobém horizontu se zdá být spíše vyrovnaná, ovšem chybí souvislá řada konkrétních číselných údajů.

Netopýr rezavý, *Nyctalus noctula* (Schreber, 1774)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963:** [Bošín, 280 m n. m., 1993, L(u) (VRÁNOVÁ 1994 ex LEMBERK 2004); 5 ex., 21. 5. 2008, L(d)]. – **6059: Chrtníky**, zatopený lom, 250 m n. m., 1998, L(d) (LEMBERK 2004); **Heřmanův Městec**, panelový dům (mezi panely), 280 m n. m., 2001, L(k) (LEMBERK 2004); **Rašovy**, intravilán, 300 m n. m., 3 ex., 11. 9. 2008, L(d). – **6060: Chrudim**, 270 m n. m., před 1906, L (DOKONAL 1906); park, 1 ex. (fotografie), 31. 3. 2009, L(o), J. BALOUS; různá místa (podél ř. Chrudimky, ul. Palackého aj.), 1999–2004, L(d, k) (HUITEMA 2000 ex LEMBERK 2001b, LEMBERK 2004); Palackého ul. (panelový dům), několik set ex., 10. 7. 2005, L(k); několik set ex., 15. 2. 2005, Z(k); **Markovice**, kostel, 250 m n. m., 2003, L(o) (LEMBERK 2004); **Čepí**, dům čp. 17, 250 m n. m., 1 ♀, 25. 3. 2007, Z(u). – **6061: Chrast**, náměstí, 300 m n. m., cca 5 ex., 25. 6. 2008, L(d); lipová alej, min. 10 ex., 9. 5. 2009, L(k); **Hrochův Týnec**, Stičany, podél ř. Novohradky, 240 m n. m., 2004, L(d) (ANDĚRA & HANÁK 2007). – **6062: Uhersko**, střed obce, 250 m n. m., 5 ex., 4. 10. 2008, L(d); **Vysoké Mýto**, Lidická ul., panelový dům (střešní plášť), 280 m n. m., min. 100 ex., 20. 6. 2006, L(k); **Štěnec**, PP Kusá hora, Štěnecký rybník, 310 m n. m., 1992–1993, L(o) (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Choceň**, PP Vstavačová louka, 290 m n. m., 2 ex., 2. 8. 2008, L(d); panelové domy ve městě, 280 m n. m., min. 15 ex., 29. 6. 2010, L(k,d); **Zálší**, dutá vrba jíva (káce-ní), 310 m n. m., min. 100 ex., 8. 1. 2010, Z(k). – **6064: Česká Třebová**, sídliště Trávník, 380 m n. m., 2000–2003, L(d,k) (LEMBERK 2002, 2004); **Podlíšťany**, PP Habrov, 380 m n. m., bez údajů (FALTYSOVÁ et al. 2002). – **6161: Příbylov**, PR Anenské údolí, 320 m n. m., 2 ex., 14. 4. 2007, L(d); **Skála**, Podskála, nad ř. Žejbro, 340 m n. m., 1997 (LEMBERK 2001a, b). – **6162: Luže**, intravilán, 310 m n. m., 2001, L(u) (LEMBERK 2004); náměstí plk. Koukala, 310 m n. m., 2 ex., 25. 6. 2008, L(d). – **6163: Litomyšl**, různá místa, 330 m n. m., 1990, 1996 a 1998–2002, L(k,u); 1999–2002, Z (URBÁNEK 2002); **Lány** u Svitav, 440 m n. m., 1990, L(o) (ANDĚRA & HANÁK 2007); **Nedošín**, rybník Velký Košíř, 330 m n. m., 2002, L(n) (URBÁNEK 2002); **Tržek**, rybník Malý Košíř, 310 m n. m., 1991, L(u) (URBÁNEK 1996). – **6164: Semanín**, Mušlový rybník, 430 m n. m., 1982, L(o) (SRŠŇOVÁ 1983). – **6165: Opatov**, dutý trnovník akát na hrázi ryb. Hvězda, 420 m n. m., 1997, L(k) (MACH 2008). – **6263: Polička**, 560 m n. m., 1984, Z (URBÁNEK 1996); intravilán, park, 2002–2003, L(d, o) (LEMBERK 2002, 2004); park, min. 25 ex., 3. 6. 2007, L(d) (LEMBERK 2007). – **6264: Hradec nad Svitavou**, intravilán obce, 420 m n. m., 2008, L(d) (MACH 2008); **Svitavy**, Dolní rybník a Horní rybník, 440 m n. m., 2000–2007, L(d, k, o) (MACH 2001, 2002, 2007); 2001–2007,

Z(o) (MACH 2006); Lánský rybník, 2002, L(d) (URBÁNEK 2002); různá místa, 440 m n. m., 2000–2007, L(d, k, o, u) (LEMBERK 2002, 2004, URBÁNEK 2002, MACH 2002, 2006, 2007, GAISLER 2005); 2002–2007, Z (URBÁNEK 2002, MACH 2002, 2006, 2007, LEMBERK 2004); **Vendolí**, dům (půda), 480 m n. m., 2007, L(u) (MACH 2007). – **6265**: [**Boršov**, Horní Boršovský rybník, 380 m n. m., 1 ex., 20. 5. 2009, L; **Moravská Třebová**, 410 m n. m., 1927 (REMEŠ 1927, ROČEK 1975)]. – **6363**: [**Jimramov**, 500 m n. m., 2002, L(o) (ELEDER 2002)]. – **6364**: **Radiměř**, 490 m n. m., 2005, L(o) (MACH 2006). – **6364**: [**Stašov**, 590 m n. m., 1989, L(u) (URBÁNEK 1996)].

Z dosavadních výsledků je zřejmé, že netopýr rezavý patří ve Svitavské pahorkatině k nejnějnějším druhům letounů. Jeho výskyt byl doložen plošně téměř z celého sledovaného území a nejbližšího okolí (přes 40 lokalit, 17 mapovacích čtverců), více než 2/3 údajů však pocházejí, stejně jako v celé ČR (ANDĚRA & HANÁK 2007), z členité lesnaté krajiny s tekoucími i stojatými vodami v nižších až středních polohách do nadmořské výšky 500 m (celkové rozpětí 240–590 m n. m., průměr 351,8 m n. m.). U části populace ovšem dochází v posledních letech až desetiletích k synantropizaci a netopýr rezavý bývá, nezřídka celoročně, zjišťován v úkrytech střešního pláště panelových domů v intravilánu různě velkých měst (Svitavy, Litomyšl, Česká Třebová, Choceň, Vysoké Mýto, Chrudim, Heřmanův Městec). Většina záznamů z letního období pochází z detektoringu, nelze tedy s určitostí odlišit jedince migrující, příslušníky samčích agregací nebo kolonií samic. Nálezů mateřských kolonií není mnoho, rozmnožování bylo prokázáno v přirozených stromových dutinách (Chrast, Opatov), ovšem reprodukci nasvědčují také nálezy nevzletných uhynulých mláďat vypadlých patrně z úkrytů ve střešních dutinách panelových domů (Svitavy, Choceň, Česká Třebová). Úkryty v panelových domech jsou využívány rovněž k hibernaci (Svitavy, Chrudim, Litomyšl), zimování ovšem bylo prokázáno také v obvyklých úkrytech dutých stromů (Zálší). Početní stavy druhu jsou dlouhodobě vyrovnané, ovšem patrně dochází k nárůstu populace synantropní a úbytku u populace využívající stromových úkrytů.

Netopýr hvízdavý, *Pipistrellus pipistrellus* (Schreber, 1774)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963**: [**Bošín**, PR Bošínská obora, 280 m n. m., L(d) (LEMBERK 2009)]. – **6059**: **Heřmanův Městec**, chata, 280 m n. m., 2002, L(k) (LEMBERK 2004); **Rašovy**, rybník, 300 m n. m., 10 ex., 11. 9. 2008, L(d); chata, 20 ex., 25. 7. 2008, L(k). – **6060**: **Chrudim**, intravilán, 270 m n. m., 2002 L(d) (LEMBERK 2004); **Mikulovice**, Blato, staré hlinišťe, 250 m n. m., 2004, L(d) (LEMBERK 2004). – **6061**: **Chrast**, rybník, 280 m n. m., 5 ex., 2. 6. 2010, L(d). – **6062**: **Uhersko**, niva Loučné, 250 m n. m., 10 ex., 4. 10. 2008, L(d); **Voletice**, Voletický rybník, 310 m n. m., 2002, L(d) (LEMBERK 2004). – **6063**: **Vysoké Mýto**, PP u Vinic, 280 m n. m., 2 ex., 30. 5. 2010, L(d). – **6161**: [**Žumberk**, rybník, 280 m n. m., 3 ex., 2. 6. 2010, L(d)]. – **6162**: **Střemošice**, požární nádrž, 390 m n. m., 2 ex., 14. 4. 2007, L(d). – **6163**: **Litomyšl**, gymnázium, 330 m n. m., 2001, L(o) (URBÁNEK 2002). – **6164**: **Česká Třebová**, J okraj města, 370 m n. m., 2 ex., 13. 5. 2010, L(d). – **6165**: [**Luková**, obytný dům (pod podbitím střechy), 360 m n. m., 200 ex., 31. 7. 2007, L(k)].

Přes relativně malý počet nálezů (15 lokalit, 11 mapovacích čtverců) patří netopýr hvízdavý ve Svitavské pahorkatině k běžnějším druhům letounů, což platí především v nižších nadmořských výškách. Většina záznamů pochází z niv řek (Tichá Orlice, Chrudimka, Loučná) v severní polovině území, tj. z nadmořských výšek do 400 m. Celkové rozpětí nadmořské výšky lokalit činí 250–390 m n. m. s průměrem 302,1 m n. m. V lesnaté a chladnější vrchovině jižní části území zjištěn nebyl. Zcela chybějí údaje o jeho zimování, naopak všechna známá pozorování pocházejí z letního období (naprosto převažují data z batdetektoringu). Byly nalezeny tři mateřské kolonie, dvě za dřevěným obložením rekreačních chat (20 a 40 ♀♀) a jedna za podbitím střechy rodinného domu (200 ex.). Druh má nejspíš v oblasti vyrovnanou nebo mírně rostoucí početnost.

Netopýr nejmenší, *Pipistrellus pygmaeus* (Leach, 1825)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **6059:** Choltice, Choltická obora, 240 m n. m., asi 5 ex., 13. 6. 2006, L(d); min. 7 ex., 15. 9. 2006, L(d). – **6061:** Hrochův Týnec, Stičany, podél ř. Novohradky, 240 m n. m., 2004, L(d) (LEMBERK 2004).

Netopýr nejmenší vyhledává především členité lužní porosty v nivách řek, čemuž odpovídají i nálezy ve Svitavské pahorkatině. Byl zde zaznamenán pouze třikrát na dvou lokalitách na okraji geomorfologického celku, všechny záznamy pocházejí z ultrazvukové detekce.

Netopýr parkový, *Pipistrellus nathusii* (Keyserling et Blasius, 1839)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **6059:** Choltice, Choltická obora, 240 m n. m., min. 15 ex., 13. 6. 2006, L(d); min. 3 ex., 15. 9. 2006, L(d). – **6061:** Hrochův Týnec, Stičany, podél ř. Novohradky, 240 m n. m., 2004, L(d) (LEMBERK 2004, ANDĚRA & HANÁK 2007).

Netopýr parkový je rozšířen především v lužních porostech a v okolí říčních ramen sousedního Polabí (cf. LEMBERK 2004), odkud zasahuje na severní okraj Svitavské pahorkatiny. V naprosté většině zkoumaného území zjištěn nebyl a jeho výskyt zde je pouze málo pravděpodobný.

Netopýr černý, *Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5964:** [Hlavná u Ústí nad Orlicí, 500 m n. m., 1980, L(o) (GAISLER et al. 2003); **Letohrad**, různé lokality, 370 m n. m., 2003–2004, L(k, o) (LEMBERK 2004)]. – **6059:** Chrtníky, 250 m n. m., 1 ex., 23. 5. 2006, L (LEMBERK 2007); **Heřmanův Městec**, 280 m n. m., 1996, L(n) (BENDA et al. 1997); zámecký park (lednice), 1996–2004, Z (LEMBERK 2001a, b, 2004); 3 ex., 20. 1. 2005; 14 ex., 17. 1. 2006; 5 ex., 26. 1. 2007; 2 ex., 30. 1. 2008; 12 ex., 13. 1. 2009; 13 ex., 12. 1. 2010, vše Z; **Litošice**, hospoda (sklep), 290 m n. m., 2 ex., 16. 1. 2009, Z; **Svojišice**, sklep tvrze, 290 m n. m., 2 ex., 16. 1. 2009, Z. – **6060:** Chrudim, 270 m n. m., před 1906 (DOKONAL 1906 ex LEMBERK 2004). – **6062:** **Vraclav**, kostel Sv. Mikuláše (chodby pod kostelem a krytý tok potoka pod kostelem), 310 m n. m., 2001–2003, Z (LEMBERK 2002, 2004), – **6063:** **Brandýs nad Orlicí** (sluj J. A. Komenského), 310 m n. m., 2002–2003, Z (LEMBERK 2002, 2004); 1 ex., 20. 2. 2005; 6 ex., 16. 2. 2006; 2 ex., 21. 2. 2007; 1 ex., 20. 2. 2008; 4 ex., 13. 2. 2009; 2 ex., 23. 2. 2010, vše Z; **Hrádek** u Jehnědí (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 1986–1992, Z (WEIDINGER 1994). – **6161:** **Skála**, Podskála (jeskyně), 340 m n. m., 1994, Z (WEIDINGER 2001). – **6162:** **Dolany**, PP Pivnice (pseudokrasová jeskyně), 410 m n. m., 3 ex., 1986, Z(n) (LEMBERK 2001a, b, WEIDINGER 2001); 1985, 1998 a 2002, Z (LEMBERK 2001a, b, 2004, WEIDINGER 2001a); **Luže**, pivovar (sklep), 310 m n. m., 1 ex., 31. 1. 2006, Z; hrad Košumberk (chodba ve svahu), 340 m n. m., 1999, Z (LEMBERK 2004); 1 ex., 11. 2. 2005, Z; (sklepy), 1985–1999, Z (BENDA et al. 1997, LEMBERK 2001a, b, WEIDINGER 2001); 1 ex., 31. 1. 2006; 3 ex., 22. 1. 2009; 1 ex., 23. 2. 2010, vše Z; **Nové Hrady**, zámecký park (štola), 380 m n. m., 3 ex., 31. 1. 2006; 2 ex., 7. 2. 2008, vše Z. – **6163:** **Litomyšl**, 330 m n. m., 1962–1970, Z (SKLENAŘ 1969, RYBÁŘ et al. 1973, URBÁNEK 1996). – **6165:** **Damník** (štola), 470 m n. m., 2000, Z (WEIDINGER 2001). – **6263:** **Polička**, 560 m n. m., 1991, Z (URBÁNEK 1996). – **6265:** **Hřebeč**, 600 m n. m., 1984, L(u) (URBÁNEK 1996). – **6363:** [**Trhonic** (= Jimramov), lom (štola Zmalovice), 570 m n. m., 1996–2001, Z (ELEDER 2001, 2002)]. – **6364:** **Banín**, dům čp. 54 (sklep), 620 m n. m., 1 ex., 15. 1. 2006, Z.

Netopýr černý byl ve Svitavské pahorkatině a jejím bezprostředním okolí zastížen na 20 lokalitách ve 13 mapovacích čtvcích, zdá se tedy, že jde o druh vcelku hojný. Souhrn nálezů je ovšem zkreslený skutečností, že naprostá většina údajů pochází ze zimního období. Koreluje to patrně se způsobem života tohoto lesního stromového druhu a s tím související obtížnou zjistitelností v letním období. Z rozprostření zjištěných nálezů je zřejmé, že druh ve Svitavské pahorkatině vyhledává především lesnaté oblasti v podhůří. Hypsometricky zjištěné lokality

pokrývají celý výškový rozsah Svitavské pahorkatiny s rozmezím 250–620 m n. m. (průměr 390,0 m n. m.), což odpovídá situaci v celé ČR (HANÁK & ANDĚRA 2005). Mezi zjištěnými zimovišti převažují antropické podzemní prostory (sklepy hradů, štoly), v menší míře jsou zastoupeny i přirozené jeskyně. Na zimovištích hibernují jednotlivé exempláře (maximum 14 ex. v Heřmanově Městci), žádné hromadné zimoviště zjištěno nebylo. Jediná mateřská kolonie je známa těsně za hranicemi oblasti v Letohradě (LEMBERK 2004).

Netopýr ušatý, *Plecotus auritus* (Linnaeus, 1758)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Brandýs nad Orlicí**, zřícenina hradu (sklep), 310 m n. m., 2002, Z (LEMBERK 2002, 2004). – **5964: [Žampach**, zřícenina hradu (sklep), 380 m n. m., 2002, Z (LEMBERK 2002, 2004)]. – **6059: Choltice**, zámek (hospodářský objekt), 280 m n. m., 1 ex., 23. 5. 2006, L(o); chodba (park), 280 m n. m., 1 ex., 16. 1. 2009, Z; **Heřmanův Městec**, rodinný dům (zahradka), 280 m n. m., 1 ex., 21. 9. 2005, L(u); centrum, 280 m n. m., 1 ex., 1. 4. 2009, L(u); zámek (sklep), 280 m n. m., 2001, Z (LEMBERK 2001a, b); zámecký park (lednice), 280 m n. m., 1996–1997, Z (LEMBERK 2001a, b, 2004); 1 ex., 20. 1. 2005; 1 ex., 26. 1. 2007; 1 ex., 30. 1. 2008; 1 ex., 13. 1. 2009, vše Z. – **6060: Chrudim**, 270 m n. m., 1961 a 1963, L(o) (RYBÁŘ et al. 1973); 1961 a 1963, Z (LEMBERK 2001b); **Slatiňany**, Monako, 270 m n. m., 1963, L(o) (LEMBERK 2001a, b); zámek (sklepy), 270 m n. m., 2002–2004, Z (LEMBERK 2004). – **6061: Chrast**, zámek (půda), 290 m n. m., 1 ex., 1. 6. 2006, L(o); **Kočí**, 250 m n. m., 2004, L(o) (LEMBERK 2004). – **6062: Popovec**, Bětník (puklinová jeskyně), 340 m n. m., 2002, L(n) (LEMBERK 2004); 1986–2001, Z (WEIDINGER 1994, 2001, LEMBERK & FEJFAR 1995, LEMBERK 2001a, b, 2004); **Štěnec**, 310 m n. m., 1992–1993, L (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Brandýs nad Orlicí** (sluj J. A. Komenského), 310 m n. m., 2002, Z (LEMBERK 2002, 2004); 1 ex., 16. 2. 2006; 1 ex., 21. 2. 2007; 1 ex., 13. 2. 2009; 1 ex., 23. 2. 2010, vše Z; **Srubby**, kostel, 280 m n. m., 1 ex., 19. 6. 2007, L(o); 25 ♀♀ + juv., 30. 6. 2010, L(k). – **6064: Hrádek** u Jehnědí (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 1986–1992, L(n) (WEIDINGER 1994); 1994–1999, Z (WEIDINGER 2001); **Lanšperk** (jeskyně), 400 m n. m., 2001, Z (LEMBERK 2004). – **6161: Skála**, Podskála (jeskyně), 340 m n. m., 1997, L(n) (LEMBERK 2001a, b); 1994, Z (WEIDINGER 2001); **Štěpánov**, kostel (půda), 340 m n. m., 1997, L(o) (LEMBERK 2001a, b); **Včelákov**, kostel (půda), 510 m n. m., 21 ♀♀ + 10 juv., 23. 6. 2008; 15 ♀♀ + 10 juv., 22. 6. 2009, L(k). – **6162: Dolany**, PP Pivnice (pseudokrasová jeskyně), 410 m n. m., 1986, L(n) (WEIDINGER 2001); 1985–2003, Z (WEIDINGER 2001a, LEMBERK 2004); **Luže**, hrad Košumberk (sklepy), 340 m n. m., 1988–2002, Z (BENDA et al. 1997, LEMBERK 2001a, b, 2004, WEIDINGER 2001); 1 ex., 11. 2. 2005, Z; kostel (půda), 310 m n. m., 1993, L(o) (LEMBERK 2001a, b); nad ř. Novohradkou, 2002, L(n) (LEMBERK 2004); pivovar (kamenný sklep), 310 m n. m., 1 ex., 18. 2. 2007, Z; **Nové Hradky**, zámecký park (štola), 380 m n. m., 1 ex., 31. 1. 2006, Z; 1 ex., 7. 2. 2008, Z; **Proseč**, kostel, 520 m n. m., 6 ex., 29. 7. 2009, L; 11 ♀♀, 15. 7. 2010, L(k). – **6163: Horní Újezd** u Litomyšle, 530 m n. m., 1986–1992, L(n) (WEIDINGER 1994, URBÁNEK 1996); 1988–1996 a 2001–2002, Z (WEIDINGER 2001, LEMBERK 2002, 2004); **Litomyšl**, 330 m n. m., 1976–1994, Z (URBÁNEK 1983, 1996); zámek (sklep), 330 m n. m., 1996–1998, Z (URBÁNEK 2002); **Nedošín**, rybník Velký Košíř, 330 m n. m., 1978 a 2001–2002, L(n) (URBÁNEK 1983, 1996, HANÁK V. & ANDĚRA 2005). – **6164: Semanín**, 430 m n. m., 1982, Z (SRŠŇOVÁ 1983); rybník Mušlový, 430 m n. m., 1982, L(n) (URBÁNEK 1983, SRŠŇOVÁ 1983). – **6165: Damník** (štola), 470 m n. m., 1995–1996 a 2001–2004, Z (WEIDINGER 2001, LEMBERK 2004); **Opatov**, intravilán, 450 m n. m., 2007, L (MACH 2008). – **6263: Sebrnice**, 480 m n. m., 1986, Z (URBÁNEK 1996). – **6264: Svitavy**, různá místa, 440 m n. m., 2001 a 2006, L(o) (URBÁNEK 2002, MACH 2007); 1998, Z (URBÁNEK 2002); sídliště Lány, 2001, L(o) (MACH 2002). – **6363: [Borovnice**, evangelický kostel (půda), 550 m n. m., 1992, L(o) (VLAŠIN et al. 1995, ELEDER 2002); **Dalečín**, 470 m n. m., 1991, L(u) (HANÁK & ANDĚRA 2005); **Trhonic** (= Jimramov), lom (štola Zmalovice), 570 m n. m., 1977–1994, Z (ELEDER & HELEŠIC 1987, VLAŠIN et al. 1995, ELEDER 2001, 2002)]. – **6364: [Hutě** u Svojanova (štoly), 420 m n. m., 1984, Z (URBÁNEK 1996)]. – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1977–1997, L(n) (STACKE & URBÁNEK 1982, URBÁNEK 1983, HANÁK & ANDĚRA 2005); 1959–1990 a 2003, Z (URBÁNEK 1996, GAISLER et al. 2003, LEMBERK 2004).

Netopýr ušatý patří k nejhojnějším druhům letounů nejen ve Svitavské pahorkatině, ale i v jejím okolí (LEMBERK 2004, HANÁK & ANDĚRA 2005). Celková bilance mapování jeho výskytu zahrnuje více než 40 lokalit ze 17 mapovacích čtverců (z toho ve třech čtvercích lokality leží mimo Svitavskou pahorkatinu). Plně v souladu s ekologickými nároky druhu zde preferuje spíše členitou zalesněnou krajinu a chybí jen v agroceózách. Nálezy jsou rovnoměrně rozloženy v průběhu celého roku a hypsometrie letního a zimního výskytu se nijak výrazněji neliší – L 250–550 m n. m. a průměr 371,1 m n. m., Z 270–570 m n. m. a průměr 390,4 m n. m. Mateřské kolonie byly nalezeny pouze tři, všechny na půdách kostelů (Včelákov, Sruby, Proseč) a ve všech případech se samice s mláďaty ukrývaly za dřevěné podbití střešní krytiny nebo volně visely na tomto podbití. Početnost ve zjištěných koloniích se pohybovala mezi 6 až 25 samicemi. Jako zimoviště netopýr ušatý využíval jednak nejružnější antropogenní úkryty ve sklepech hradů a hradních zřícenin (Brandýs n. O., Košumberk), zámků (Slatiňany, Heřmanův Městec, Choltice, Litomyšl) či starých domů (Sebranice, Svitavy), rovněž opuštěné štoly (Damníkov, Nové Hrady) a také celou řadu jeskyní (Horní Újezd, Popovec, Brněnec, Dolany, Skála, Lanšperk, Hrádek u Jehnědí). Početnost na všech zimovištích se pohybovala v řádu jednotlivých exemplářů.

Netopýr dlouhouchý, *Plecotus austriacus* (Fischer, 1829)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, kostel (věž), 320 m n. m., 1995, L(o) (LEMBERK 2004). – **5964: Žamberk**, zámek (sklep), 420 m n. m., 1996, Z (LEMBERK 2004)]. – **6059: Choltice**, zámek (sklep), 250 m n. m., 1 ex., 16. 1. 2009, Z; **Heřmanův Městec**, městský úřad (půda), 280 m n. m., 2000, L(o) (LEMBERK 2004); zámek (sklep), 2001, Z (LEMBERK 2004). – **6060: Chrudim**, 270 m n. m., 1972, L(o); 1962, Z (RYBÁŘ et al. 1973). – **6062: Popovec**, Bětník (puklinová jeskyně), 340 m n. m., 1986–1992, L(n), Z (WEIDINGER 1994, LEMBERK & FEJFAR 1995); **Pěšice**, 400 m n. m., 1992–1993, L(n) (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Brandýs nad Orlicí** (sluj J. A. Komenského), 310 m n. m., 2003, Z (LEMBERK 2004). – **6064: Hrádek u Jehnědí** (Průvanová jeskyně), 380 m n. m., 15 ex., 1986–1992, L(n) (WEIDINGER 1994). – **6161: Chrast**, zámek (sklepy), 300 m n. m., 1993, Z (ZUKAL 1993, LEMBERK 2001a, b). – **6162: Luže**, nad ř. Novohradkou, 310 m n. m., 2002, L(n) (LEMBERK 2004); hrad Košumberk (sklepy), 340 m n. m., 1996–1997, Z (BENDA et al. 1997, WEIDINGER 2001); **Nové Hrady**, zámecký park (štola), 380 m n. m., 2004, Z (LEMBERK 2004); 1 ex., 31. 1. 2006, Z. – **6163: Horní Újezd u Litomyšle** (puklinová jeskyně), 530 m n. m., 1989, Z (WEIDINGER 2001, 1994); **Litomyšl**, různá místa, 330 m n. m., 1986, L(u); 1989 a 1993, Z(u) (URBÁNEK 1996); zámek (archiv), 330 m n. m., 1994, Z(u) (URBÁNEK 1996); (sklepy), 330 m n. m., 1962 a 1970–1995, Z (KLÍMA & GAISLER 1967, SKLENÁŘ 1969, GAISLER & HANÁK 1972, HANÁK & GAISLER 1972, RYBÁŘ et al. 1973, URBÁNEK 1983, 1996); **Nedošín**, rybník Velký Košíř, 310 m n. m., 1978, L(n) (REJMAN et al. 1982). – **6164: Semanín**, 430 m n. m., 1972–1981, L(n) (SRŠŇOVÁ 1983); **Svinná**, chalupa (půda), 480 m n. m., 1977–1982, L(k) (URBÁNEK 1983). – **6263: Polička**, 560 m n. m., 1972, L(o) (RYBÁŘ et al. 1973). – **6265: [Moravská Třebová**, 410 m n. m., 1998, L(n) (URBÁNEK 2002)]. – **6363: [Trhonice (= Jimramov)**, lom (štola Zmalovice), 570 m n. m., 1995, Z (VLAŠÍN et al. 1995, ELEDER 2001, 2002)]. – **6365: Brněnec** (jeskyně Čertovy díry), 460 m n. m., 1977 a 1983, L(n) (STACKE & URBÁNEK 1982, URBÁNEK 1983, 1996).

Netopýr dlouhouchý patří k hojnějším druhům letounů Svitavské pahorkatiny, jeho početnost je zde však znatelně nižší než *P. auritus*. Alespoň tomu napovídá počet zjištění (25 lokalit, 15 mapovacích čtverců). Ve sledované oblasti lze jeho výskyt hodnotit jako téměř plošný, byl zjištěn (byť ojediněle) ve většině kvadrátů Svitavské pahorkatiny. Převážná část údajů o jeho výskytu pochází z antropicky podmíněného prostředí. Nalezena byla jediná mateřská kolonie (Svinná) na půdě venkovské chalupy. Mezi zjištěnými zimovišti jsou zastoupeny jak podzemní prostory přirozené, především jeskyně (Popovec, Horní Újezd, Brněnec), tak štoly (Nové Hrady, Trhonice), sklepy zámků (Žamberk, Choltice, Heřmanův Městec, Chrast, Litomyšl) a hradů (Košumberk). Nadmořská výška lokalit je v průměru nižší než u *P. auritus* – L 270–560 m n. m.

a průměr 315,7 m n. m., Z 250–570 m n. m. a průměr 298,2 m n. m. Početnost na zimovištích se ve všech případech pohybovala v řádu jednotlivých exemplářů.

Hlodavci – Rodentia

Bobr evropský, *Castor fiber* Linnaeus, 1758

PŘEHLED NÁLEZŮ. **6065:** [Lanškroun, obora Lanškroun, Sluneční rybník, 380 m n. m., 2003 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); Lanškrounské rybníky, několik ex., 2002–2009 (LEMBERK 2010); Žichlínek, ř. Moravská Sázava, 350 m n. m. (ohryzy), 2005 (dotazníky MŽP a NM)].

Konkrétní údaje o výskytu bobra evropského v rámci Svitavské pahorkatiny nejsou známy z minulosti ani ze současnosti. Zatímco LEMBERK (2001) obecně zmiňuje hojný výskyt na Chrudimsku do 17. století, DOKONAL (1906) tento druh ve svém výčtu vůbec neuvádí. Ani recentní vlna expanzního šíření obnovených populací bobrů Svitavsko zatím nezasáhla, nejbližší lokality se nacházejí v Podorlické pahorkatině na Lanškrounsku (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004, ŠAFÁR & VAVRA 2006, LEMBERK 2010). Teoreticky nelze vyloučit, že podél přítoků Moravské Sázavy by mohli bobří osídlit i příhodné lokality na severovýchodě Svitavské pahorkatiny (např. větší rybníky v okolí Opatova s dostatečnou nabídkou břehových porostů olší a jiných dřevin) či případně i na západě na Chrudimsku, jak předpokládá LEMBERK (2001). V květnu 2010 byly nalezeny bobří okusy u Petrůvky nedaleko Městečka Trnávky ve čtverci 6266, tj. těsně za východní hranici Svitavské pahorkatiny (V. LEMBERK).

Veverka obecná, *Sciurus vulgaris* Linnaeus, 1758

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963:** Seč, 430 m n. m. (požerky šišek), 20. 9. 2010. – **5964:** České Libchavy, 450 m n. m. (požerky šišek), 20. 9. 2010. – **6059:** [Vinaře, 270 m n. m., 1 ex., 2006, M. ŽÁK (J. MORAVEC, in litt.)]. – **6060:** Chrudim, 270 m n. m., 1990 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); Slatiňany, 270 m n. m., 1990 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004). – **6061:** Dvakačovice, 250 m n. m., 1906 (DOKONAL 1906); Topol, PP Habrov, 260 m n. m. (FALTYSOVÁ et al. 2002). – **6062:** Svařeň, 370 m n. m., 1 ex. (obs.; tmavá forma), 6. 12. 2007; Štěnec, PP Kusá hora, 370 m n. m., 1995 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063:** Dvořiško, 290 m n. m. (požerky šišek), 4. 11. 2010. – **6064:** Skuhrov, 530 m n. m., 1 ex. (obs.; tmavá forma), 23. 5. 2009, J. RICHTR; Ústí nad Orlicí, 340 m n. m., 1985 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004). – **6161:** Bitovany, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BÁRTA 1997). – **6162:** Proseč, PR Maštale, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996); Střemošice, PR Střemošická stráň, 450 m n. m., 1992–1994 (LEMBERK 1994, 2001). – **6163:** Dolní Újezd, 510 m n. m., 1 ex. (obs.), 17. 10. 2007; Litomyšl, 330 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983); Nedošín, PR Nedošínský háj, 310 m n. m., 1977 (REJMAN et al. 1982); Osík, 360 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6164:** Česká Třebová, zahrádkářská osada “Na Horách”, 480 m n. m., 2 ex. (obs.; tmavá forma), 5. 7. 2010, M. VAVŘÍK; Janov, Opatovský les, 360 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983); Opatov, 420 m n. m., 1 ex. (obs.; tmavá forma), 24. 5. 2009, J. RICHTR; Semanín, 430 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6165:** Anenská Studánka, 470 m n. m. (požerky šišek), 15. 11. 2004; Damník, areál kostela, 370 m n. m., 1 ex. (obs.; rezavá forma), 26. 4. 2009, M. VAVŘÍK. – **6263:** Lubná, 500 m n. m., 1 ex. (obs.; rezavá forma), 2. 11. 2006. – **6264:** Svitavy, Horní rybník, park J. Palacha, ul. R. Kloudy, koupaliště a další lokality, cca 440 m n. m., 2000–2007 (MACH 2007); Vendolí, 580 m n. m., 2006 (MACH 2007); 1 ex. (obs.; tmavá forma), 24. 4. 2009, J. RICHTR. – **6265:** Kamenná Horka, 520 m n. m. (požerky šišek), 3. 11. 2010. – **6363:** Modřec, Balda, 620 m n. m. (požerky šišek), 19. 8. 2010. – **6364:** Babín, 460 m n. m., 2007 (MACH 2007); 1 ex. (kadaver; tmavá forma), 19. 8. 2010; Hamry, 520 m n. m., 2005 (MACH 2007). – **6365:** Moravská Chrástová, Mariánské údolí, 490 m n. m. (požerky šišek), 21. 9. 2010.

DOTAZNÍKY (lokality 1991–1992 viz ANDĚRA & ČERVENÝ 2004): **5963:** Borovnice, 310 m n. m., 2005; Brandýs nad Orlicí, 310 m n. m., 1991–1992; Chleny, 370 m n. m., 1991–1992, 2005; Lhoty u Potštejna,

340 m n. m., 1991–1992, 2005; **Malá Skrovnice**, 410 m n. m., 2005; **Polom**, 490 m n. m., 2005; **Potštejn**, 320 m n. m., 1991–1992, 2005; **Srubby**, 280 m n. m., 2005; **Sudslava**, 430 m n. m., 2005. – **5964: České Libchavy**, 360 m n. m., 1991–1992; **Dolní Libchavy**, 340 m n. m., 1991–1992, 2005; **Horní Libchavy**, 350 m n. m., 1991–1992, 2005; **Rviště**, 410 m n. m., 1991–1992; **Sopotnice**, 350 m n. m., 1991–1992; **Velká Skrovnice**, 420 m n. m., 2005. – **6059: Choltice**, 240 m n. m., 1991–1992, 2005; **Svinčany**, 260 m n. m., 1991–1992, 2005. – **6060: Bylany**, 250 m n. m., 1991–1992, 2005; **Heřmanův Městec**, 280 m n. m., 1991–1992; **Chotěnice**, 340 m n. m., 1991–1992; **Chrudim**, 260 m n. m., 1991–1992, 2005; **Klešice**, 250 m n. m., 2005; **Ostřešany**, 250 m n. m., 2005; **Slatiňany**, 270 m n. m., 2005; **Vestec**, 260 m n. m., 2005. – **6061: Dvakačovice**, 250 m n. m., 2005; **Hrochův Týnec**, 240 m n. m., 1991–1992, 2005; **Chrast**, 290 m n. m., 1991–1992; **Chroustovice**, 260 m n. m., 2005; **Kočí**, 250 m n. m., 1991–1992, 2005; **Orel**, 280 m n. m., 1991–1992; **Rosice**, 260 m n. m., 2005; **Řestoky**, 260 m n. m., 2005; **Topol**, 260 m n. m., 1991–1992; **Vejvanovice**, 240 m n. m., 1991–1992; **Zaječice**, 270 m n. m., 1991–1992, 2005. – **6062: Džbánov u Vysokého Mýta**, 430 m n. m., 2005; **Chroustovice**, 260 m n. m., 2005; **Jenišovice**, 290 m n. m., 1991–1992; **Popovec**, 370 m n. m., 1991–1992; **Radim**, 290 m n. m., 1991–1992; **Řepníky**, 430 m n. m., 1991–1992, 2005; **Slatina**, 260 m n. m., 2005; **Uhersko**, 250 m n. m., 1991–1992, 2005; **Vinary**, 270 m n. m., 1991–1992; **Vraclav**, 310 m n. m., 1991–1992, 2005; **Vysoké Mýto**, 280 m n. m., 1991–1992; **Zámorsk**, 260 m n. m., 1991–1992, 2005. – **6063: Bohuňovice**, 340 m n. m., 2005; **České Heřmanice**, 310 m n. m., 1991–1992, 2005; **Dolní Sloupnice**, 360 m n. m., 1991–1992, 2005; **Hrušová**, 290 m n. m., 1991–1992, 2005; **Jehnědí**, 430 m n. m., 1991–1992; **Srubby**, 280 m n. m., 1991–1992, 2005; **Svatý Jiří**, 390 m n. m., 1991–1992, 2005; **Tisová**, 290 m n. m., 2005; **Voděřady**, 380 m n. m., 1991–1992; **Vysoké Mýto**, 280 m n. m., 1991–1992; **Zálší**, 300 m n. m., 1991–1992, 2005. – **6064: Dlouhá Třebová**, 350 m n. m., 1991–1992, 2005; **Horní Sloupnice**, 360 m n. m., 2005; **Kerhartice**, 310 m n. m., 2005; **Knapovec**, 400 m n. m., 1991–1992, 2005; **Lanšperk**, 430 m n. m., 2005; **Lhotka**, 370 m n. m., 1991–1992; **Řetůvka**, 380 m n. m., 1991–1992, 2005. – **6161: Lukavice**, 310 m n. m., 2005; **Podlažice**, 280 m n. m., 1991–1992; **Smrček**, 360 m n. m., 2005. – **6162: Bor u Skutče**, 480 m n. m., 1991–1992, 2005; **Doubřavice**, 370 m n. m., 1991–1992; **Jarošov**, 480 m n. m., 2005; **Leština**, 310 m n. m., 2005; **Libecina**, 450 m n. m., 1991–1992; **Luže**, 310 m n. m., 1991–1992, 2005; **Nové Hradky**, 380 m n. m., 1991–1992; **Pustina**, 450 m n. m., 1991–1992; **Řepníky**, 430 m n. m., 2005; **Zderaz**, 480 m n. m., 2005. – **6163: Benátky**, 350 m n. m., 2005; **Budislav**, 520 m n. m., 1991–1992, 2005; **Cerekvice nad Loučnou**, 290 m n. m., 1991–1992; **Čistá**, 390 m n. m., 1991–1992, 2005; **Dolní Újezd**, 510 m n. m., 1991–1992, 2005; **Horní Újezd**, 530 m n. m., 2005; **Jarošov**, 480 m n. m., 2005; **Litomyšl**, 330 m n. m., 1991–1992; **Makov**, 430 m n. m., 2005; **Morašice**, 360 m n. m., 1991–1992, 2005; **Osik**, 360 m n. m., 1991–1992, 2005; **Pohodlí**, 400 m n. m., 1991–1992, 2005; **Poříčí u Litomyšle**, 440 m n. m., 2005. – **6164: Benátky**, 350 m n. m., 2005; **Česká Třebová**, 380 m n. m., 1991–1992; **Čistá**, 390 m n. m., 2005; **Janov**, 470 m n. m., 2005; **Mendryka**, 480 m n. m., 2005; **Opatov**, 440 m n. m., 2005; **Opatovec**, 440 m n. m., 2005; **Pazucha**, 440 m n. m., 2005; **Rybník**, 390 m n. m., 1991–1992, 2005; **Semanín**, 430 m n. m., 1991–1992, 2005; **Strakov**, 440 m n. m., 2005; **Trstěnice**, 420 m n. m., 2005; **Třebovice**, 420 m n. m., 2005. – **6165: Damník**, 360 m n. m., 1991–1992, 2005; **Dětrichov**, 510 m n. m., 1991–1992, 2005; **Opatov**, 440 m n. m., 1991–1992, 2005; **Třebovice**, 420 m n. m., 1991–1992. – **6263: Horní Újezd**, 530 m n. m., 2005; **Lubná**, 500 m n. m., 1991–1992, 2005; **Polička**, 560 m n. m., 1991–1992, 2005; **Pomezí**, 580 m n. m., 2005; **Poříčí u Litomyšle**, 440 m n. m., 2005; **Vysoký Les**, 500 m n. m., 2005; **Široký Důl**, 510 m n. m., 2005. – **6264: Hradec nad Svitavou**, 420 m n. m., 2005; **Chmelík**, 450 m n. m., 1991–1992; **Javorník**, 480 m n. m., 2005; **Karle**, 490 m n. m., 1991–1992, 2005; **Kukle**, 500 m n. m., 2005; **Květná**, 580 m n. m., 2005; **Litomyšl, Lány**, 340 m n. m., 1991–1992; **Opatovec**, 440 m n. m., 2005; **Pomezí**, 580 m n. m., 2005; **Radiměř**, 490 m n. m., 2005; **Svitavy**, 440 m n. m., 1991–1992, 2005; **Trstěnice**, 420 m n. m., 2005; **Vendolí**, 480 m n. m., 1991–1992, 2005. – **6265: Kamenná Horka**, 520 m n. m., 1991–1992; **Koclířov**, 500 m n. m., 1991–1992, 2005; **Sklené**, 510 m n. m., 2005; **Vysoké Pole**, 500 m n. m., 2005. – **6363: Modřec**, 600 m n. m., 1991–1992. – **6364: Banín**, 450 m n. m., 2005; **Bělá nad Svitavou**, 420 m n. m., 2005; **Hradec nad Svitavou**, 420 m n. m., 2005; **Lavičné**, 440 m n. m., 1991–1992, 2005; **Pomezí**, 650 m n. m., 2005; **Radiměř**, 490 m n. m., 1991–1992, 2005; **Stašov**, 590 m n. m., 1991–1992, 2005. – **6365: Brněnec**, 370 m n. m., 1991–1992; **Březová nad Svitavou**, 380 m n. m., 1991–1992, 2005;

Deštná, 440 m n. m., 1991–1992, 2005; **Horní Hynčína**, 440 m n. m., 1991–1992, 2005; **Chrastavec**, 460 m n. m., 2005; **Moravská Chrastová**, 350 m n. m., 1991–1992; **Pohledy**, 500 m n. m., 1991–1992, 2005; **Želívsko**, 530 m n. m., 2005.

Jde o běžný druh s vazbou na lesní nebo parkové prostředí měst, jehož současné rozšíření pokrývá celé zájmové území. Dokládá to i víceméně formální výčet asi 170 lokalit ze všech 19 mapovacích čtverců (zhruba 150 lokalit z dotazníků, zbytek přímá pozorování, nálezy kladaverů na silnicích a pobytové stopy). Poměr zastoupení rezavé a tmavé formy je v jednotlivých mapovacích čtvercích i celkovém souhrnu vyrovnaný (115 : 122). Rozsah nadmořské výšky lokalit pokrývá celé výškové rozmezí Svitavské pahorkatiny (240–650 m n. m.) a průměrná hodnota činí 380,1 m n. m.

Sysel obecný, *Spermophilus citellus* (Linnaeus, 1766)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **6060: Chrudim**, letiště, 280 m n. m., 1994 (ANDĚRA & HANZAL 1995, CEPÁKOVÁ & HULOVÁ 2002); **Slatiňany**, 270 m n. m., 1962 (LEMBERK 2001).

Sysel obecný se v současné době ve sledovaném území nevyskytuje (MATĚJŮ et al. 2008) a ani z nedávné minulosti nejsou údaje příliš početné, ačkoli DOKONAL (1906) ho na Chrudimsku popisuje jako druh “místy hojný”. Poslední spolehlivější pozorování pochází ze 60. let od Slatiňan, z poloviny 90. let je k dispozici neověřený dotazníkový údaj z letištní plochy v Chrudimi. Ani během řešení grantového projektu se nepodařilo ze zájmového území získat jakékoli další údaje dokreslující zánik osídlení systlem v této části východních Čech.

Křeček polní, *Cricetus cricetus* (Linnaeus, 1758)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5964: [Žamberk**, 420 m n. m. (GRULICH 1975)]. – **6059: Heřmanův Městec**, 280 m n. m., 2001 (LEMBERK 2001). – **6060: Bylany**, 250 m n. m., 1 ex. (silnice), 20. 7. 2005, V. ZAVADIL; **Chrudim**, 270 m n. m. (GRULICH 1975); 1994 (DOLANSKÝ 1996); **Medlešice**, 260 m n. m. (GRULICH 1975); **Ostřešany**, 250 m n. m., 2000 (BUREŠ 2000); **Slatiňany**, 270 m n. m., 1 ex. (mezi Slatiňany a Chrudimí), 1. 2007, L. MACHAČOVÁ; **Sobětuchy**, 250 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1996). – **6061: Brčokoly**, 260 m n. m., 2001 (LEMBERK 2001); **Chrast**, 290 m n. m., 2001 (LEMBERK 2001); **Kočí**, 260 m n. m. (GRULICH 1975); 1995 (DOLANSKÝ 1996); **Orel**, 280 m n. m., 2001 (LEMBERK 2001); **Restoky**, 260 m n. m., 1 ex. (kadaver, fotografie), 6. 7. 2009, L. PRAUS; **Synčany**, 260 m n. m., 2000 (BUREŠ 2000); **Topol**, 250 m n. m., 1995 (DOLANSKÝ 1996); PP Habrov, 260 m n. m., 1993 (VRÁNOVÁ 1993); **Tři Bubny**, 250 m n. m., 1994–1996 (DOLANSKÝ 1996); **Úhřetice**, 240 m n. m., 1995 (DOLANSKÝ 1996); **Vejvanovice**, 240 m n. m., 2000 (BUREŠ 2000). – **6062: Radim**, 290 m n. m., 2000 (BUREŠ 2000); **Vysoké Mýto**, 280 m n. m. (GRULICH 1975); **Vinary**, 280 m n. m., 2001 (LEMBERK 2001). – **6064: Ústí nad Orlicí**, 340 m n. m. (GRULICH 1975). – **6162: Luže**, 310 m n. m., 2001 (LEMBERK 2001). – **6163: Litomyšl**, 330 m n. m., 1894 (WURM 1894, GRULICH 1975). – **6164: Opatovec**, 440 m n. m. (GRULICH 1975). – **6264: Svitavy**, okolí, 440 m n. m., 1927 (REMEŠ 1927); silnice směrem na Koclířov a Kamennou Horku, 440 m n. m., (kadavery), 2006 (MACH 2007). – **6265: [Moravská Třebová**, 410 m n. m. (GRULICH 1975)].

DOTAZNÍKY (lokality 1972–1975 viz VOHRALÍK & ANDĚRA 1976): **5963: Chleny**, 370 m n. m., 1972–1975; **Choceň**, PR Peliny-Mýtkov, 310 m n. m., 2 ex. (vyhrabal pes), srpen 2005; **Lhoty u Potštejna**, 490 m n. m., 1972–1975; **Potštejn**, 300 m n. m., 1972–1975. – **5964: [Záchlumí**, 460 m n. m., 1972–1975]. – **6059: Heřmanův Městec**, 400 m n. m., 1972–1975. – **6060: Blato**, 240 m n. m., 1972–1975; **Čepí**, 250 m n. m., 1972–1975; **Vestec**, Vestec kopec a Vrbička, 260 m n. m., 10. 2005. – **6061: Chrast**, 290 m n. m., 1972–1975; **Dvakačovice**, 250 m n. m. (pole, kadaver), 2005; **Hrochův Týnec**, 240 m n. m. (hojný výskyt), 2005; **Kočí**, 250 m n. m. (hojný výskyt), 2005; **Libanice**, 230 m n. m. (hojný výskyt), 2005; **Nabočany**, 260 m n. m. (hojný výskyt), 2005; **Rosice**, U mrtvých, třešňovka u Haltánu, 260 m n. m. (pozorování a nory), 2003–2004; **Restoky**, 260 m n. m. (výskyt v celé honitbě, kadavery), 2005; **Syn-**

čany, 250 m n. m., 1 ex. (kadaver), 8. 2005; **Topol**, 260 m n. m. (hojný výskyt), 2005; **Úhřetice**, 240 m n. m. (hojný výskyt), 2005; **Vejvanovice**, 240 m n. m. (pole, kadaver), 2005. – **6062: Vanice**, 330 m n. m., 1972–1975; **Vysoké Mýto**, 280 m n. m., 1972–1975. – **6063: Vračovice**, 300 m n. m., 1972–1975; **Zálší**, 300 m n. m., 1972–1975. – **6162: Bor u Skutče**, 480 m n. m. (pozorování), 2005; **Doubravice**, 370 m n. m., 1972–1975; **Jarošov**, 480 m n. m., 1972–1975; **Javorník**, 410 m n. m., 1972–1975; **Luže**, 310 m n. m., 1 ex. (kadaver), 20. 11. 2005; **Přiluka**, 460 m n. m., 1972–1975. – **6163: Budislav**, 520 m n. m., 1972–1975; **Dolní Újezd**, 510 m n. m., 1972–1975; **Litomyšl**, 330 m n. m., 1972–1975; **Osík**, 360 m n. m., 1972–1975; **Pohodlí**, 400 m n. m., 1972–1975; **Sedliště**, 330 m n. m., 1972–1975. – **6164: Janov**, 470 m n. m., 1972–1975; **Mikuleč**, 400 m n. m., 1972–1975; **Opatov**, 440 m n. m., 1972–1975; **Opatovec**, 440 m n. m., 1972–1975; **Strakov**, 440 m n. m., 1972–1975. – **6165: [Rychnov**, 360 m n. m., 1972–1975]. – **6263: Sebranice**, 480 m n. m., 1972–1975. – **6264: Javorník**, 480 m n. m., 1972–1975; **Kukle**, 500 m n. m., 1972–1975; **Lačnov**, 440 m n. m., 1972–1975; **Radiměř**, 490 m n. m., 1972–1975; **Svitavy**, 440 m n. m., 1972–1975; **Trstěnice**, 420 m n. m., 1972–1975. – **6265: Sklené**, 510 m n. m., 1972–1975; (kadaver), 7. 2005. – **6363: [Jimramov**, 500 m n. m., 1972–1975; **Sulkovec**, 680 m n. m., 1972–1975; **Trhonice**, 590 m n. m., 1972–1975; **Věcov**, 600 m n. m., 1972–1975]. – **6364: Banín**, 460 m n. m., 1972–1975; **Bělá nad Svitavou**, 420 m n. m., 1972–1975; **Študlov**, 510 m n. m., 1972–1975; **Vítějeves**, 470 m n. m., 1972–1975. – **6365: Březová nad Svitavou**, 380 m n. m., 1972–1975. – **6465: [Kochov**, 410 m n. m., 1972–1975].

Kulturní krajina Svitavské pahorkatiny, jakožto území z velké části zemědělsky intenzivně obhospodařované, skýtá dobrou nabídku stanovišť pro výskyt křečka polního. Ostatně už DOKONAL (1906) obecně zmiňuje na Chrudimsku jeho hojný výskyt a škodlivost v dobách přemnožení a REMEŠ (1927) ho popisuje jako často se vyskytující druh na Svitavsku. Po kulminaci stavů v polovině 20. století však křeček u nás (včetně východních Čech – RYBÁŘ 1972) v 70.–80. letech mohlde zcela vymizet či se stal ojedinělým a teprve počátkem 90. let bylo možné zaznamenat místní obnovu populací, zejména pak v nížinách (ANDĚRA & BENEŠ 2001). Popsanému schématu vcelku dobře odpovídají i výsledky mapování výskytu druhu ve Svitavské pahorkatině, neboť 22 spolehlivých lokalit pochází až z období 1993–2009. GRULICH (1975) sice uvádí ještě další místa výskytu, avšak z textu není zřejmé datování nálezů a je více než pravděpodobné, že pocházejí z období intenzivních terénních výzkumů v 50. letech 20. století či z dotazníků. Pokud jde o dotazníkové údaje obecně (viz též VOHRALÍK & ANDĚRA 1976), je třeba je brát s velkou rezervou, neboť respondenti mohou časové údaje neúmyslně zkreslovat.

Vezmeme-li tedy do úvahy pouze údaje získané od počátků 90. let minulého století, pak můžeme konstatovat prokázaný současný výskyt křečka polního v 9 mapovacích čtvercích pokrývajících území zhruba od Heřmanova Městce a Chrudimi po Vysoké Mýto, Luže, Litomyšl, Opatov a Moravskou Třebovou, podle dotazníkových údajů z roku 2005 lze ještě uvažovat o výskytu na Choceňsku. Je vcelku logické, že jde o tu část Svitavské pahorkatiny, která se vyznačuje malou lesnatostí většinou ve formě menších ostrůvkovitých porostů v níže položené agrární krajině. Na severovýchodě sledované oblasti navazuje výskyt křečka na jeho poměrně hojně zastoupení na území polabských nížin (Východolabská tabule – ANDĚRA & BENEŠ 2001). Nadmořská výška současných lokalit se pohybuje v rozsahu od 240 do 440 m n. m. s maximem lokalit do 300 m n. m. (86,4 %) a průměrnou hodnotou 260,9 m n. m.

Ondatra pižmová, *Ondatra zibethicus* (Linnaeus, 1766)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 320 m n. m., 1924 (HENDRYCH 1924); **5964: [Záchlumí**, 350 m n. m., 1969 (ANDĚRA & BENEŠ 2001)]. – **6062: Štěnec**, Štěnecský rybník, 310 m n. m., 1992–1993 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6161: Bítovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BÁRTA 1997). – **6163: Nedošín**, 310 m n. m., 1 ex., 1926 (PODHAJSKÝ 1926); SPR Nedošínský háj, 310 m n. m., 1978 (REJMAN et al. 1982); **Litomyšl**,

Lány, ř. Loučná, 330 m n. m., 2 ex., 5. 1. 2009, R. DAŇKOVÁ. – **6264: Svitavy**, Dolní rybník, 440 m n. m., 1998–2002 (MACH 2007); Horní rybník, 440 m n. m., 2006 (MACH 2007). – **6265:** [Boršov, 450 m n. m., 1 ex. (kadaver), 22. 7. 2008]. – **6363: Modřec**, Nový rybník, 600 m n. m., 1995 (MACH 2007). – **6364: Jedlová**, rybník Spurný, 590 m n. m., 1 ex., 11. 6. 2005 (MACH 2007).

DOTAZNÍKY. **5963: Borovnice**, 310 m n. m., 2005; **Brandýs nad Orlicí**, 310 m n. m., 1991–1992; **Chleny**, 370 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Lhoty u Potštejna**, 490 m n. m., 1991–1992; **Malá Skrovnice**, 410 m n. m., 2005; **Polom**, 490 m n. m., 2005; **Potštejn**, 320 m n. m., 2005; **Srubby**, 260 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Sudslava**, 430 m n. m., 2005. – **5964: České Libchavy**, 360 m n. m., 1991–1992; **Dolní Libchavy**, 340 m n. m., 1991–1992; **Horní Libchavy**, 350 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Libchavy**, 400 m n. m., 2005; **Rviště**, 410 m n. m., 1991–1992; **Sopotnice**, 350 m n. m., 1991–1992; **Velká Skrovnice**, 420 m n. m., 2005. – **6059: Heřmanův Městec**, 280 m n. m., 1991–1992. – **6060: Bylany**, 250 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Heřmanův Městec**, 280 m n. m., 1991–1992; **Chotěnice**, 340 m n. m., 1991–1992; **Chrudim**, 270 m n. m., 1991–1992; **Klešice**, 250 m n. m., 2005; **Ostřešany**, 250 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Slatiňany**, 270 m n. m., 2005; **Stolany**, 290 m n. m., 2005; **Vestec**, 260 m n. m., 2005. – **6061: Dvakačovice**, 250 m n. m., 2005; **Hrochův Týnec**, 240 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Chrast**, 290 m n. m., 1991–1992; **Chroustovice**, 260 m n. m., 2005; **Kočí**, 250 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Orel**, 280 m n. m., 1991–1992; **Rosice**, 260 m n. m., 2005; **Řestoky**, 260 m n. m., 2005; **Topol**, 260 m n. m., 1991–1992; **Tuněchody**, 240 m n. m., 1991–1992; **Vejvanovice**, 240 m n. m., 1991–1992; **Zaječice**, 270 m n. m., 1991–1992. – **6062: Džbánov u Vysokého Mýta**, 430 m n. m., 2005; **Chroustovice**, 260 m n. m., 2005; **Jenišovice**, 290 m n. m., 1991–1992; **Pustina**, 450 m n. m., 2005; **Radim**, 290 m n. m., 1991–1992; **Slatina**, 260 m n. m., 2005; **Vinary**, 270 m n. m., 1991–1992; **Vraclav**, 210 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Vysoké Mýto**, 280 m n. m., 1991–1992; **Zámorsk**, 260 m n. m., 1991–1992 a 2005. – **6063: Bohuňovice**, 340 m n. m., 2005; **Cerekvice nad Loučnou**, 290 m n. m., 1991–1992; **České Heřmanice**, 310 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Dolní Sloupnice**, 360 m n. m., 1991–1992; **Horky**, 340 m n. m., 1991–1992; **Hrušová**, 290 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Jehnědí**, 430 m n. m., 1991–1992; **Srubby**, 280 m n. m., 2005; **Svatý Jiří**, 390 m n. m., 2005; **Tisová**, 290 m n. m., 2005; **Voděrady**, 380 m n. m., 1991–1992; **Vysoké Mýto**, 280 m n. m., 1991–1992; **Zálší**, 300 m n. m., 1991–1992 a 2005. – **6064: Dlouhá Třebová**, 350 m n. m., 2005; **Kerhartice**, 310 m n. m., 2005; **Knapovec**, 420 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Lanšperk**, 430 m n. m., 2005; **Řetůvka**, 380 m n. m., 2005. – **6161: [Podlažice**, 280 m n. m., 1991–1992]. – **6162: Bor u Skutče**, 480 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Doubravice**, 370 m n. m., 1991–1992; **Leština**, 420 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Libecina**, 480 m n. m., 1991–1992; **Luže**, 310 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Nové Hradý**, 390 m n. m., 1991–1992; **Pustina**, 450 m n. m., 1991–1992; **Zderaz**, 480 m n. m., 2005. – **6163: Čistá**, 390 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Dolní Újezd**, 510 m n. m., 2005; **Litomyšl**, 330 m n. m., 1991–1992; **Makov**, 430 m n. m., 2005; **Morašice**, 350 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Osík**, 360 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Pohodlí**, 400 m n. m., 1991–1992. – **6164: Benátky**, 350 m n. m., 1991–1992; **Čistá**, 390 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Janov**, 470 m n. m., 2005; **Opatov**, 440 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Opatovec**, 440 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Pazucha**, 440 m n. m., 2005; **Rybník**, 390 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Semanín**, 430 m n. m., 2005; **Třebovice**, 420 m n. m., 1991–1992 a 2005. – **6165: Damník**, 360 m n. m., 1991–1992; **Dětřichov**, 510 m n. m., 1991–1992; **Opatov**, 440 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Třebovice**, 420 m n. m., 1991–1992 a 2005. – **6263: Lubná**, 500 m n. m., 2005; **Pomezí**, 580 m n. m., 2005. – **6264: Hradec nad Svitavou**, 420 m n. m., 2005; **Javorník**, 440 m n. m., 2005; **Pomezí**, 580 m n. m., 2005; **Radiměř**, 490 m n. m., 2005; **Svitavy**, 440 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Trstěnice**, 420 m n. m., 1991–1992; **Vendolí**, 480 m n. m., 1991–1992. – **6265:** [Boršov, 380 m n. m., 2005]. – **6363: Modřec**, 600 m n. m., 1991–1992. – **6364: Banín**, 450 m n. m., 2005; **Bělá nad Svitavou**, 420 m n. m., 2005; **Hradec nad Svitavou**, 420 m n. m., 2005; **Lavičné**, 440 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Radiměř**, 490 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Vítějeves**, 470 m n. m., 1991–1992. – **6365: Březová nad Svitavou**, 380 m n. m., 1991–1992 a 2005; **Deštná**, Roubanina, 440 m n. m., 2005; **Chrastavec**, 460 m n. m., 2005; **Pohledy**, 500 m n. m., 2005.

Bilance mapování výskytu ondatry pižmové přináší více než 120 lokalit a 17 obsazených mapovacích čtverců, z toho podstatná část (110 lokalit, 10 mapovacích čtverců) pochází ze dvou dotazníkových akcí v letech 1991–1992 a 2005. Ze zbývajících dvou mapovacích čtverců (6161

a 6265) jsou k dispozici údaje z míst ležících mimo Svitavskou pahorkatinu. Značný nepoměr mezi dostupnými faunistickými údaji na straně jedné a množstvím dotazníkových dat na straně druhé je bezpochyby dán skutečností, že sledováním ondatry se nikdo cíleně nezabývá a v rámci běžných monitorovacích studií se zjišťuje spíše příležitostně. Na druhé straně ani relativně četná hlášení z dotazníků nelze brát za objektivní měřítko hojnosti druhu vzhledem k omezené míře spolehlivosti takto získaných dat (bez ověření). Za dané situace lze tedy pouze předpokládat výskyt ondatry v rámci celého zájmového území, a to – v souladu se stanovištními nároky druhu – především v úzké vazbě na přítomnost stojatých či tekoucích vod v krajině. Subjektivně je ondatra považována spíše za druh v posledních desetiletích ubývajícím, nicméně ani takový trend z dotazníkových údajů nevyplývá, neboť počet lokalit, na kterých byla hlášena v roce 2005, je dokonce mírně vyšší než z období 1991–1992 (41, resp. 38) a na dalších 28 lokalitách byla uváděna jako vyskytující se druh v obou mapovacích etapách. Rozsah nadmořské výšky všech lokalit v rozmezí 180 až 600 m n. m. (průměrná hodnota 368,4 m n. m.) naznačuje, že ondatra využívá nabídku stanovišť prakticky v podstatné části výškového rozsahu Svitavské pahorkatiny. Nejvýše položené lokality jsou na Poličsku (Modřec – Nový rybník, Jedlová – rybník Spurný, cca 600 m n. m.).

Norník rudý, *Myodes glareolus* (Schreber, 1780)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m. (vývržky TA), 1984 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996); **Rájec**, 300 m n. m., 1 ex. (vývržky TA), 28. 7. – 20. 9. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA). – **5964: České Libchavy**, Libchavský potok, 430 m n. m., 5 ex., 19. 5. – 25. 11. 2010. – **6059: Choltice**, PR Choltická obora, 240 m n. m., 2006 (LEMBERK 2007); Jeníkovický potok, 240 m n. m., 15 ex., 11. 8. – 12. 11. 2010. – **6060: Heřmanův Městec**, 280 m n. m., 1971–1972 (MED 1975); **Rabštejnská Lhota**, Markovický potok, 300 m n. m., 8 ex., 11. 8. – 13. 10. 2010; **Vrcha**, 400 m n. m., 1984 (HEJDUKOVÁ 1985). – **6061: Brčekoly** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 23 ex., 8. 8. 2007 – 24. 10. 2008; **Březovice**, 260 m n. m., 1994; **Dvakačovice**, 250 m n. m., 1994; **Holešovice**, břeh Novohradky, 260 m n. m., 1994 (vše DOLANSKÝ 1995); **Úhřetice**, soutok Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1994–1995 (CACH 1996, DOLANSKÝ 1995); **Úhřetická Lhota**, meandry Novohradky, 230 m n. m., 1994–1995 (DOLANSKÝ 1995). – **6062: Svařeň** (potok u lesa), 370 m n. m., 10 ex., 8. 8. – 17. 10. 2007 (ZBYTOVSKÝ 2009). – **6063: Bohuňovice**, Končinský p. a jeho přítok, 340 m n. m., 16 ex., 28. 5. 2007 – 16. 4. 2008; (mokřina), 8 ex., 22. 7. 2008 – 20. 4. 2009; **Choceň**, PP Vstavačová louka, 290 m n. m., 5 ex., 2.–5. 8. 2008; **Vysoké Mýto**, PP u Vinic, 280 m n. m., 4 ex., 4.–6. 10. 2008. – **6064: Člupek**, 410 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983); **Knapovec**, 420 m n. m., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Přívrat**, 410 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2001). – **6161: Bítovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BÁRTA 1997); **Štěpánov**, PR Anenské údolí, 400 m n. m., 22 ex., 1.–4. 9. 2007. – **6162: PR Maštale**, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996); **Střemošice**, PR Střemošická stráž, 450 m n. m., 1993 (LEMBERK 1994); **Zbožnov**, Anenský potok, 380 m n. m., 2 ex., 29. 6. 2010. – **6163: Horní Újezd**, ř. Desná, 530 m n. m., 10 ex., 6. 11. 2003 – 15. 11. 2004; **Jiříkov** (opuštěné stavení), 370 m n. m., 3 ex., 4. 11. 2010; **Litomyšl**, 330 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983); **Nedošín**, SPR Nedošínský háj, 310 m n. m., 1978 (REJMAN et al. 1982); **Osík**, 360 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6164: Janov**, 360 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983); **Mikuleč**, 460 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983); (potok v bučině), 8 ex., 22. 7. 2008 – 20. 4. 2009; **Strakov**, 390 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983); (potok v lese), 440 m n. m., 20 ex., 22. 7. 2008 – 3. 11. 2009; **Suchá**, 400 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6165: Anenská Studánka**, 470 m n. m., 26 ex., 15. 11. 2004 – 17. 10. 2007; **Opatov**, rybník Hvězda, 420 m n. m., 6 ex., 22. 7. – 26. 11. 2008. – **6263: Lubná**, Lubenské kopce, 550 m n. m., 2004 (MACH 2007); **Sebranice**, Jalový p., 480 m n. m., 2 ex., 17. 10. 2007. – **6264: Vendolí**, 580 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2001). – **6265: Hřebeč**, Stříbrný potok a mokřina, 450 m n. m., 12 ex., 8. 8. 2007 – 20. 4. 2009; **Koclířov**, 510 m n. m., 10 ex., 15. 11. 2004. – **6363: Modřec**, Balda, 620 m n. m., 3 ex., 3. 11. 2010. – **6364: Banín**, přítok ř. Svitavy, 380 m n. m., 3 ex., 18. 8. 2010; **Březová nad Svitavou**, EVL

u Banínského viaduktu, 380 m n. m., 5 ex., 18.–21. 9. 2008; **Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 2 ex., 10. 12. 2009; **Stašov**, Baldský vrch, 620 m n. m., 3 ex., 21. 9. – 3. 11. 2010. – **6365: Moravská Chrastová**, Mariánské údolí, Chrastovský potok, 370–490 m n. m., 7 ex., 8. 11. 2002; 8 ex., 30. 6. – 3. 11. 2010.

Běžný, v celkovém materiálu jeden ze dvou nejpočetnějších druhů (19,7 %; tab. 1 a 2) s celoplošným výskytem doloženým ve všech 19 mapovacích čtverců na 38 lokalitách. Nejvyšší početnosti dosahuje na březích potoků, v rákosinách a jiných typech mokřadů, jeho podíl se na jednotlivých lokalitách (při různém počtu materiálu) pohybuje v rozmezí 4,1–66,6 %. Příležitostně byl zjišťován i u zemědělských objektů (Jiríkov 15,0 %, Starý Svojanov 2,9 %). Nadmořská výška zaznamenaných lokalit se pohybuje v rozmezí 230–640 m n. m. při průměrné hodnotě 397,9 m n. m.

Hryzec vodní, *Arvicola amphibius* Linnaeus, 1758

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m., 5 ex. (vývržky TA), 8. 7. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA); (vývržky TA), 1985 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996). – **5964: České Libchavy**, Libchavský potok, 430 m n. m., 3 ex., 19. 5. – 4. 11. 2010. – **6061: Brčkelky** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 1 ex., 24. 10. 2008. – **6062: Štěnec**, Štěněcký rybník, 310 m n. m., 1992–1993 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Bohuňovice**, Končinský p. a přítok, 340 m n. m., 1 ex., 5. 9. 2006. – **6162: Proseč**, PR Maštale (břežy Novohradky), 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996). – **6164: Semanín**, 430 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983); **Suchá**, 400 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6263: [Široký Důl]**, Jalový p. (regulovaný), 530 m n. m., 2 ex., 1. 11. 2006 – 28. 5. 2007]. – **6264: Svitavy**, Dolní rybník, 440 m n. m., 2004 (MACH 2007). – **6363: Modřec**, Balda, 620 m n. m., 2 ex., 18. 8. 2010. – **6364: Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 1 ex., 19. 8. 2009. – **6365: [Letovice]**, 300 m n. m., 1 ex. (obs.), 10. 10. 2005, M. BOČEK].

Hryzec vodní patří vzhledem ke své větší velikosti a výrazně odlišné sezonní povrchové aktivitě k nestandardně mapovaným druhům, a tak i přes relativně běžný a hojný výskyt se v dokladovém materiálu objevují spíše pouze jednotlivé příležitostné nálezy. Nejinak tomu bylo i při mapování výskytu drobných savců ve Svitavské pahorkatině. Přestože lze předpokládat jeho celoplošný výskyt v celém regionu, v Přehledu lokalit je k dispozici pouze 13 lokalit z 12 mapovacích čtverců (ve dvou čtvercích ovšem s lokalitami z okrajových míst Hornosvratecké vrchoviny), což jsou necelé dvě třetiny zájmového území (63,2 %). Relativně úzká stanovištní nika hryzce vodního se váže hlavně na břehové partie stojatých i tekoucích vod. Z tohoto pohledu lze považovat za poměrně překvapivé jeho zjištění u zemědělského objektu (kravína) ve Starém Svojanově ve vzdálenosti několika set metrů od nejbližší vodoteče. Rozsah nadmořské výšky lokalit činí 260–530 m n. m. při průměru 387,5 m n. m.

Hraboš polní, *Microtus arvalis* (Pallas, 1778)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m., (vývržky TA), 1984 (ANDĚRA & BENEŠ 2001); (vývržky TA), 29. 5. 1985 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996); **Rájec**, 300 m n. m., (vývržky TA), 1984 (ANDĚRA & BENEŠ 2001). – **5964: České Libchavy**, 370 m n. m., 2 ex., 7. 9. – 4. 11. 2009, J. MORAVEC; Libchavský potok, 430 m n. m., 1 ex., 25. 11. 2010; **Žamberk**, 420 m n. m. (vývržky TA), 1983–1984 (BIELIKOVÁ 1995). – **6059: Choltice**, PR Choltická obora, 240 m n. m., 2006 (LEMBERK 2007); Jeníkovický potok, 240 m n. m., 3 ex., 11. 8. – 13. 10. 2010; (opuštěný zemědělský objekt), 9 ex., 13. 10. – 12. 11. 2010. – **6060: Čepí**, 280 m n. m., 1971–1972 (MED 1975); **Heřmanův Městec**, 280 m n. m., 1971–1972 (MED 1975); **Klešice**, 270 m n. m., 2 ex., 3. 9. 2008, J. MORAVEC; **Vrcha**, 400 m n. m., 1984 (HEJDUKOVÁ 1985). – **6061: Brčkelky** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 9 ex., 17. 10. 2007 – 24. 10. 2008; **Dvakačovice**, 250 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995); **Holešovice**, 260 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995); **Uhřetice**, soutok ř. Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1994–1995 (CACH 1996, DOLANSKÝ 1995). – **6062: Štěnec**, Štěněcký rybník, 310 m n. m., 1992–1993 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Bohuňovice**, Končinský p. a jeho přítok, 340 m n. m.,

1 ex., 8. 8. 2007; **Vysoké Mýto**, PP u Vinic, 280 m n. m., 3 ex., 4.–6. 10. 2008. – **6064: Knapovec**, 420 m n. m., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Přívrat**, 410 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2001). – **6161: Bitovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BÁRTA 1997); **Chacholice** (zemědělský objekt), 280 m n. m., 6 ex., 18. 8. 2010; **Štěpánov**, PR Anenské údolí, 400 m n. m., 5 ex., 1.–4. 9. 2007. – **6162: Bor u Skutče**, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996); **Nové Hrady**, 390 m n. m., 1954 (TOUFAR 1960); **Střemošice**, PR Střemošická stráň, 450 m n. m., 1992 (LEMBERK 1994). – **6163: Cíkov** (u Horního Újezda), 530 m n. m., kolonie (nory a výhrabky) na louce, 8. 11. 2002; **Horní Újezd**, 530 m n. m., 1 ex., 14. 5. 2003; **Jiříkov** (opuštěné stavení), 370 m n. m., 14 ex., 18. 8. – 4. 11. 2010; **Litomyšl**, 330 m n. m., 1981–1982 (SRŠNOVÁ 1983); **Nedošín**, SPR Nedošínský háj, 310 m n. m., 1977 (REJMAN et al. 1982); **Osík**, 360 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983). – **6164: Mikuleč**, 460 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Němčice**, 360 m n. m., 1982 (SRŠNOVÁ 1983); **Opatov**, 440 m n. m., 1976 (ANONYMUS 1977); **Opatovec**, 440 m n. m., 1976 (ANONYMUS 1977); **Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982; **Strakov**, 390 m n. m., 1981; **Suchá**, 400 m n. m., 1981 (vše SRŠNOVÁ 1983); **Anenská Studánka**, Lukovský p., 470 m n. m., 2 ex., 1. 11. 2006 – 28. 5. 2007. – **6165: Trpík** (kravín, strouha), 370 m n. m., 16 ex., 22. 7. 2008 – 30. 9. 2009. – **6263: Sebranice**, Jalový p., 480 m n. m., 29 ex., 28. 5. – 5. 12. 2007. – **6264: Vendolí**, 580 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2001). – **6265: Hřebeč**, Stříbrný potok a mokřina, 450 m n. m., 7 ex., 17. 10. 2007 – 16. 4. 2008; **Koclířov**, 510 m n. m., 1976 (ANONYMUS 1977); 4 ex., 15. 11. 2003; **Pohledy**, Samoty (opuštěný zemědělský objekt), 580 m n. m., 17 ex., 30. 6. – 19. 8. 2010. – **6363: Modřec**, Balda, 620 m n. m., 1 ex., 3. 11. 2010. – **6364: Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 13 ex., 24. 9. 2008 – 30. 9. 2009; **Vítějeves**, 470 m n. m., 1 ex., 28. 2. 1986, coll. NM (M. VLAŠIN). – **6365: Rudná**, 540 m n. m., 1 ex., 30. 6. 2010.

Bilance mapování výskytu hraboše polního v rámci Svitavské pahorkatiny přináší téměř 50 lokalit ze všech 19 mapovacích čtverců. Zastoupení druhu v materiálu z jednotlivých lokalit kolísá poměrně ve velkém rozmezí 1,1–70,8 % (v celkovém souhrnu 14,0 %; tab. 1 a 2), což souvisí s rozdílným charakterem sledovaných lokalit s převahou mokřadů v lesní či otevřené krajině. Výrazně vyšší zastoupení se ukáže v případech, že vezmeme do úvahy pouze odchyty z okolí zemědělských objektů (17,6–70,8 %). Nadmořská výška lokalit se pohybuje v rozsahu 230–620 m n. m. (průměr 389,8 m n. m.). Žádné další zaznamenání hodné okolnosti ohledně výskytu hraboše polního ve sledovaném regionu zjištěny nebyly.

Hraboš mokřadní, *Microtus agrestis* (Linnaeus, 1761)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m., 11 ex. (vývržky *TA*), 8. 7. – 20. 9. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA); (vývržky *TA*), 1985 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996). – **5964: České Libchavy**, Libchavský potok, 430 m n. m., 5 ex., 4.–25. 11. 2010. – **6059: [Vyžice]**, 380 m n. m., 2007 (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2008)]. – **6060: [Nerozhovice** (potok u lesa), 430 m n. m., 1 ex., 15. 12. 2008]. – **6061: Brčekoly** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 1 ex., 24. 10. 2008. – **6062: Štěnec**, Štěnecký rybník, 310 m n. m., 1992–1993 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6063: Bohuňovice** (mokřina), 340 m n. m., 8 ex., 22. 5. – 24. 9. 2008. – **6064: Člupek**, 410 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983); **Knapovec**, 420 m n. m., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Přívrat**, 410 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2001). – **6161: Horka**, 300 m n. m., před 1997 (CACH 1997). – **6162: Bílý Kůň** (mokřina), 330 m n. m., 2 ex., 25. 11. 2010. – **6163: Litomyšl**, 330 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983); rybník Malý Košíř, 330 m n. m., 1978 (ANDĚRA 1980); **Nedošín**, SPR Nedošínský háj, 310 m n. m., 1978 (REJMAN et al. 1982); **Osík**, 360 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983). – **6164: Janov**, 360 m n. m., 1982 (SRŠNOVÁ 1983); **Mikuleč**, 460 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2001); **Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠNOVÁ 1983); “Střelnice”, 430 m n. m., 1999 (MACH 2007). – **6165: Opatov**, rybník Hvězda, 420 m n. m., 1 ex., 26. 11. 2008. – **6263: Sebranice**, Jalový p., 480 m n. m., 1 ex., 17. 10. 2007. – **6264: Svitavy**, Dolní rybník, 440 m n. m., 2000 (MACH 2007); **Vendolí**, 480 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2001). – **6265: [Kunčína**, Hraniční potok, 370 m n. m., 1 ex., 14. 4. 2010. – **6363: Modřec** (strouha v louce), 570 m n. m., 3 ex., 18. 8. – 3. 11. 2010. – **6364: Stašov**, Baldský vrch, 640 m n. m., 1 ex., 3. 11. 2010. – **6365: [Březina**, Malonínský p., 420 m n. m., 6 ex., 5. 12. 2007].

Výskyt hraboše mokřadního je sice doložen ze všech 19 mapovacích čtverců, avšak pouze 24 lokalit (15 mapovacích čtverců) pochází přímo ze Svitavské pahorkatiny, v ostatních případech jsou k dispozici nálezy z přilehlých partií Železných hor a Podorlické pahorkatiny. V porovnání s Českomoravskou vrchovinou (ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2008) je rozšíření druhu na Svitavsku až Chrudimsku výrazně mozaikovitější (v celkovém materiálu podíl pouze 2,4 %, tab. 1 a 2), což souvisí s malým zastoupením vlhčích či podmáčených stanovišť ve zdejší zemědělsky dosti využívané krajině, navíc místy s relativně řídkou sítí potoků a jiných vodotečí. V těchto podmínkách vytváří ostrůvkovité mikropopulace úzce vázané zejména na mokřadní enklávy (zvláště v návaznosti na rybníky) obdobně jako na jižním okraji Českomoravské vrchoviny při biogeografické hranici panonské podprovincie evropských stepí (ZBYTOVSKÝ et al. 2004). V konkurenčním tlaku hraboše polního se tyto populace drží i na nízké úrovni populační hustoty (viz též LEMBERK 2001), což monitorování druhu ztěžuje (na některých lokalitách se ho podařilo zjistit až po několikaletém úsilí). Rozpětí nadmořské výšky zjištěných lokalit sahá od 260 do 640 m n. m. při průměrné hodnotě 411,4 m n. m.

Hrabošík podzemní, *Microtus subterraneus* (de Selys-Longchamps, 1836)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m., 1 ex. (vývržky *TA*), 8. 7. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA). – **6059: [Lipovec**, Na záduších, 320 m n. m., 1989–1993 (BÁRTA & REJL 1993)]. – **6060: Rabštejnská Lhota**, Markovický potok, 300 m n. m., 1 ex., 13. 10. 2010. – **6061: Brčekoly** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 1 ex., 24. 10. 2008; **Dvakačovice**, 250 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995); **Hrochův Týnec**, 240 m n. m., 1995 (DOLANSKÝ 1995); **Úhřetice**, soutok ř. Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1995 (DOLANSKÝ 1995, CACH 1996); **Úhřetická Lhota**, 240 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995). – **6062: Vinary**, 280 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995). – **6064: Knapovec**, 420 m n. m., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2001). – **6161: Bítovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BÁRTA 1997); **Horka**, PP Horka u Skutče, 300 m n. m., 1997 (CACH 1997). – **6164: Mikuleč**, 460 m n. m., 3 ex., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2001). – **6264: Svitavy**, Dolní rybník, 440 m n. m., 2000 (MACH 2007); **Vendolí**, 480 m n. m., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2001). – **6265: Hřebeč**, Stříbrný potok, 450 m n. m., 2 ex., 8. 8. 2007 – 16. 4. 2008. – **6363: [Nový Jimramov**, 580 m n. m., 1990 (ELEDER 1992)]. – **6364: Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 1 ex., 19. 8. 2009. – **6365: Moravská Chrastová**, Mariánské údolí, Chrastovský potok, 490 m n. m., 1 ex., 30. 6. 2010.

Vzhledem k nepříliš vyhraněným stanovištním nárokům a usedlému způsobu života patří hrabošík podzemní tradičně k obtížněji zjišťovaným druhům s víceméně náhodnými nálezy (celkové zastoupení pouze 0,7 %; tab. 1 a 2). Nejinak je tomu i ve Svitavské pahorkatině, kde nepočetná databáze nálezů (19 lokalit včetně dvou nálezů z přilehlých míst Železných hor a Hornosvratecké vrchoviny) prozatím dokládá jeho výskyt zhruba ve dvou třetinách zájmového území (13 mapovacích čtverců, 68,4 %). Pokud jde o stanovištní nároky, přinejmenším na 9 lokalitách byl hrabošík podzemní zastížen na březích vodotečí či rybníků nebo v mokřadním prostředí v jejich těsné blízkosti, v jednom případě byl vcelku netradičně zaznamenán u zemědělského objektu (Starý Svojanov – kravín). Celkový rozsah nadmořské výšky nijak nevybočuje z hodnot obvyklých u jiných druhů drobných saveců (230–580 m n. m.), průměrná hodnota, nejnižší u hlodavců, naznačuje spíše preferenci nižších poloh (360,0 m n. m.), avšak při malém počtu materiálu to nelze brát za směrodatné.

Myšice křovinná, *Apodemus sylvaticus* Linnaeus, 1758

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m. (vývržky *TA*), 1984 (ANDĚRA & BENEŠ 2002); (vývržky *TA*), 1985 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996); **Rájec**, 300 m n. m. (vývržky *TA*), 1984 (ANDĚRA & BENEŠ 2002). – **5964:**

České Libchavy, Libchavský potok, 430 m n. m., 2 ex., 20. 9. – 4. 11. 2010. – **6059: Choltice**, PR Choltická obora, 240 m n. m., 2006 (LEMBERK 2007); Jeníkovický potok, 240 m n. m., 2 ex., 11. 8. – 13. 10. 2010; (opuštěný zemědělský objekt), 8 ex., 13. 10. 2010. – **6060: Rabštejská Lhota**, Markovický potok, 300 m n. m., 1 ex., 11. 8. 2010; **Vrcha**, 400 m n. m., 1984 (HEJDUKOVÁ 1985). – **6061: Brčekoly** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 6 ex., 8. 8. – 17. 10. 2007; **Březovice**, 260 m n. m., 1994; **Dvakačovice**, 250 m n. m., 1994; **Holešovice**, břeh Novohradky, 260 m n. m., 1994 (vše DOLANSKÝ 1995); **Úhřetice**, soutok ř. Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1994–1995 (CACH 1996, DOLANSKÝ 1995); **Úhřetická Lhota**, meandry ř. Novohradky, 240 m n. m., 1994–1995 (DOLANSKÝ 1995). – **6062: Svařeň** (potok u lesa), 370 m n. m., 4 ex., 2007 (ZBYTOVSKÝ 2009); **Vinary**, Bětnický p., 280 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995). – **6063: Bohuňovice** (mokřina a potok), 340 m n. m., 9 ex., 1. 11. 2006 – 18. 10. 2007; **Choceň**, PP Vstavačová louka, 260 m n. m., 4 ex., 2.–5. 8. 2008; **Vysoké Mýto**, PP u Vínic, 280 m n. m., 7 ex., 4.–6. 10. 2008. – **6064: Člupek**, 410 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983); **Knapovec**, 420 m n. m., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2002). – **6161: Bítovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BÁRTA 1997); **Chacholice** (zemědělský objekt), 280 m n. m., 3 ex., 18. 8. 2010; **Štěpánov**, PR Anenské údolí, 400 m n. m., 11 ex., 1.–4. 9. 2007. – **6162: Proseč**, PR Maštale, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996); **Střemošice**, PR Střemošická stráž, 450 m n. m., 1993 (LEMBERK 1994). – **6163: Jiříkov** (opuštěné stavení), 370 m n. m., 2 ex., 4. 11. 2010; **Litomyšl**, 330 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983); **Nedošín**, SPR Nedošínský háj, 310 m n. m., 1979 (REJMAN et al. 1982); **Osík**, 360 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6164: Mikuleč**, 460 m n. m., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Němčice**, 360 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983); **Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983); **Suchá**, 400 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6165: Anenská Studánka**, Lukovský potok, 470 m n. m., 4 ex., 28. 5. – 17. 10. 2007; **Trpík** (kravín, strouha), 370 m n. m., 10 ex., 22. 7. 2008 – 30. 9. 2009. – **6263: [Budislav, potok Desná, 500 m n. m., 6 ex., 7. 11. 2002 – 15. 11. 2004]. – 6264: Svitavy**, 440 m n. m., 1 ex., 23. 5. 2009, J. RICHTR; **Vendolí**, 580 m n. m., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2002). – **6265: Hřebeč**, Stříbrný potok a mokřina, 450 m n. m., 12 ex., 8. 8. 2007 – 29. 9. 2009; **Koclířov**, 510 m n. m., 3 ex., 15. 11. 2003; **Pohledy**, Samoty (opuštěný zemědělský objekt), 580 m n. m., 1 ex., 30. 6. 2010. – **6363: Modřec**, Balda, 620 m n. m., 2 ex., 18. 8. – 21. 9. 2010. – **6364: Banín**, přítok Svitavy, 380 m n. m., 2 ex., 30. 6. – 18. 8. 2010; **Březová nad Svitavou**, EVL u Banínského viaduktu, 380 m n. m., 1 ex., 18.–21. 9. 2008; **Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 29 ex., 24. 9. 2008 – 10. 12. 2009. – **6365: Moravská Chrastová**, Mariánské údolí, Chrastovský potok, 490 m n. m., 2 ex., 19. 5. – 30. 6. 2010.

Výsledky mapování výskytu myšice křovinné přinášejí téměř 50 lokalit ze všech 19 mapovacích čtverců. Vlastní i publikované údaje potvrzují malou vyhraněnost myšice křovinné na stanoviště; tak jako při faunistických průzkumech v jiných regionech (REITER et al. 1997, ZBYTOVSKÝ et al. 2004 a mnoho dalších) byla zjištěna v různých typech prostředí od břehových partií vodních toků, méně souvislých lesů a až po intravilány sídel a využívané či opuštěné hospodářské (zemědělské) objekty. V celkovém materiálu dosahuje zastoupení druhu 10,0 % a na jednotlivých lokalitách se pohybuje v rozmezí 4,2–42,7 % (tab. 1 a 2). Výšková distribuce lokalit standardně odpovídá poměrům ve Svitavské pahorkatině, celkové rozpětí se pohybuje mezi 230 až 620 m n. m. při průměrné nadmořské výšce 374,3 m n. m.

Myšice lesní, *Apodemus flavicollis* (Melchior, 1834)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Poštejn**, 300 m n. m., 9 ex. (vývržky *TA*), 8. 7. – 20. 9. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA); (vývržky *TA*), 1985 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996). – **5964: České Libchavy**, Libchavský potok, 430 m n. m., 1 ex., 20. 9. 2010. – **6059: Choltice**, PR Choltická obora, 240 m n. m., 2006 (LEMBERK 2007). – **6060: Heřmanův Městec**, 280 m n. m., 1971–1972 (MED 1975); **Rabštejská Lhota**, Markovický potok, 300 m n. m., 3 ex., 11. 8. – 12. 11. 2010; **Vrcha**, 400 m n. m., 2 ex., 16. 10. 1983 (HEJDUKOVÁ 1985). – **6061: Březovice**, 260 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995); **Dvakačovice**, 250 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995); **Holešovice**, břeh Novohradky, 260 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995); **Hrochův Týnec**, u ř. Novohradky, 240 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995); **Topol**, PP Habrov, 260 m n. m., před 2002 (FALTYSOVÁ et al. 2002);

Úhřetice, soutok ř. Chrudimky a Novohradky, 230 m n. m., 1994–1995 (DOLANSKÝ 1995, CACH 1996); **Úhřetická Lhota**, meandry Novohradky, 240 m n. m., 1994–1995 (DOLANSKÝ 1995). – **6062: Svařeň** (potok u lesa), 370 m n. m., 2007 (ZBYTOVSKÝ 2009); **Vinary**, Bětnický p., 280 m n. m., 1994 (DOLANSKÝ 1995). – **6063: Bohuňovice**, Končinský p., 340 m n. m., 9 ex., 5. 9. 2006 – 18. 10. 2007; (mokřina), 1 ex., 26. 11. 2008; **Choceň**, PP Vstavačová louka, 290 m n. m., 8 ex., 2.–5. 8. 2008; **Vysoké Mýto**, PP u Vinic, 280 m n. m., 7 ex., 4.–6. 10. 2008. – **6064: Člupek**, 410 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983); **Knapovec**, 420 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Přívrat**, 410 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2002). – **6161: Štěpánov**, PR Anenské údolí, 400 m n. m., 17 ex., 1.–4. 9. 2007. – **6162: Střemošice**, PR Střemošická stráň, 450 m n. m., 1993 (LEMBERK 1994). – **6163: Litomyšl**, 330 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983); **Nedošín**, PR Nedošínský háj, 310 m n. m., 1978 (REJMAN et al. 1982). – **6164: Mikuleč**, 460 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2002); **Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠNOVÁ 1983); **Strakov**, 390 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983); **Suchá**, 400 m n. m., 1981 (SRŠNOVÁ 1983). – **6165: Anenská Studánka**, Lukovský p., 470 m n. m., 5 ex., 15. 11. 2003 – 17. 10. 2007. – **6263: [Budislav**, p. Desná, 500 m n. m., 5 ex., 7. 11. 2002 – 8. 8. 2007]. – **6264: Svitavy**, Horní rybník, 440 m n. m., 2007 (MACH 2007); **Vendolí**, 580 m n. m., 1995–1996 (ANDĚRA & BENEŠ 2002). – **6265: [Boršov** (p. mezi rybníky), 450 m n. m., 1 ex., 5. 9. 2006]. – **6363: [Borovnice**, 740 m n. m., 1 ex., 9. 11. 2005; **Nový Jimramov**, 580 m n. m., 1992 (RYCHNOVSKÝ & ELEDER 1994); 1 ex. (kadaver), 22. 7. 2008]. – **6364: Březová nad Svitavou**, EVL u Banínského viaduktu, 380 m n. m., 7 ex., 18.–21. 9. 2008; **Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 10 ex., 26. 11. 2008 – 10. 12. 2009; **Stašov**, Baldský vrch, 620 m n. m., 1 ex., 21. 9. 2010. – **6365: Moravská Chrastová**, Chrastovský p., 370 m n. m., 2002 (ANDĚRA & BENEŠ 2002); 2 ex., 30. 6. – 3. 11. 2010.

Není pochyb o tom, že také myšice lesní se řadí do převažující skupiny druhů s výskytem v rámci celé Svitavské pahorkatiny. K dispozici je celkem 40 lokalit ze všech 19 mapovacích čtverců, ve třech čtvercích bylo nutné využít nálezy z přilehlé části Hornosvratecké vrchoviny a Podorlické pahorkatiny. Většina nálezů pochází z mokřadních lokalit (břehy vodotečí a vodních nádrží, mokřiny), neboť lesní biotopy (případně stanoviště ekotonového charakteru) byly sledovány pouze okrajově. Ve výčtu stanovišť nechybějí ani zemědělské objekty (např. Starý Svojanov). V celkovém materiálu má myšice lesní zastoupení necelá 4 % (tab. 1 a 2). Rozsah nadmořské výšky činí 230–620 m n. m. při průměrné hodnotě 366,2 m n. m.

Myšice temnopásá, *Apodemus agrarius* (Pallas, 1771)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **6165: Opatov**, rybník Hvězda, 420 m n. m., 1 ex. (uhynulý ex., fotografie), 3. 5. 2008, M. VAVŘÍK a F. JETMAR (in litt.); **Trpík** (kravín), 370 m n. m., 1 ex., 24. 9. 2008. – **6265: Hřebeč**, Stříbrný p. (potok, rákosina), 450 m n. m., 2 ex., 24. 9. 2008.

Prokázání výskytu myšice temnopásé bezpochyby patří spolu s nálezem běložubky bělobřiché k faunisticky nejvýznamnějším výsledkům v rámci Svitavské pahorkatiny. Ze západní části zájmového území je sice k dispozici starší nekonkrétní údaj z Chrudimska (DOKONAL 1906), avšak následné výzkumy v poslední třetině 20. století současnou přítomnost druhu nepotvrdily (LEMBERK 2001). Zatímco v Čechách se myšice temnopásá vyskytuje převážně okrajově v příhraničí od Broumova po Smrčiny (pouze na Českolipsku a Ústecku proniká více do vnitrozemí), na severní Moravě a ve Slezsku má její osídlení souvislejší charakter a v posledních 2–3 desetiletích ho doprovází postupné rozšiřování areálu k jihu (ANDĚRA & BENEŠ 2002). Zatímco v 50.–60. letech myšice temnopásá zasahovala zhruba na úroveň Moravské brány (okolí Lipníku nad Bečvou – KRATOCHVÍL 1962, 1976), na přelomu tisíciletí se už často objevovala i na Olomoucku, Brněnsku, Prostějovsku, Kroměřížsku, Hodonínsku a dokonce i na Znojemsku (PELIKÁN 1989, POLECHOVÁ & GRACIASOVÁ 2000, ANDĚRA & BENEŠ 2002, BRYJA & ŘEHÁK 2002 a další dosud nepublikované údaje).

Naše nálezy na severovýchodním okraji Svitavské pahorkatiny naznačují, že expanze druhu z moravsko-slezské části areálu probíhá i západním či jihozápadním směrem. Kromě výše uvedených lokalit byla myšice temnopásá zjištěna i v přilehlém území Podorlické pahorkatiny (6265: Kunčina – Hraniční p., 370 m n. m., 2 ex., 26. 11. 2008 – 30. 9. 2009). Nálezy v obou mapovacích čtvercích (6165 a 6265) se v současné době jeví jako izolované, nejbližší známé lokality pocházejí z Olomoucka (6267) a Šumperska (6067) a z českomoravského pomezí pak z Králicka (5966) a z Orlických hor (5865). Jelikož však jde vesměs o údaje pocházející z 50.–60. let minulého století, zůstává otázkou, zda současný průnik myšice temnopásé na Svitavsko přinese trvalejší posun rozšíření druhu či zda je pouze projevem neperiodické pulzace hranic areálu tak, jak to známe ze západočeského pohraničí (Krušné hory, Smrčiny – ANDĚRA & BENEŠ 2002). Pokud jde o charakter stanoviště, ve dvou případech byly myšice temnopásé zastíženy v mokřadním prostředí (Opatov, Kunčina) a jednou u využívaného zemědělského objektu (Trpík) v nadmořské výšce 370–450 m n. m.

Myška drobná, *Micromys minutus* (Pallas, 1771)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m. (vývržky TA), 1984. – **6059: Heřmanův Městec**, 280 m n. m., před 1896 (PRAŽÁK 1896); **Choltice** (opuštěný zemědělský objekt), 240 m n. m., 1 ex., 12. 11. 2010. – **6060: Morašice**, 290 m n. m., 1995 (LEMBERK 2001). – **6061: Brčekoly** (mokřina u potoka), 260 m n. m., 1 ex., 17. 10. 2007. – **6062: Svařeň** (potok u lesa), 370 m n. m., 2007 (ZBYTOVSKÝ 2009); **Štěnec**, Štěnecký rybník, 310 m n. m., 1996 (LEMBERK 2001). – **6064: Knapovec**, 420 m n. m., 1995 (ANDĚRA & BENEŠ 2002). – **6161: Bítovany**, PP Farář, 290 m n. m., 1995–1997 (BÁRTA 1997, FALTYSOVÁ et al. 2002). – **6162: Proseč**, PR Maštale, 400 m n. m., 1997 (LEMBERK 2001). – **6164: Opatov**, 440 m n. m., 1928 (FARSKÝ 1962); **Strakov** (potok v lese), 440 m n. m., 1 ex., 26. 11. 2008. – **6165: Anenská Studánka**, Lukovský p., 470 m n. m., 3 ex., 5. 9. 2006 – 17. 10. 2007. – **6264: Svitavy**, 440 m n. m., 1923 (FARSKÝ 1962). – **6265: Hřebeč** (mokřiny, rákosiny), 450 m n. m., 4 ex., 28. 5. 2007 – 14. 4. 2010. – **6363: Modřec**, Balda, 620 m n. m., 1 ex., 3. 11. 2010. – **6364: Starý Svojanov** (kravín), 510 m n. m., 2 ex., 21. 4. – 3. 11. 2009. – **6365: [Křenov**, potok Pacovka, 450 m n. m., 6 ex., 1. 11. 2006; **Šnekov** (vepřín), 430 m n. m., 1 ex., 14. 4. 2010].

Myška drobná patří k těm druhům, které se při faunistickém monitoringu zjišťují poněkud obtížněji než jiné běžnější druhy drobných savců (menší velikost, pohyb v bylinném patře aj.), což se odráží jak na jejím nízkém zastoupení v celkovém materiálu (1,5 % – tab. 1 a 2), tak i v menším počtu lokalit (19) a 13 obsazených mapovacích čtvercích (v jednom případě s nálezem pouze z Podorlické pahorkatiny). Přesto lze podle zkušeností z jiných regionů předpokládat, že na odpovídajících stanovištích asi nikde ve Svitavské pahorkatině nechybí. Historicky první zpráva o výskytu myšky drobné ze Svitavska pochází od Heřmanova Městce z konce 19. století (PRAŽÁK 1896). Hlavní těžiště výskytu se soustřeďuje do mokřadních biotopů (břežy potoků a rybníků, mokřiny), avšak v podzimním období se myšky objevují i na různých netypických místech, podél potoků například pronikají i do jehličnatých (smrkových) lesů (Strakov). Známé jsou i případy synantropního výskytu v návaznosti na zemědělské hospodářské budovy (např. ZBYTOVSKÝ et al. 2004), ve sledovaném regionu byla takto zjištěna v Cholticích a ve Starém Svojanově. Výskyt pokrývá zhruba celé výškové rozpětí Svitavské pahorkatiny od 260 do 620 m n. m. při průměrné hodnotě 392,0 m n. m.

Myš domácí, *Mus musculus* Linnaeus, 1758

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m., 62 ex. (vývržky TA), 8. 7. – 20. 9. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA); (vývržky TA), 1985 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996); **Rájec**, 300 m n. m., 1 ex. (vývržky TA), 28. 7.

– 20. 9. 1984, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA). – **5964**: [Žamberk, 420 m n. m., (vývržky TA), 1983–1994 (ANDĚRA & BENEŠ 2002)]. – **6059**: [Bousov, 300 m n. m., 1 ex., 10. 2006, M. FIALA]. – **6062**: Štěnec, 310 m n. m., 1992–1993 (LEMBERK & FEJFAR 1995). – **6064**: Člupek, 410 m n. m., 1981 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6161**: Chacholice (zemědělský objekt), 280 m n. m., 2 ex., 18. 8. 2010. – **6162**: Střemošice, 450 m n. m., 1993 (LEMBERK 1994); Vranice, 400 m n. m., 1996 (LEMBERK 1996). – **6164**: Semanín, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6165**: Trpík (kravín), 370 m n. m., 2 ex., 30. 9. 2009. – **6265**: Pohledy, Samoty (zemědělský objekt), 580 m n. m., 2 ex. (kadavery), 19. 8. 2010. – **6364**: Starý Svojanov (kravín), 510 m n. m., 4 ex., 26. 11. 2008 – 30. 9. 2009. – **6365**: [Šnekov (vepřín), 430 m n. m., 4 ex., 30. 9. – 3. 11. 2009].

V rámci mapování savců Svitavské pahorkatiny byla věnována pozornost i synantropním druhům. Celkově je ze zájmového území zatím k dispozici pouze 10 nálezů myši domácí (z části publikovaných), které spadají do 10 mapovacích čtverců, z dalších tří kvadrátů jsou údaje z přilehlých oblastí Podorlické pahorkatiny. S obsazenými 13 kvadráty se myš domácí řadí k druhům s nejmenší mírou pokrytí sledovaného regionu a také celkové početní zastoupení je nízké, spíše na úrovni příležitostných odchytů (1,1 % – tab. 1 a 2). Nicméně tato čísla reálně nevypovídají o charakteru výskytu druhu a pouze odrážejí menší počet odchytových akcí v prostředí typickém pro synantropní druhy. Vezmeme-li do úvahy pouze lokality s funkčními či opuštěnými hospodářskými objekty (kravíny, vepřiny, stodoly apod. – tab. 1), pak z pěti sledovaných míst byla přítomnost myši domácí zjištěna ve čtyřech z nich. Naproti tomu ani v jednom případě nebyla odchytlem zastížena mimo zástavbu či ve volné přírodě. Lze tedy předpokládat, že při vyšším podílu sledovaných lokalit s odpovídajícím prostředím by i zastoupení myši domácí v materiálech z odchytů i počet obsazených čtverců byl vyšší. Nadmořská výška dosud zjištěných lokalit se pohybuje v rozmezí 280–580 m n. m. (průměr 394,5 m n. m.).

Potkan, *Rattus norvegicus* (Berkenhout, 1769)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963**: Brandýs nad Orlicí, 310 m n. m., 1 ex., 4. 3. 1989 (SVÚ); **Potštejn**, 300 m n. m., (vývržky TA), 1984 (ANDĚRA & BENEŠ 2002); (vývržky TA) 1985 (SKŘIVAN & ANDĚRA 1996). – **5964**: [Žamberk, 420 m n. m., 2 ex. (vývržky TA), 12. 9. 1983, T. BĚLKA (det. M. ANDĚRA)]. – **6059**: [Bousov, bývalý statek, 300 m n. m., 1 ex., 10. 2006, M. FIALA]. – **6061**: Čankovice, 250 m n. m., 1 ex. (kadaver), 9. 11. 2005; **Přestavlký**, 260 m n. m., 1 ex. (kadaver), 9. 11. 2005. – **6062**: **Vinary**, 270 m n. m., 1 ex. (kadaver), 5. 9. 2006; **Vysoké Mýto**, 280 m n. m., 1 ex., 11. 3. 1986 (SVÚ). – **6063**: **Hrušová**, 290 m n. m., 1 ex. (kadaver), 9. 11. 2005. – **6161**: **Příbylov**, 320 m n. m., 1 ex. (kadaver silnice), 4. 11. 2010. – **6162**: **Luže**, 310 m n. m., 1 ex., 3. 10. 1988 (SVÚ). – **6163**: **Litomyšl**, 330 m n. m., 1 ex., 25. 5. 1990 (SVÚ); **Řídký**, 350 m n. m., před 1958 (ERHARDOVÁ 1958). – **6164**: **Semanín**, 430 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6165**: [Žichlínek, 350 m n. m., 3 ex., 5. 7. 1988 – 28. 3. 1990 (SVÚ)]. – **6264**: **Svitavy**, ul. Nádražní, 440 m n. m., 1 ex., 8. 5. 2009, J. RICHTR. – **6265**: [Moravská Třebová, 410 m n. m., 1 ex., 1975 (ANONYMUS 1976)]. – **6363**: [Jimramov, 500 m n. m., 7 ex., 12. 3. 1990, M. PEJČOCH].

U potkana je situace obdobná jako u myši domácí, navíc s tím rozdílem, že při běžném faunistickém monitoringu jsme obvykle odkázáni na příležitostná pozorování a údaje. Nejinak je tomu i v případě Svitavské pahorkatiny, kde občasné nálezy kadaverů na silnicích či pozůstatků ve vývržcích sov a nepočtené literární údaje doplňují záznamy o jedincích zaslanych na laboratorní vyšetření do Státního veterinárního ústavu ve Vratislavicích nad Nisou. Celková bilance činí 12 lokalit z osmi mapovacích čtverců, vezmeme-li do úvahy i nálezy z míst ležících již mimo Svitavskou pahorkatinu, dostaneme se ke konečnému počtu 13 obsazených mapovacích kvadrátů. Reálně lze očekávat přítomnost potkana v rámci celého sledovaného území s těžištěm výskytu zejména v městské zástavbě (Svitavy, Vysoké Mýto, Litomyšl apod.) a v objektech

zemědělské výroby, případně i na březích stojatých a tekoucích vod či v polních kulturách (kukuřice, obiloviny).

Plech velký, *Glis glis* (Linnaeus, 1766)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Potštejn**, 300 m n. m., 1985 (ANDĚRA 1986); **Choceň**, PR Peliny, 310 m n. m., před 1989 (RYBÁŘ 1989). – **6064: Skuhrov**, 530 m n. m., před 1885 (HABAL 1885). – **6160: [Křižanovice]**, 370 m n. m., 1994 (REJL 1996); Křižanovická přehrada, 370 m n. m., 1992 (RŮŽIČKA 1996, LEMBERK 2001)]. – **6162: Luže**, 310 m n. m., 1998 (LEMBERK 2001); **Střemošice**, PR Střemošická stráň, 450 m n. m., 1998 (LEMBERK 2001); **Zhoř**, 390 m n. m., 1992 (LEMBERK 2001). – **6164: Mendryka**, 350 m n. m., před 1933 (BERNHAEUER 1933). – **6265: Hřebeč**, vrch Hřebečov, 600 m n. m., 1974 (ANDĚRA 1986).

V rámci ČR se plch velký vyskytuje mozaikovitě s vazbou na enklávy listnatých lesů (převážně bučin) v geomorfologicky členitých územích s kvádrovými pískovci, skalními výchozy apod. (ANDĚRA & BENEŠ 2001). Vzhledem k nehojnému a sezonnímu výskytu bývají jeho zjištění spíše náhodná a nejnak je tomu i ve Svitavské pahorkatině. První zprávy o výskytu plcha velkého na Svitavsku sice pocházejí již z konce 19. století a první poloviny 20. století (HABAL 1885, BERNHAUER 1933), nicméně poté se ho podařilo zaznamenat pouze na sedmi dalších lokalitách. Vezmeme-li do úvahy zmíněné starší údaje i nálezy z okrajového území Želených hor (REJL 1996, LEMBERK 2001), dostaneme se k počtu pouhých pěti obsazených mapovacích čtverců. V podstatě lze současný výskyt plcha velkého v rámci Svitavské pahorkatiny lokalizovat do dvou oblastí – zalesněné partie Třebovské vrchoviny (Třebovského meziohří) od Potštejna po Hřebečovský hřbet a na jihozápadně území přiléhající k Železným horám (Luže, Střemošice). Ve shodě se známými stanovištními nároky druhu se také v rámci Svitavské pahorkatiny plch velký drží zejména v místech, kde nalézá rozlehlejší listnaté porosty (bučiny, dubohabřiny) a tak jako i jinde u nás se objevuje v ptačích budkách a chatách.

Plšík lískový, *Muscardinus avellanarius* (Linnaeus, 1758)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963: Choceň**, PR Hemže-Mýtkov, 330 m n. m., 1981–1983 (ANDĚRA 1987); PR Peliny, 310 m n. m., před 1989 (RYBÁŘ 1989); **Potštejn**, 300 m n. m., 1984 (ANDĚRA 1987). – **5964: [Česká Rybná, Kablaně]**, 440 m n. m., cca 1931 (TRKAL 1931)]. – **6061: Dvakačovice**, 250 m n. m., před 1906 (DOKONAL 1906). – **6062: [Uhersko]**, 260 m n. m., před 2001 (LEMBERK 2001)]. – **6063: Vysoké Mýto**, 280 m n. m., před 1931 (TRKAL 1931). – **6064: Skuhrov** u České Třebové, 500 m n. m., cca 1969, K. TOMEŠ. – **6162: Střemošice**, PR Střemošická stráň, 450 m n. m., 1993 (LEMBERK 1994, FALTYSOVÁ et al. 2002). – **6164: Česká Třebová**, 500 m n. m. (obs.), cca 1969, K. TOMEŠ; **Janov**, Opatovský les, 360 m n. m., 1982 (SRŠŇOVÁ 1983); **Litomyšl**, okolí, 330 m n. m., cca 1934 (BERNHAEUER 1934); **Semanín**, 430 m n. m., 1981–1982 (SRŠŇOVÁ 1983). – **6165: Damník**, 470 m n. m., dotazníky, před 1970 (RYBÁŘ 1972). – **6264: Svitavy**, poleší Kukle, 440 m n. m., 2 ex., 2002 a 2006 (MACH 2007).

Ani v případě běžnějšího plšíka lískového není počet lokalit nikterak velký. Během terénních prací se ho nepodařilo zjistit ani jednou, a tak jeho výskyt dokládají jen starší publikované údaje z let 1903 až 1989, z novější doby pochází pouze jediné pozorování dvou jedinců v ptačích budkách v lesním komplexu Kukle severozápadně od Svitav (MACH 2007). Na podkladě známých stanovištních nároků druhu (ANDĚRA & BENEŠ 2001) a charakteru výskytu v jiných srovnatelných územích (např. ZBYTOVSKÝ et al. 2004) lze předpokládat, že jeho spíše mozaikovitý výskyt bude soustředěn do těch partií Svitavské pahorkatiny, které se vyznačují vyšším stupněm lesnatosti (Poličsko, oblast mezi Svitavami a Ústím nad Orlicí a Hřebečovský hřbet). Zároveň

nelze vyloučit, že ve skutečnosti je plšík druhem mnohem hojnějším, než naznačují nepočetné nálezy, a díky z větší části arborikolnímu způsobu života uniká pozornosti (LEMBERK 2001).

Nutrie, *Myocastor coypus* (Molina, 1782)

PŘEHLED NÁLEZŮ. **5963**: [Choceň, ř. Tichá Orlice, 260 m n. m., 2000–2003 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004)]. – **5964**: [Záchlumí, ř. Divoká Orlice, 460 m n. m., 2003 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004)]. – **6061**: [Čeradice, ř. Loučná, 240 m n. m., 2001–2004 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004)]. – **6062**: Nová Ves u Zámrsku, rybník Korunka, 270 m n. m., 1991 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2003, 2004); Vraclav, ř. Loučná, 310 m n. m., 2000–2002 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); více ex. včetně ♀ a juv., 2005 (dotazníky MŽP a NM). – **6063**: Hrušová, Valcha, ř. Loučná, 280 m n. m., občasný výskyt jednotlivých kusů (únik z farmy), 2005 (dotazníky MŽP a NM); Slatina, ř. Loučná, 260 m n. m., 2000–2003 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); Sruby, Podedvorní rybník, 280 m n. m., 2000–2003 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); rybník Rutník, 280 m n. m., ♀ a juv. ex., listopad 2005 (dotazníky MŽP a NM); Vysoké Mýto, Sarovec, ř. Loučná, 280 m n. m., ♀ a juv. ex., říjen 2004 – únor 2005 (dotazníky MŽP a NM); Zálší, Velký zálešský rybník, 300 m n. m., 1991 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2003, 2004); 6 ex., 2005 (dotazníky MŽP a NM). – **6163**: Lány, ř. Loučná, 330 m n. m., 1 ex. (obs.), 10. 1. 2009, R. DAŇKOVÁ; Suchá Lhota, 430 m n. m., 2001 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2003, 2004); Tržek, rybník Šořka, 310 m n. m., 1 ex. (obs.), září 2005 (dotazníky MŽP a NM). – **6165**: [Žichlínek, Lukovský p. a ř. Moravská Sázava, 350 m n. m., 1985 a 2004 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); 1 ex. (zadávěna psem), 20. 6. 2009, L. NOVÁK. – **6263**: Poříčí u Litomyšle, p. Desná, 440 m n. m., 1 ex. (obs., fotografie), 27. 4. 2008, J. KOŠNAR (V. MIKEŠ, in litt.). – **6365**: [Bělá u Jevíčka, Maloninský potok, 400 m n. m., 1999–2002 (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004); 3 ex. (obs.), 2004 (dotazníky MŽP a NM)].

Podstatná část zpráv o pozorování nutrie sice pochází z dotazníků, nicméně četnost a geografická distribuce údajů nasvědčují o přijatelné míře jejich spolehlivosti. Na Svitavsku se výskyt tohoto druhu datuje od období 1985–1991, kdy byly pozorovány jednotlivé exempláře uniklé z farmových chovů. Zhruba od přelomu tisíciletí začala pozorování nutrií ve volné přírodě přibývat s tím, že se objevily i případy rozmnožování (Vraclav 2002, Vysoké Mýto 2004, Sruby 2005). Tento vývoj ostatně odpovídá celkové situaci druhu na našem území (ANDĚRA & ČERVENÝ 2004). V současné době se výskyt nutrií koncentruje do nejnižše položené a nejteplejší části Svitavska v povodí říčky Loučné zhruba od Vysokého Mýta (Zámorsk, Slatina aj.) po Litomyšl (Lány) a okolí (Poříčí u Litomyšle). V celkovém souhrnu to představuje 4 mapovací čtverce s 13 lokalitami v nadmořské výšce 240–440 m n. m. (průměr 306,9 m n. m.), řada hlášených lokalit pochází i z přilehlých míst Orlické tabule a Podorlické pahorkatiny (další 4 čtverce zájmového regionu).

SHRNUTÍ

Práce shrnuje výsledky pětiletého sledování fauny drobných savců Svitavské pahorkatiny v návaznosti na současně probíhající faunistické sledování severních částí Českomoravské vrchoviny (ZBYTOVSKÝ 2010). Jde o území, které plošně odpovídá zhruba 19 čtvercům standardní mapovací sítě. Před započítáním faunistického průzkumu bylo území Svitavské pahorkatiny z hlediska drobných (zejména zemních) savců sledováno mozaikovitě (cf. ANDĚRA 2000, ANDĚRA & BENEŠ 2001, 2002, HANÁK & ANDĚRA 2005, 2006, ANDĚRA & HANÁK 2007).

Úplné shrnutí dostupných poznatků prokázalo v oblasti Svitavské vrchoviny současný výskyt 46 druhů drobných savců, tj. tři čtvrtiny (75,4 %) stávajícího druhového spektra České republiky. Na tomto počtu se hmyzožravci podílejí 9 druhy, letouni 20 druhů a hlodavci 17 druhů. Pokud přidáme i dva druhy vymizelé (bobr evropský, sýsel polní), dostaneme se k celkové

bilanci 48 druhů. Vzhledem k intenzitě a šíři záběru průzkumných prací, které probíhaly převážně v letech 2006–2010, lze předpokládat, že výčet zjištěných druhů je víceméně konečný. Zatímco u letounů se snad dá ještě uvažovat o možném zastížení několika méně běžných druhů (např. *Myotis alcaethoe* či *Nyctalus leisleri*), pro hmyzožravce a hlodavce se taková možnost jeví jako nepravděpodobná. Výskyt rejška horského (*Sorex alpinus*) vylučuje v rámci málo lesnaté a zavodněné krajiny Svitavska nedostatek příhodných biotopů a obdobně tomu zřejmě bude i v případě plcha lesního (*Dryomys nitedula*), jehož nejbližší současná lokalita leží zhruba 30 km na severovýchod v Zábřežské vrchovině (6066, Crhov – Pod Šindelovou, 1 ex., 11. 5. 2007, M. KOUDELKA, in litt.). Zdá se, že opodstatnění nemají ani čistě teoretické úvahy o možné přítomnosti myšice malooké (*Apodemus microps/uralensis*) v napojení na její severomoravskou populaci (Litovelsko – ŘEHÁK & BRYJA 2000). Nasvědčují tomu mimo jiné i negativní výsledky odchytů na řadě lokalit v okolí Moravské Třebové v prostředí odpovídajícím i nárokům této myšice (Boršov, Kunčina, Rychnov), které nebyly zahrnuty do této práce. Naopak nelze vyloučit, že časem se na vhodných místech Svitavské pahorkatiny (např. v aluviích Tiché Orlice, Loučné, Třebovky či Svitavy) objeví bobr evropský (*Castor fiber*), který postupně rozšiřuje osídlené území. Zatím nejbližší zaznamenaný výskyt leží zhruba 10 km východně v okolí Lanškrouna a Městečka Trnávky (LEMBERK 2010).

Podíváme-li se blíže na jednotlivé skupiny drobných savců, pak v rámci zjištěného druhového spektra najdeme několik “položek” faunisticky významných v rámci zoogeografie celé České republiky. Mezi hmyzožravci je to bezesporu bělozubka bělobřichá (*Crocidura leucodon*), jejíž nález ve Svitavské pahorkatině potvrzuje pokračování expanze areálu druhu v ČR (HANÁK et al. 1998, ANDĚRA 2000, 2010, ZBYTOVSKÝ et al. 2004). Relativně běžný výskyt rejšce černého (*Neomys anomalus*) už není v kontextu s předchozími poznatky z jiných regionů ČR žádným překvapením (ANDĚRA 2000, ANDĚRA & ZBYTOVSKÝ 2009), a tak za zaznamenání snad ještě stojí posunutí poměru nálezů ježka západního (*Erinaceus europaeus*) a ježka východního (*E. roumanicus*) ve prospěch prvně jmenovaného druhu.

Svitavská pahorkatina patří k chiropterologicky reletivně dobře prozkoumaným územím ČR, proto se nelze divit, že naše práce nepřinesla žádný nový překvapivý nález. Z dvaceti dosud zjištěných druhů letounů je jistě tím nejzajímavějším prokázání netopýra východního (*Myotis blythii*), který zde byl opakovaně odchycen v podzimním období. Svitavská pahorkatina leží na severním, resp. severozápadním okraji areálu tohoto teplomilného druhu a obě zjištění netopýra východního je nutné hodnotit jako náhodné zálety. Druh se pravidelněji vyskytuje v zimním období na jihu Moravy, odkud se další příležitostný výskyt může v budoucnu objevit právě i na Svitavsku. Jako zoogeografickou zajímavost, danou polohou a charakterem území, lze jistě hodnotit skutečnost, že Svitavská pahorkatina slouží jako “most” ke spojování nebo pronikání populací některých druhů z východu na západ a opačně. Toto lze dobře vysledovat u teplomilných druhů, např. netopýra brvitého (*Myotis emarginatus*) nebo vrápence malého (*Rhinolophus hipposideros*) a také i u již zmiňovaného netopýra východního (*Myotis blythii*). Území je cenné i z pohledu existence puklinových jeskyní v opukách, které představují jedny z vůbec nejvýznamnějších zimovišť ve východních Čechách, a to především pro vrápence malého (*Rhinolophus hipposideros*). Do oblasti zasahují ze severu i nížinné lokality východního Polabí, takže v chiropterofauně Svitavské pahorkatiny jsou trochu překvapivě zastoupeny i nížinné druhy netopýr nejmenší (*Pipistrellus pygmaeus*) a netopýr parkový (*P. nathusii*).

Pokud se týká hlodavců, je třeba na prvním místě zmínit poměrně nečekané prokázání výskytu myšice temnopásé (*Apodemus agrarius*). V tuto chvíli se tři lokality zjištěné v prostoru mezi Moravskou Třebovou a Opatovem jeví jako izolované, ale bude bezpochyby otázkou

dalších průzkumů, než se podaří doložit jejich spojitost s výskytem druhu na Králicku (mapovací čtverec 5966 – PAVLŮ 1971) či spíše Šumpersku (6067 – ANDĚRA & BENEŠ 2002). Zároveň nelze vyloučit, že jde o další z projevů nepravidelné (opakované?) pulzace hranice subareálu druhu, jak ji známe i z jiných oblastí ČR (Krušné hory, Chebsko aj.); nasvědčovaly by tomu ostatně i zprávy o někdejších výskytu myšice temnopásé na Chrudimsku (i Nasavrcku) či Pardubicku (DOKONAL 1906, SKLENÁŘ 1964). Výčet a charakter výskytu ostatních druhů hlodavců nijak nevybočuje z předpokládaných výsledků průzkumu regionu. Jako problematický se pro mapování ukázal hraboš mokřadní (*Microtus agrestis*), kterého se na řadě míst Svitavské pahorkatiny nepodařilo přes usilovnou snahu vůbec prokázat. Jeho absence však není podmíněna biogeograficky (vyskytuje se všude v okolních regionech vyjma Východolabské tabule), nýbrž souvisí s nedostatkem vhodných biotopů. Nemalá část Svitavské pahorkatiny s podložím ze sedimentárních hornin (slínovce, slepence, břidlice aj.) totiž trpí nedostatkem vodních ploch a mokřadů, v důsledku čehož se výskyt hraboše mokřadního stává silně mozaikovitým. Je ovšem zajímavé, že u rejsce černého (*Neomys anomalus*), který má obdobné stanovištní nároky, k tak výrazné fragmentaci osídlení regionu nedochází. Jako nový druh se v závěrečných dekádách minulého století objevila ve sledovaném regionu nepůvodní nutrie (*Myocastor coypus*) a vše nasvědčuje tomu, že vývoj směřuje ke vzniku etablované populace (populací?) v nejteplejších partiích Svitavské pahorkatiny.

Na úrovni druhového spektra drobných savců Svitavské pahorkatiny se v porovnání s poměry v sousedních regionech projevují jen nevelké rozdíly. Oproti severním partiím Českomoravské vrchoviny chybí ve Svitavské pahorkatině rejssek horský (*Sorex alpinus*) a naopak navíc se její fauna v posledních desetiletích “obohatala” o nepůvodní nutrii (*Myocastor coypus*), pro kterou jsou drsnější klimatické podmínky na Českomoravské vrchovině nevyhovující (ZBYTOVSKÝ 2010). Odlišnost v několika zástupcích chiropterofauny (např. *Nyctalus leisleri*) není zatím směrodatná, neboť jde o méně běžné druhy, jejichž následné prokázání i ve Svitavské pahorkatině nelze v tuto chvíli vyloučit (ZBYTOVSKÝ et al. 2004, ZBYTOVSKÝ & ANDĚRA, unpubl.). Pokud jde o rozdílnost oproti fauně drobných savců Orlických hor a Podorlické pahorkatiny (Střední Sudety), v případě netopýrů platí totéž, co bylo řečeno u Českomoravské vrchoviny. U drobných zemních savců se tím, že ve Svitavské pahorkatině byla aktuálně potvrzena přítomnost myšice temnopásé (*Apodemus agrarius*), diference zužuje na dva druhy – vedle rejska horského (*Sorex alpinus*) jde i o plcha lesního (*Dryomys nitedula*) (GAISLER 1983, ROČEK 1975).

Před započítáním průzkumu byla Svitavská pahorkatina považována za významné území spojující několik biogeografických regionů v rámci našeho území (potažmo střední Evropy). Výsledky průzkumu fauny drobných savců do jisté míry potvrdily její význam jako spojujícího území na česko-moravském pomezí. Z větší části odlesněné území umožňuje pronikání teplomilnějších druhů z východu na západ (např. *Rhinolophus hipposideros*, *Myotis blythii*, *M. emarginatus*) či přispívá k udržení spojitosti jejich populací (např. *Erinaceus roumanicus*, *Cricetus cricetus*, možná i *Pipistrellus pygmaeus*). Obdobnou roli hraje Svitavská pahorkatina severojižním směrem pro některé chladnomilnější druhy obývající Českomoravskou vrchovinu a sudetská pohoří (např. *Eptesicus nilssonii*). Naopak spojitost výskytu rejska horského (*Sorex alpinus*) v Podorlickém podhůří (5965 Těchonín, 6065 Albrechtice; ANDĚRA 2010) a na Českomoravské vrchovině (6263 Široký Důl; ANDĚRA 2010, ZBYTOVSKÝ 2010) se nepodařilo prokázat a asi s největší pravděpodobností reálně ani neexistuje vzhledem k současnému stavu prostředí Svitavské pahorkatiny.

Závěrem tedy lze konstatovat, že Svitavská pahorkatina hostí přes relativně malou rozlohu rozmanitou faunu drobných savců s více než polovinou druhů známých z celého území ČR.

V druhovém spektru chybějí pouze druhy formy s vyhraněnějšími nároky na stanoviště (např. *Myotis alcaethoe*) či druhy s geograficky odlišným areálem výskytu (*Sorex alpinus*, *Sicista betulina*, *Dryomys nitedula*, *Eliomys quercinus*, *Apodemus microps* apod.). Do budoucna bude bezpochyby zajímavé sledovat vývoj těchto druhů, jejichž populace se nyní evidentně nacházejí v expanzní fázi (*Crocidura leucodon*, *Apodemus agrarius*).

PODĚKOVÁNÍ

Publikace vznikla za stěžejní podpory Ministerstva kultury ČR v rámci grantového projektu VaV č. DE-06P04OMG001 (*Zoogeografie drobných savců severní části Českomoravské vrchoviny (Insectivora, Chiroptera, Rodentia)*) v letech 2006–2010. V práci byly částečně využity i poznatky získané během předchozího grantového projektu č. RK01P03OMG024. Autoři jsou dále zavázáni všem kolegům a spolupracovníkům, kteří pomáhali při terénních výzkumech a laboratorním zpracování, poskytli dosud nepublikované údaje či umožnili zpracování dat z neveřejných sbírkových fondů a databází (viz Přehledy nálezů u jednotlivých druhů). Za překlad anglického souhrnu děkujeme R. OBRTLOVI (Brno). Panu J. BUKÁČKOVÍ (Křížánky) děkujeme za pomoc při realizaci terénních výzkumů.

LITERATURA

- ABSOLON K., 1899: O zimním spánku a rozšíření netopýrů v jeskyních moravských. *Vesmír*, **28**(19): 219–220; (20): 230–231.
- ANDĚRA M., 1980: Distribution of the field vole, *Microtus agrestis*, in Czechoslovakia (Mammalia, Rodentia). *Věstník Československé Společnosti Zoologické*, **44**(4): 241–259.
- ANDĚRA M., 1986: Dormice (Gliridae) in Czechoslovakia. Part I. *Glis glis*, *Eliomys quercinus* (Rodentia, Mammalia). *Folia Musei Rerum Naturalium Bohemiae Occidentalis, Zoologica*, **24**: 1–47.
- ANDĚRA M., 1987: Dormice (Gliridae) in Czechoslovakia. Part II. *Muscardinus avellanarius*, *Dryomys nitedula* (Rodentia, Mammalia). *Folia Musei Rerum Naturalium Bohemiae Occidentalis, Zoologica*, **26**: 1–78.
- ANDĚRA M., 1993: Distribution of the Miller's water shrew (*Neomys anomalus*) in Czechoslovakia. *Folia Musei Rerum Naturalium Bohemiae Occidentalis, Zoologica*, **37**: 1–37.
- ANDĚRA M., 2000: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. III. Hmyzožravci (Insectivora)*. Národní muzeum, Praha, 108 pp.
- ANDĚRA M., 2010: Current distributional status of insectivores in the Czech Republic (Eulipotyphla). *Lynx, n. s.*, **41**: 15–63.
- ANDĚRA M. & BENEŠ B., 2001: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia) – část 1. Křečkovití (Cricetidae), hrabošovití (Arvicolidae), plchovití (Gliridae)*. Národní muzeum, Praha, 156 pp.
- ANDĚRA M. & BENEŠ B., 2002: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia) – část 2. Myšovití (Muridae), myšivkovití (Zapodidae)*. Národní muzeum, Praha, 116 pp.
- ANDĚRA M. & ČERVENÝ J., 2003: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze IV. Hlodavci (Rodentia) – část 3. Veverkovití (Sciuridae), bobrovití (Castoridae), nutriovití (Myocastoridae)*. Národní muzeum, Praha, 76 pp.
- ANDĚRA M. & ČERVENÝ J., 2004: Výskyt nutrie (*Myocastor coypus*) v České republice. *Lynx, n. s.*, **34**: 5–12.
- ANDĚRA M. & ČERVENÝ J., 2009: *Velcí savci v České republice. Rozšíření, historie a ochrana. 1. Sudokopytníci (Artiodactyla)*. Národní muzeum, Praha, 87 pp.
- ANDĚRA M. & HANÁK V., 2007: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze V. Letouni (Chiroptera) – část 3. Netopýrovití (Vespertilionidae – Vespertilio, Eptesicus, Nyctalus, Pipistrellus a Hypsugo)*. Národní muzeum, Praha, 172 pp.
- ANDĚRA M. & HANZAL V., 1995: *Projekt "Šysel". Podúkol A: Mapování výskytu sysla obecného (Spermophilus citellus) na území České republiky. Zpráva o řešení I. a II. etapy, 1994–1995*. Nepubl. projektová zpráva. Národní muzeum a AOPK ČR, Praha, 41 pp.

- ANDĚRA M. & HŮRKA L., 1984: Zur Verbreitung der *Crocidura*-Arten in der Tschechoslowakei (Mammalia: Soricidae). *Folia Musei Rerum Naturalium Bohemiae Occidentalis, Zoologica*, **18**: 1–38.
- ANDĚRA M. & ZBYTOVSKÝ P., 2008: Rozšíření hraboše mokřadního (*Microtus agrestis*) na Českomoravské vrchovině. *Acta Rerum Naturalium [Jihlava]*, **4**: 97–104.
- ANDĚRA M. & ZBYTOVSKÝ P., 2009: Rozšíření rejsece černého (*Neomys anomalus*) na Českomoravské vrchovině. *Acta Rerum Naturalium [Jihlava]*, **6**: 35–40.
- ANDREAS M. & ZUKAL J., 2000: *Závěrečná zpráva projektu "Zhodnocení výskytu vrápence malého (Rhinolophus hipposideros), netopýra velkého (Myotis myotis) a netopýra brvitého (Myotis emarginatus) na základě revizí letních kolonií v letech 1998–2000"*. Nepubl. projektová zpráva. AOPK ČR, Praha, 53 pp.
- ANONYMUS (MB), 1976: Boj lasičky s potkanem. *Myslivost*, **1976**(1):17.
- ANONYMUS, 1977: *Přehled výskytu některých škodlivých činitelů rostlin na území ČSSR v roce 1976. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský v Praze, Brno*, 98 pp.
- BALATKA B., CZUDEK T., DEMEK J. & SLÁDEK J., 1973: Regionální členění reliéfu ČSR. *Sborník Československé Společnosti Zeměpisné*, **78**(2): 81–96.
- BALATKA B., BUČEK A., CZUDEK T., DĚDEČKOVÁ M., DEMEK J. (ed.), HRÁDEK M., IVAN A., LACINA J., LOUČKOVÁ J., RAUŠER J., STEHLÍK O., SLÁDEK J., VANĚČKOVÁ L. & VAŠÁTKO J., 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny*. Academia, Praha, 584 pp.
- BÁRTA F., 1997: Obratlovci přírodní památky Farář (okres Chrudim). *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **5**: 95–108.
- BÁRTA F. & REJL J., 1993: Drobní savci Železných hor. Pp.: 39–45. In: BÁRTA F. (ed.): *Sborník referátů z konference "1. výročí vyhlášení CHKO Železné hory", 21. a 22. května 1992, Seč u Chrudimi*. Lektin, Heřmanův Městec, 93 pp.
- BARTONIČKA T., ŘEHÁK Z., WOLF P. & BRYJA J., 2002: Drobní savci CHKO Litovelské Pomoraví. Část 1. Netopýři – Chiroptera. *Lynx, n. s.*, **33**: 35–46.
- BENDA P. & HANÁK V., 2003: Současný stav rozšíření netopýra brvitého (*Myotis emarginatus*) v Čechách. *Vespertilio*, **7**: 71–86.
- BENDA P., REITER A., REJL J. & BÁRTA F., 1997: Netopýři Železných hor. *Vespertilio*, **2**: 9–50.
- BERNHAEUER J., 1933: Plich, zvířátko tajemné. *Stráž Myslivosti*, **11**(9): 105–107.
- BERNHAEUER O., 1934: Die Haselmaus (*Muscardinus avellanarius*). Der Bilch (*Myoxus glis*). *Natur und Heimat*, **5**(1): 23–24.
- BIELIKOVÁ J., 1995: *Společentva drobných savců v potravě sovy pálené*. Nepubl. diplomová práce. Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého, Olomouc, 64 pp.
- BRYJA & ŘEHÁK Z., 2002: Další doklady současné expanze areálu myšice temnopásé (*Apodemus agrarius*) na Moravě. *Lynx, n. s.*, **33**: 69–77.
- BUREŠ P., 2000: *Průzkum rozšíření křečka polního v okrese Chrudim*. Nepubl. práce SOČ. Gymnázium Holice, Holice, sine pag.
- CACH J., 1996: Zajímavý faunistický nález rejsece černého (*Neomys anomalus*) ve východních Čechách. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **4**: 181.
- CEPÁKOVÁ E. & HULOVÁ Š., 2002: Current distribution of the European souslik (*Spermophilus citellus*) in the Czech Republic. *Lynx, n. s.*, **33**: 89–103.
- CULEK M. (ed.), 1996: *Biogeografické členění České republiky*. Enigma, Praha, 347 pp.
- DOKONAL F., 1906: Ssavci. Pp.: 245–249. In: VEPŘEK P. (ed.): *Chrudimsko a Nasavrcko. Díl I. Obraz přírodní. Výbor ku popisu okresu Chrudimského a Nasavrckého, Chrudim*, 324 pp.
- DOLANSKÝ J., 1995: *Zpráva o výskytu drobných savců ve čtvrcích 6061a, 6061b a 6062a síťového mapování*. Nepubl. rukopis. AOPK ČR, Pardubice, 10 pp..
- DOLANSKÝ J., 1996: Výskyt křečka polního (*Cricetus cricetus*) v okolí Chrudimi. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **4**: 165–168.
- ELEDER P., 1986: Nálezy vzácnějších druhů netopýřů v moravské části Českomoravské vrchoviny. *Vertebratologické Zprávy*, **1986**: 69–71.
- ELEDER P., 1992: Příspěvek k poznání fauny drobných savců v CHKO Žďárské vrchy. *Přírodovědné Studie CHKO [Žďár nad Sázavou]*, **2**: 1–19.

- ELEDER P., 1994: Příspěvek k poznání letních stanovišť netopýrů a ojedinělé výskyty v přechodném období v moravské části Českomoravské vysočiny v průběhu 20 let. *Přírodovědné Studie CHKO [Žďár nad Sázavou]*, 7: 1–15.
- ELEDER P., 2001: Zimoviště netopýrů v okolí Žďáru nad Sázavou. *Vespertilio*, 5: 73–76.
- ELEDER P., 2002: *Evidence nalezišť netopýrů v CHKO Žďárské vrchy a okresu Žďár nad Sázavou*. Nepubl. zpráva. Správa CHKO Žďárské vrchy, Žďár nad Sázavou, sine pag.
- ELEDER P. & HELEŠIČ J., 1987: Výsledky šestiletého průzkumu podzemních zimovišť netopýrů (Chiroptera) v moravské části Českomoravské vrchoviny. *Přírodovědný Sborník Západoomoravského Muzea v Třebíči*, 15: 21–34.
- ELEDER P. & VLAŠIN M., 2009: Netopýr brvitý v moravské části Českomoravské vrchoviny. *ZOO Report, Odborná Příloha Zoo Report Profi*, 11(2): 3–4.
- ERHARDOVÁ B., 1958: Parazitičtí červi hlodavců Československa. *Československá Parasitologie*, 5(1): 27–103.
- FALTYSOVÁ H. & BÁRTA F. (eds.), 2002: *Chráněná území ČR. IV. Pardubicko*. AOPK ČR a Ekocentrum Brno, Praha, 316 pp.
- FARSKÝ O., 1962: Nálezy myšky drobné (*Micromys minutus* Pallas) v českých zemích v letech 1912 až 1950. *Lynx, n. s.*, 2: 9–15.
- GAISLER J., 1956: Faunistický přehled československých netopýrů. *Ochrana Přírody*, 11: 161–169.
- GAISLER J., 1983: The community of rodents and insectivores on the ridge of the Orlické hory Mts. in the ten years aspect. *Folia Zoologica*, 32(3): 241–257.
- GAISLER J., 2005: Doplněk k netopýrům (Chiroptera) východních Čech se zvláštním zřetelem k aktivitě na horském hřebeni. *Lynx, n. s.*, 36: 47–54.
- GAISLER J. & HANÁK V., 1972: Netopýři podzemních prostorů v Československu. *Sborník Západočeského Muzea v Plzni, Příroda*, 7: 1–46.
- GAISLER J., HANÁK V., HANZAL V. & JARSKÝ V., 2003: Výsledky kroužkování netopýrů v České republice a na Slovensku, 1948–2000. *Vespertilio*, 7: 3–61.
- GAISLER J., HANÁK V. & KLÍMA M., 1957: Netopýři Československa. *Acta Universitatis Carolinae – Biologica*, 1957: 1–65.
- GRULICH I., 1959: Význam rycí činnosti krtek obecného (*Talpa europaea*) v ČSR. *Práce Brněnské Základny ČSAV*, 31(3): 157–212.
- GRULICH I., 1975: Zum Verbreitungsgebiet der Art *Cricetus cricetus* in der Tschechoslowakei. *Zoologické Listy*, 24(3): 197–222.
- HABAL J., 1885: Plch lískový a obecný. *Vesmír*, 14(8): 90.
- HANÁK F., HUDEČEK J., FLASAR I. & TUŠA I., 2003: *Zoologické sbírky Lovecko-lesnického muzea v Úsově. Komentovaný katalog*. Vlastivědné muzeum v Šumperku, Šumperk, 52 pp.
- HANÁK F., HUDEČEK J. & TUŠA I., 2004: Sběrka evropských ptáků a dalších obratlovců v Lovecko-lesnickém muzeu v Úsově a její historie. *Zprávy MOS*, 62: 137–156.
- HANÁK V., 1959: K rozšíření netopýra severního (*Eptesicus nilssonii* Keyserling et Blasius 1893) v Čechách. *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy*, 10: 147–151.
- HANÁK V., 1960: *Rozšíření a taxonomie středoevropských druhů netopýrů (Microchiroptera) se zvláštním zřetelem k území Československa*. Nepubl. kandidátská disertační práce. Katedra systematické zoologie, Universita Karlova, Praha, 259 pp.
- HANÁK V. & ANDĚRA M., 2005: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. V. Letouni (Chiroptera) – část 1. Vrápencovití (Rhinolophidae), netopýrovití (Vespertilionidae – Barbastella barbastellus, Plecotus auritus, Plecotus austriacus)*. Národní muzeum, Praha, 120 pp.
- HANÁK V. & ANDĚRA M., 2006: *Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. V. Letouni (Chiroptera) – část 2. Netopýrovití (Vespertilionidae – rod Myotis)*. Národní muzeum, Praha, 187 pp.
- HANÁK V. & GAISLER J., 1972: Přehled netopýrů podzemních prostorů Čech. *Práce a Studie – Příroda, Pardubice*, 4: 141–156.
- HEJDUKOVÁ L., 1985: *Drobní savci v okolí Kouřimi a stavy lovné zvěře na okrese Kolín*. Nepubl. diplomová práce. Katedra zoologie, Univerzita Karlova, Praha, 108 pp.

- HENDRYCH V., 1924: Poslední zprávy o ondatře z r. 1924. *Lesnická Práce*, **5**(1): 42–52.
- HUITEMA H., 2000: *Bats of Chrudim. Report of Small Scale Bat Inventory of Chrudim Town in July 1999*. Nepubl. zpráva. Východočeské muzeum, Pardubice, 18 pp.
- HŮRKA K., 1964: Distribution, bionomy and ecology of the European bat flies with special regard to the Czechoslovak fauna (Dip., Nycteribiidae). *Acta Universitatis Carolinae – Biologica*, **1964**(3): 167–234.
- HŮRKOVÁ J., 1963: Bat trematodes in Czechoslovakia – I. A systematic review of occurring species. *Věstník Československé Společnosti Zoologické*, **27**(4): 250–276.
- KLÍMA M. & GAISLER J., 1967: Study on growth of juvenile pelage in bats. I. Vespertilionidae. *Zoologické Listy*, **16**(2): 111–124.
- KRATOCHVÍL J., 1962: Příspěvek k rozšíření myšice temnopásé a malooké na Slovensku. *Zoologické Listy*, **11**(1): 15–26.
- KRATOCHVÍL J., 1966: Zur Frage der Verbreitung des Igels (*Erinaceus*) in der ČSSR. *Zoologické Listy*, **15**(4): 291–304.
- KRATOCHVÍL J., 1976: Die Verbreitung der Brandmaus (*Apodemus agrarius*) in der Tschechoslowakischen sozialistischen Republik. *Acta Scientiarum Naturalium Academiae Scientiarum Bohemoslovacae Brno*, **10**(3): 27–42.
- LAIBNER I., 1968: Příspěvek k poznání hmyzu krtčích hnízd na Choceňsku. *Listy Orlického Muzea*, **3–4**: 323–334.
- LEMBERK V., 1994: Obratlovci přírodní rezervace Střemošická stráž. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **2**: 67–80.
- LEMBERK V., 1996: Obratlovci přírodní rezervace Maštale (okr. Chrudim). *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **4**: 123–136.
- LEMBERK V., 1997: Obratlovci navrhovaného přírodního parku “Údolí Krounky” v okrese Chrudim. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **5**: 159–166.
- LEMBERK V., 2001a: *Obratlovci okresu Chrudim*. Východočeské muzeum a OkÚ Chrudim, Pardubice, 248 pp.
- LEMBERK V., 2001b: Zimoviště netopýřů v Železných horách a na Rychnovsku. *Vespertilio*, **5**: 163–169.
- LEMBERK V., 2002: *Monitoring výskytu letounů v podhůří Orlických hor a Žďárských vrchů*. Nepubl. projektová zpráva. Pardubice, 5 pp.
- LEMBERK V., 2004: Netopýři (Chiroptera) východních Čech. *Lynx, n. s.*, **35**: 49–118.
- LEMBERK V., 2007: Obratlovci přírodní rezervace Choltická obora na Pardubicku. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **14**: 181–198.
- LEMBERK V., 2009: Obratlovci přírodní rezervace Bošinská obora (okres Ústí n. O.). *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **16**: 157–172.
- LEMBERK V., 2010: Obratlovci Přírodního parku a EVL Lanškrounské rybníky (o. Ústí nad Orlicí). *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **17**: 195–207.
- LEMBERK V. & FEJFAR M., 1995: Obratlovci přírodní památky “Kusá hora” u Luže (o. Chrudim). *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **3**: 109–132.
- MACH J., 2001: První výskyt netopýře pestrého (*Vespertilio murinus*) v okrese Svitavy. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **9**: 169.
- MACH J., 2002: *Přehled zjištěných výskytů netopýřů v oblasti Svitavska a Poličska (od roku 2000)*. Nepubl. rukopis. Zoologické oddělení, Národní muzeum, Praha, sine pag.
- MACH J., 2006: *Přehled zjištěných výskytů netopýřů v oblasti Svitavska a Poličska (od roku 2000)*. Nepubl. rukopis. Zoologické oddělení, Národní muzeum, Praha, 14 pp.
- MACH J., 2007: *Databáze nálezů a pozorování savců (Mammalia) – okres Svitavy*. Nepubl. rukopis. Zoologické oddělení, Národní muzeum, Praha, 21 pp.
- MACH J., 2008: *Výskyt a ochrana netopýřů na Svitavsku*. Nepubl. rukopis. ZO ČSOP Rybák, Svitavy, 28 pp.
- MATEJŮ J., NOVÁ P., UHLÍKOVÁ J., HULOVÁ Š. & CEPÁKOVÁ E., 2008: Distribution of the European ground squirrel (*Spermophilus citellus*) in the Czech Republic in 2002–2008. *Lynx, n. s.*, **39**(2): 277–294.
- MED P., 1975: Příspěvek k poznání ekologie drobných savců v kulturní krajině na Pardubicku. *Práce a Studie – Příroda, Pardubice*, **6–7**: 201–212.

- PAVLŮ J., 1971: Myšice temnopásá (*Apodemus agrarius* Pall.) v Králikách. *Práce a Studie – Příroda, Pardubice*, **3**: 123–124.
- PELIKÁN J., 1989: Myšice temnopásá, *Apodemus agrarius* (Pallas, 1771) v Jihomoravském kraji. *Lynx*, n. s., **25**: 106–108.
- PODHAJSKÝ K., 1926: Ondatry a rybářství. *Stráž Myslivosti*, **4**(5): 72.
- POLECHOVÁ J. & GRACIASOVÁ R., 2000: Návrat myšice temnopásé, *Apodemus agrarius* (Rodentia: Muridae) na jižní Moravu? *Lynx*, n. s., **31**: 153–155.
- PRAŽÁK J. P., 1896: Beitrag zur Kenntnis der Säugethier-Fauna Böhmens, besonders der nordöstlichen Gebiete des Landes. *Mitteilungen des Naturwissenschaftlichen Vereins an der Universität Wien*, **1896**: 1–20.
- REITER A., HANÁK V., BENDA P. & OBUCH J., 1997: Savci Národního parku Podyjí. *Lynx*, n. s., **28**: 5–141.
- REJL J., 1996: Faunistická pozorování. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **4**: 183–184.
- REJL J., 2010: Nové druhy netopýrů pro Přeloučsko. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **17**: 209–212.
- REJMAN B., RYBÁŘ P. & URBÁNEK L., 1982: Obratlovci (Vertebrata) SPR Nedošinský háj. *Práce a Studie – Příroda, Pardubice*, **13–14**: 155–176.
- REMEŠ M., 1927: Savci Moravy a Slezska. *Časopis Vlasteneckého Spolku Musejního v Olomouci*, **38**(1–4): 32–52.
- ROČEK Z., 1975: *Obratlovci Orlických hor a Podorlicka*. OPS, Rychnov nad Kněžnou, 34 pp.
- RÖDL P., 1971: *Příspěvek k biologii rozmnožování, variabilitě a rozšíření našich ježků (Erinaceus Linnaeus, 1758)*. Nepubl. rigorosní práce. Katedra systematické zoologie, Universita Karlova, Praha, 78 pp.
- RŮŽIČKA M., 1996: Obratlovci (Vertebrata) obory Slavice v CHKO Železné hory. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **4**: 97–122.
- RYBÁŘ P., 1972: Předběžná zpráva o rozšíření některých hlodavců ve východních Čechách. *Práce a Studie – Příroda, Pardubice*, **4**: 101–140.
- RYBÁŘ P., SKLENÁŘ J. & MILES P., 1973: Přehled netopýrů východních Čech. *Práce a Studie – Příroda, Pardubice*, **5**: 203–238.
- RYBÁŘ P., 1989: *Závěrečná zpráva o vertebratologické inventarizaci SPR Peliny*. Nepubl. rukopis. Krajský úřad, Pardubice, sine pag.
- RYCHNOVSKÝ B. & ELEDER P., 1994: Rejsek horský, *Sorex alpinus*, ve Žďárských vrších a jeho nika. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **2**: 81–86.
- SKLENÁŘ J., 1969: Poznámky k rozšíření netopýrů (*Chiroptera*) ve východních Čechách. *Acta Musei Reginahradecensis, Scientiae Naturales*, **10**: 79–87.
- SKLENÁŘ J. & ROČEK Z., 1977: Příroda Orlických hor a Podorlicka. Savci. Pp.: 635–647. In: ROČEK Z. (ed.): *Příroda Orlických hor a Podorlicka*. SZN, Praha, 660 pp.
- SLAVÍK B., 1971: Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. *Zprávy Československé Botanické Společnosti*, **6**: 55–62.
- SKŘIVAN P. & ANDĚRA M., 1996: Small mammals in the diet of the barn owl (*Tyto alba*) in eastern Bohemia. *Ekológia (ČSSR)*, **6**(3): 129–146.
- SRŠŇOVÁ M., 1983: *Savci okolí Litomyšle*. Nepubl. diplomová práce. Katedra zoologie, Univerzita Karlova, Praha, 114 pp.
- STACKE J. & URBÁNEK L., 1982: Předběžná zpráva o výskytu netopýrů v puklinových jeskyních jihovýchodního Svitavska. *Český Kras*, **33**: 104–106.
- ŠAFAŘ J. & VÁVRA T., 2006: Vývoj rozšíření bobra evropského (*Castor fiber*) v České republice. *Příroda [Praha]*, **25**: 95–107.
- TOUFAR J., 1960: Některé zvláštnosti v potravě káně lesní (*Buteo buteo*). *Sborník ČAZV, Lesnictví*, **6**: 333–342.
- TRKAL A., 1931: Zvířena okresu vysokomýtského. *Vysokomýtsko*, **1931**: 142–177.
- URBÁNEK L., 1983: Současné znalosti o rozšíření netopýrů v okrese Svitavy. *Vlastivědný sborník okresu Svitavy, 1982–1983*: 79–86.
- URBÁNEK L., 1996: Letouni (Chiroptera) okresu Svitavy. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **3**: 109–132.

- URBÁNEK L., 2002: Letouni (Chiroptera) okresu Svitavy II. *Východočeský Sborník Přírodovědecký – Práce a Studie*, **10**: 317–321.
- VLAŠÍN M. & ELEDER P., 1991: Rozšíření ochranně důležitých druhů savců v Jihomoravském kraji (I. část). *Vlastivědný Sborník Vysočiny, Oddíl Přírodních Věd*, **10**: 209–293.
- VLAŠÍN M., ELEDER P. & MÁLKOVÁ I., 1995: Rozšíření ochranně důležitých druhů savců v jihomoravském regionu. 3. část. *Vlastivědný Sborník Vysočiny, Oddíl Přírodních Věd*, **12**: 205–241.
- VOHRALÍK V. & ANDĚRA M., 1976: Rozšíření křečka polního *Cricetus cricetus* (L.) v Československu. *Lynx, n. s.*, **18**: 75–87.
- VRÁNOVÁ S., 1993: *Inventarizační průzkum obratlovců v přírodní památce Habrov*. Nepubl. rukopis. RŽP OkÚ Chrudim, Chrudim, 18 pp.
- VRÁNOVÁ S., 1994: *Inventarizační průzkum obratlovců v přírodní rezervaci Bošinská obora*. Nepubl. rukopis. AOPK ČR, Pardubice, 15 pp.
- VRÁNOVÁ S., 1997: *Inventarizační průzkum obratlovců v lokalitě Lomy u Prosetína*. Nepubl. rukopis. RŽP OkÚ Chrudim, Chrudim, 13 pp.
- WEIDINGER K., 1994: Bat communities of three small pseudocarstic caves in Eastern Bohemia (Czech Republic). – *Folia Zool.*, **43**(4): 455–464.
- WEIDINGER K., 2001: Zimoviště netopýrů v oblasti Svitavské pahorkatiny. *Vespertilio*, **5**: 303–310.
- WEIDINGER K. & REJL J., 1993: Východní Čechy. Pp.: 7–8. In: ZUKAL J. (ed.): *Výsledky sčítání netopýrů na zimovištích ČR v roce 1993. Příloha Bulletinu České Společnosti pro Ochranu Netopýrů* [Brno], **2**: 2–17.
- WURM F., 1894: Über die Verbreitung einiger selteneren Nager in Nordböhmen. *Sitzungsberichte der Königlichen Böhmisches Gesellschaft der Wissenschaften, Mathematisch-naturwissenschaftliche Classe*, **10**: 1–17.
- ZBYTOVSKÝ P., 2008: Drobní savci (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) z Českomoravské vrchoviny ve sbírkách Husitského muzea v Táboře. Část I: Hmyzožravci (Insectivora), letouni (Chiroptera). *Acta Rerum Naturalium* [Jihlava], **4**: 105–110.
- ZBYTOVSKÝ P., 2009: Drobní savci (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) z Českomoravské vrchoviny ve sbírkách Husitského muzea v Táboře. Část II. Hlodavci (Rodentia). *Acta Rerum Naturalium* [Jihlava], **6**: 41–46.
- ZBYTOVSKÝ P., 2010: *Zoogeografie drobných savců severní části Českomoravské vrchoviny (Insectivora, Chiroptera, Rodentia). Závěrečná zpráva o řešení programového projektu MK ČR č. DE06P04OMG001 v období 2006–2010*. Nepubl. projektová zpráva. Husitské muzeum Tábor, Soběslav, 130 pp.
- ZBYTOVSKÝ P., ANDĚRA M. & HANÁK V., 2004: Drobní savci jižní části Českomoravské vrchoviny (Insectivora, Chiroptera, Rodentia). *Lynx, n. s.*, **35**: 141–246.
- ZUKAL J. (ed.), 1993: Výsledky sčítání netopýrů na zimovištích ČR v roce 1993. *Příloha Bulletinu České Společnosti pro Ochranu Netopýrů* [Brno], **2**: 2–17.
- ZUKAL J. & GAISLER J., 1989: k výskytu a změnám početnosti netopýra severního, *Eptesicus nilssoni* (Keyserling et Blasius, 1839) v Československu. *Lynx, n. s.*, **25**: 83–95.